

PREDHOVOR

V roku 1999 si pracovníci v organizáciách veterinárnej starostlivosti v Slovenskej republike pripomenuli významné jubileum – 60 rokov od vzniku a 60 rokov budovania a činnosti dôležitých úsekov veterinárskej činnosti – laboratórnej a klinickej diagnostiky v SR. Keďže ide o dôležitý úsek veterinárnej starostlivosti, zorganizoval Štátny veterinárny ústav v Bratislave za podpory ostatných Štátnych veterinárnych ústavov v SR pod patronátom Štátnej veterinárnej správy SR a Ministerstva pôdohospodárstva SR odbornú konferenciu, na ktorej sa nielen zhodnotila história vzniku a budovania jednotlivých pracovísk veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky, ale tiež dosahované a dosiahnuté výsledky z pohľadu Slovenska, ako aj svetového, a kde sa konkretizovali ďalšie smery a perspektívy činnosti týchto dôležitých úsekov veterinárnej starostlivosti. V predkladanom Zborníku sú uvedené aj prejavy reprezentantov organizácií, ktoré úzko spolupracovali s pracoviskami veterinárnej a klinickej diagnostiky na Slovensku za uplynulých 60 rokov a ktorým tiež veľmi záleží na tom, aby hodnotené pracoviská i naďalej s nimi úzko spolupracovali, pretože len tak bude možné pokračovať v rozvoji nášho poľnohospodárstva a rozhodne aj potravinárskych úsekov. Obsah zborníka iste zaujme mnohých, nielen z úsekov veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky a veterinárnej starostlivosti vôbec, ale tiež z iných oblastí našej spoločnosti.

MVDr. Miloš Halaša, CSc.

HLAVNÉ REFERÁTY

MVDr. Dušan HLINKA, CSc.
Riaditeľ sekcie veterinárnej starostlivosti ŠVS SR

Vážení prítomní.

Dovoľte, aby som vás v mene vedenia ŠVS SR a jej zamestnancov, ako aj ňou riadených veterinárnych organizácií v SR a ich zamestnancov srdečne pozdravil a prostredníctvom vás všetkých zamestnancov štátnych veterinárnych ústavov v SR pri tejto významnej príležitosti, keď si pripomíname 60 rokov vzniku samostatnej laboratórnej a klinickej veterinárnej diagnostiky na Slovensku.

Stalo sa už dobrou tradíciou pripomínať si okrúhle výročie tohto pre slovenskú veterinárnu medicínu nesporne historického dátumu a to na pôde následníka zakladateľa, terajšieho Štátneho veterinárneho ústavu v Bratislave, ktorého vedúce osobnosti sú i organizátormi a nositeľmi tejto tradície. Je dobré, že veterinárna pospolitosť na Slovensku vznik samostatnej veterinárnej laboratórnej diagnostiky viaže na jej skutočný výkon už v roku 1939 a prestali spory, ktoré mali často iné ako odborné dôvody.

Za uplynulých 60 rokov prešla slovenská veterinárna laboratórna a klinická diagnostika cestu kvalitatívneho a kvantitatívneho rastu sprevádzaného radom organizačných a riadiacich zmien. Bola, je a zrejme i naďalej bude oporou pri riešení a zabezpečovaní problematiky veterinárnej starostlivosti na Slovensku. Tak ako to doba žiadala, pracoviská a odborní pracovníci štátnych veterinárnych ústavov riešili diagnostiku závažných infekčných a iných hromadných ochorení zvierat, nezastupiteľnú úlohu mal a bude mať i ich odborný servis vo veci hygieny potravín živočíšneho pôvodu. Ťažko si je čo i len predstaviť výkon štátnej správy vo veterinárnej starostlivosti bez tohto diagnostického zázemia. Netreba spomínať, že diagnostické pracoviská sa podieľali a podieľajú i na rozvoji slovenskej veterinárnej vedy, výskumu a vývoja i odbornej publicistiky.

Slovenskí praktickí veterinári lekári a slovenská štátna správa na úseku veterinárnej starostlivosti zaznamenala pozoruhodné výsledky v ostatných desaťročiach v boji s ekonomicky závažnými ochoreniami hospodárskych zvierat a ochoreniami prenosnými zo zvierat na človeka. Mohlo sa tak udiť len na základe pohotového a spoľahlivého diagnostického režimu. Len pre rekapituláciu spomeňme výsledky, ktoré nás radia do vyspelej Európy.

Hneď po vojne sme na Slovensku spoľahlivo eliminovali zdroje malleu (sopľavky) koní, obdobne aj kach koní (adenitis equorum) prestal byť problémom. Pri prebiehajúcich spoločenských zmenách, ktorých sprievodným znakom bola koncentrácia poľnohospodárskej výroby a vznik veľkochovov, vznikli pre veterinárnu starostlivosť kvalitatívne nové úlohy. Sústredení sil, za výdatnej podpory laboratórnej diagnostiky, Slovensko už v r.1964 mohlo ohlásiť ozdravenie hovädzieho dobytku od brucelózy a o 2 roky neskôr i od TBC. Laboratórna diagnostika bola oporou i pri zavádzaní náročných ozdravovacích programov v chovoch ošípaných (nákazlivá obrna, klasický mor ošípaných, tuberkulóza, Aujezského choroba) a hydiny (tuberkulóza, pseudomor). Nemožno nespomenúť množstvo kvalitnej práce, ktorá bola odvedená pri ozdravovaní chovov hospodárskych zvierat, ale i divo žijúcich zvierat od parazitárnych ochorení. S prudkým rastom živočíšnej výroby v období r.1965-1985 rástli i nároky na veterinárnu starostlivosť a tá odpovedala, okrem iného i kvantitatívnym rastom laboratórnej diagnostiky. Slovensko v 80-tych rokoch disponovalo sieťou 8-mich ŠVÚ, piatimi veterinárnymi nemocnicami a 21 okresnými veterinárnymi laboratóriami, ktorých súčasťou boli pracoviská pre riadenú výživu hospodárskych zvierat. I keď doteraz som sa zmieňoval predovšetkým o projektoch na ochranu zdravia zvierat (najmä pokiaľ ide o epizootológiu), rovnocennou a niekedy i priórnou činnosťou bol servis pre hygienu potravín a potravinový dozor.

Pracoviská veterinárnej laboratórnej diagnostiky zabezpečujú na tomto úseku nielen potreby orgánov veterinárnej starostlivosti, ale aj poľnohospodárskej prvovýroby a potravinárstva. Sú garantom zdravotnej neškodnosti potravín a surovín živočíšneho pôvodu. Účastnia sa významnou mierou aj na ochrane štátneho územia pred zavlečením pôvodcov nákazlivých ochorení zvierat a ľudí a pred dovozom potravín nespĺňajúcich podmienky zdravotnej neškodnosti a hygienickej bezchybnosti. Štátne veterinárne ústavy poskytujú služby laboratórnej diagnostiky pre súkromných veterinárnych lekárov organizovaných v Komore veterinárnych lekárov Slovenskej republiky pre výkon ich odbornej činnosti. Činnosť ŠVÚ má medzirezortný dosah, čo si nie vždy uvedomujeme a nie vždy to chápajú i úradníci rezortu, v ktorom sme začlenené organizačne.

Po období sústavného kvantitatívneho rastu dochádza najmä po roku 1996 opäť k vývoju, ktorý si vyžiada zmenu kvality vo veterinárnej laboratórnej diagnostike. Ide o jej koncentráciu a to z aspektu riadenia ako i sústredenia kapacít do menej subjektov za predpokladu dokonalejšieho technického a technologického vybavenia. To zároveň predpokladá

zvýšenie kvalifikácie odborných pracovníkov. Proces ďalšieho vzdelávania bude ŠVS SR všestranne podporovať a využije na to zahraničnú pomoc, predovšetkým pomoc EÚ, ktorú táto poskytuje asociovaným krajinám v predvstupovom konaní. Očakávame zo strany ŠVÚ pozitívnu odozvu vo veci. Zmenou financovania laboratórnej diagnostiky (z rozpočtovej na príspevkovú formu) sa založili základy vyššej samostatnosti a možnosti tvorby zdrojov na základe vlastnej iniciatívy. Pre ŠVS SR tu vzniká nová úloha tvorby makroprostredia, t.j. vytváranie priestoru pre aktivity ŠVÚ smerujúce k odbornému zabezpečeniu veterinárnej starostlivosti, vrátane dozoru nad potravinovým trhom a dohľadom nad technickou zhodou.

Som presvedčený, že zmenu kvality zvládneme. Nechápem to ako boj o prežitie, ale naopak, ako rozvojový impulz a smerovanie k stavu odpovedajúcemu potrebám rozvinutých spoločností s vyspelou ekonomikou, vrátane poľnohospodárstva a potravinárstva. Napriek optimizmu si uvedomujeme, že prerod bude mať i má aj tienisté stránky, najmä pokiaľ ide o sociálny aspekt, preto musíme k zmenám pristupovať veľmi citlivo a pokiaľ možno dlhodobo ich pripravovať. Nakoniec, nikdy sme to nemali ľahké, tak ako i naši predchodcovia, napriek tomu sme tu, sme potrební a nezastupiteľní. Pracujeme tak, aby aj naši nástupcovia mohli konštatovať to čo my o našich predchodcoch a hovoriť o našej práci s uznaním a úctou.

Prajem vám do ďalšej práce veľa odhodlania a trpezlivosti, entuziazmus, vytrvalosť a súdržnosť.

Výsledky sa určite dostavia!

MVDr. Ivan BEREŠ
Riaditeľ Štátneho veterinárneho ústavu v Bratislave

Vážené predsedníctvo, vážení hostia, kolegyně – kolegovia.

V tejto slávnostnej atmosfére vo svojom vystúpení chcem zdôrazniť významné postavenie veterinárnej laboratórnej diagnostiky vo veterinárnej prevencii, pri ochrane zdravia zvierat, plnení zámerov agropotravinárskeho komplexu a jej činnosti pri ochrane zdravia ľudí. Je to veterinárna laboratórna diagnostika, o ktorú sa opierajú pri svojom rozhodovaní inštitúcie a orgány veterinárnej starostlivosti na vnútornom a medzinárodnom úseku. Aj keď si to v každodennom rytme pracovných povinností nestíhame uvedomovať a uvažovať v historických súvislostiach, sú obdobia kedy sa treba zamyslieť a pripomenúť si dôležitosť kontinuity medzi našimi predchodcami, po ktorých ostalo dielo a ktorých súčasná generácia pozná už len zo spomienok starších kolegov, prípadne z ich publikácií alebo listovaním v zažltnutých stránkach úradných dokumentov. Cieľom tohoto príspevku je snaha o nahliadnutie do dôb nedávnej minulosti, spomenúť si na priekopníkov veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky na Slovensku a podať prierez histórie dnešného 60-ročného jubilanta – terajšieho ŠVÚ Bratislava.

Vážené dámy – vážení páni.

60 rokov v živote človeka znamená vyzretú skúsenosť. 60 rokov v existencii ústavu vyzretú odbornú dospelosť, keď začiatočnicke detské choroby a mladické odborné výstrelky sú minulosťou a okolie oceňuje profesionalitu a vysokú odbornú úroveň poskytovaných širokospektrálnych služieb. Na činnosti ŠVÚ v Bratislave už poznať vplyv štyroch až piatich generácií od Norberta Weidlicha, Františka Nižňanského, Ivana Braunera, Juraja Hovorku, Ladislava Landaua, Štefana Hajduho, Štefana Haladeja, Miloša Halašu a ďalších. V biologických disciplínach všetko potrebuje svoj čas na prebudenie, vyklíčenie, rast a vývoj až po zrelosť, ale nie je vždy rozsievateľom dopriate dočkať sa žatvy. procese na ŠVÚ Bratislava od jeho prvých dní vzniku až po súčasnosť.

Vážené dámy – vážení páni.

V budovaní laboratórnej diagnostiky od malého bitúnkového laboratória v Bratislave až po dnešný systém ústavov rozmiestnených na teritóriu Slovenska je proces, ktorý nie je a asi nikdy nebude ukončený. Nové zadania v súvislosti s novými legislatívnymi a technickými normami, približovanie sa podmienkam Európskej únie, kladú nové, vyššie nároky. Platná legislatíva nám poskytuje dostatočný manévrovací priestor. Nezopakujme preto niektoré chyby minulosti. Zbavme sa falošného lokálpatriotizmu, rezortizmu a nepolarizujme nezdravou konkurenciou rokmi spolupracou utužené medziústavné dobré vzťahy.

Pracovníci ŠVÚ Bratislava svoju náročnú a zodpovednú prácu konajú bez veľkej popularity a reklamy. Celej poľnohospodárskej a potravinárskej verejnosti známy list formátu A4 s názvom Výsledok laboratórneho vyšetrenia či monitoringu skrýva veľa akumulovanej aj aktuálnej práce umu a často fatálnym spôsobom zasahujú do života našej spoločnosti a zdravotného stavu kŕdľov a stád hospodárskych zvierat.

Obyvatelia Škandinávie za polárnym kruhom veria, že na súdny deň Boh najprv povolá zvieratá, aby vydali svedectvo o každom človeku. A až si zvieratá povedia svoje, budú cez rajskú bránu povolaní bezúhonní ľudia. Som presvedčený, že pri takomto hodnotení by mali tí, o ktorých bolo v predchádzajúcej časti hovorené a už nie sú medzi nami, ako aj ostatní pracovníci veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky vysoko pozitívne skóre.

Želám si a tiež všetkým nám prajem, aby sa uznanie za prácu pre pracovníkov nielen v diagnostike, ale aj v celom agrokomplexe dostávalo už na tomto svete.

PRÍHOVORY HOSTÍ

Ing. Jozef MACS
za Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Vážení prítomní.

Bol som poverený ministrom pôdohospodárstva SR pánom Pavlom Koncošom, aby som sa zúčastnil vašej odbornej konferencie, organizovanej pri príležitosti pripomínania si 60 rokov od započatia organizovanej činnosti na úsekoch veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky a terapie, hodnotenia činnosti a dosahovaných výsledkov za uplynulé roky, aby som všetkých prítomných pozdravil aj v jeho mene, aby som poďakoval pracovníkom veterinárnej starostlivosti za vykonanú prácu a dosiahnuté výsledky na úseku prevencie a tlmenia chorôb zvierat a poprial vedeniam a pracovníkom uvedených pracovných úsekov veterinárnej starostlivosti veľa úspechov do ďalších rokov.

60 rokov organizovanej činnosti na úsekoch veterinárnej laboratórnej diagnostiky a terapie, ktorú zabezpečovali štátne veterinárne ústavy, okresné veterinárne laboratóriá, veterinárne nemocnice a okresné veterinárne ošetrovne v úzkej spolupráci s vedeniami organizácií veterinárnej starostlivosti na úrovni krajov a okresov a s pracovníkmi terénnej veterinárnej služby, pri riešení zverozdravotných problémov, ktoré nepriaznivo ovplyvňovali naše poľnohospodárstvo počas II. svetovej vojny, v povojnovom období i v obdobiach budovania a rozvoja nášho poľnohospodárstva. Iste je to zásluha tak vedenia veterinárnej služby v jednotlivých obdobiach, ako aj vedení a pracovníkov jednotlivých pracovísk, ktoré boli a sú určené pre túto oblasť.

V histórii vzniku a budovania pracovísk pre veterinárnu laboratórnu a klinickú diagnostiku a terapiu na Slovensku sa medziiným uvádza aj podiel Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy (neskoršie pomenovania: Povereníctvo pôdohospodárstva a lesného hospodárstva, Povereníctvo pôdohospodárstva a potom MPVŽ SR) ako aj dnešného MP SR na budovaní a rozvoji veterinárnych diagnostických pracovísk. A iste je namieste konštatovať, že aj táto podpora veterinárnym pracoviskám pomohla, že dnes tak kladne hodnotíme budovanie pracovísk pre veterinárnu laboratórnu a klinickú diagnostiku a terapiu a ich celkovú i dielčiu činnosť. Veď v histórii budovania ústavu v Bratislave ako celku sa uvádza, že pomerne dlhú dobu bol vtedajší ŠDVÚ a neskoršie ŠVVÚ a ÚŠVÚ, centrom veterinárnej laboratórnej diagnostiky, hospodársky napojený na vtedajšie Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej

reformy (neskoršie PPLH) a v podstate až v r. 1957 bola na ústave zriadená učtáreň a do ústavu bola prenesená z PPLH osobná agenda, súvisiaca s pracovníkmi organizácií veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky a terapie. Že v počiatkoch budovania pracovísk pre veterinárnu laboratórnu a klinickú diagnostiku v rámci vtedajšieho Slovenska bolo vtedajšie ústredné pracovisko laboratórnej diagnostiky v Bratislave úzko napojené na vtedajšie PPLH malo svoj význam a tento spôsob budovania pracovísk pre veterinárnu laboratórnu diagnostiku rozhodne pomohol a má veľký podiel na budovaní a činnosti uvedených pracovísk i na ich podiele na ozdravovaní chovov zvierat od jednotlivých chorôb. Nechcem tým zvýrazňovať podiel aj nášho Ministerstva pôdohospodárstva SR na dosiahnutých úspechoch, no sme radi, že to môžeme konštatovať dnes pri tak vzácnej príležitosti.

Verím, že pracoviská a pracovníci, o ktorých dnes podrobnejšie hovoríme, urobia všetko pre to, aby sa aj v budúcnosti o nich tak pochvalne hovorilo. MP SR rozhodne aj v ďalších obdobiach maximálne pomôže, aby sa dosahovali len dobré výsledky.

akademik Ján HOVORKA

KU GENÉZE A PÔSOBNOSTI ŠTÁTNYCH VETERINÁRNYCH ÚSTAVOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vážené slávnostné zhromaždenie, milí hostia, kolegyně a kolegovia.

Využívam príležitosť vašej jubilejnej slávnosti pozdraviť vás, bývalých i súčasných pracovníkov Štátneho veterinárneho ústavu v Bratislave, pri príležitosti šesťdesiateho výročia jeho založenia a úspešného pôsobenia v podmienkach Slovenskej republiky. Väčšina z vás, osobitne vekovo mladší nepoznajú genézu vzniku svojho pracoviska, a to vyplýva aj z textu publikovanej ročenky, nevedia si predstaviť ťažkosti pri počiatkoch rozvoja ústavu, ktoré boli dôsledkom disproporcií medzi naliehavosťou požiadaviek praxe a pripravenosťou tvoriaceho sa kolektívu odborníkov. Tento jav mal dlhodobý charakter. Začal od izolácie Slovenska od českých oblastí v r. 1939 - v podmienkach Slovenského štátu a trval až do konca druhej svetovej vojny - po oslobodenie ČSR v r. 1945. V novej povojnovej situácii, zvýraznenej socializáciou poľnohospodárstva v roku 1948 sa na teritóriách spoločného socialistického štátu prejavila rozdielna pripravenosť pohotovo riešiť, čo dáva deň v podmienkach socialistických požiadaviek rezortov (poľnohospodárstva, potravinárskeho priemyslu a i.). Na Slovensku za posledných sedem rokov nepribudli noví, naopak ubudli nízke stavy veterinárnych lekárov. Vysoká škola zverolekárska v Brne kapacitne nestačila vyprodukovať potrebné počty odborníkov, ktorí by perspektívne uspokojili spoločenskú pohľadávku. A v tomto víre časových personálnych problémov veterinárnej medicíny na Slovensku sa budoval dnes jubilujúci ústav. A predsa musel obstať v návale nárokov z praxe.

V takýchto krízových rokoch sa náhle logicky vynorila akútna potreba založenia Slovenskej Vysokej školy veterinárskej. Idea sa zjavila vo februári a realizovaná bola už v októbri r. 1949. Väčšina z vás ste jej odchovcami a ste hrdí na to, čo vám táto škola dala, vedomosti, ktoré ste mohli pretvoriť pre blaho obyvateľov svojej rodnej krajiny. Keď raz budete meditovať nad tým, o čom teraz hovoríme z pohľadu prežitých rokov, uznáte, že veterinárska služba v časových limitoch od r. 1939 až podnes sa budovala hoci kontinuálne ale tvrdo, priekopnícky a veľmi obetavo. Laboratórna a klinická diagnostika chorôb zvierat v úzkej spolupráci s vedeckými pracoviskami aj akadémie vied, s katedrami VŠV v Košiciach,

ba i so zahraničím sa stala vzorom aj pre iné štáty Európy. Len takýto zápal a entuziazmus mohol byť zárukou úspešného zdoľania infekčných, ba aj inváznych chorôb, ktoré v povojnových rokoch navštívili naše pasienky a chovné priestory. To všetko si čítaním novej ročenky osviežite vo svojej pamäti.

K vydaniu tejto vzácnej ročenky vám všetkým blahoželám. Ona sprítomňuje výsledky vašich odborných, vedomostných, mravných i fyzicky náročných investícií osôb, kolektívov a celku ústavu v Bratislave i v regiónoch Slovenska.

Ak v tomto duchu hodnotím vašu prácu, milí kolegovia, som presvedčený, že na to právo mám z pozície svojej angažovanosti sa do od prvej chvíľe myšlienky zrodu vášho pracoviska - Štátneho veterinárskeho ústavu, či zrodu Univerzity veterinárskeho lekárstva.

K vyjasneniu genézy dnes jubilujúcej inštitúcie pre laboratórnu a klinickú diagnostiku zvieracích chorôb na Slovensku patrí aj priorita iniciátora vzniku ústavu. Ním bol generál MVDr. Mikuláš Ferjenčík rodom z Polomky, náčelník Vojenskej veterinárskej správy pri MNO v Bratislave. V r.1939 bol v hodnosti majora, bol mojím predstaveným. Konkrétne po 14. marci 1939, po anexii Čiech Hitlerovou armádou, som bol vo funkcii pobočníka pridelený k MVDr. Ferjenčíkovi. V spomienkach na prácu tohoto úradu som našiel svoj osobný záznam z apríla r. 1939. Po príchode do úradu na veterinárske oddelenie ma môj predstavený vyzval: „Sadnite si pán kolega“, takto nevojensky vždy so mnou komunikoval, „chcem sa poradiť vo veľmi dôležitej veci. V rámci Štátnej veterinárskej správy pri Ministerstve poľnohospodárstva nemáme útvar, ktorý by bol schopný zabezpečiť laboratórnu diagnostiku všetkých aktuálnych chorôb zvierat, vrátane vojenských koní, psov a i., ba navyše ani zdravotné hodnotenie potravín živočíšneho pôvodu. Celoslovenská situácia v týchto smeroch je kritická a dobrá stovka slovenských veterinárov, s veľkým počtom vekovo už starších, sotva bude vedieť zabezpečiť potrebné úlohy. Chcem sa osobne stretnúť so zástupcami veterinárskej správy MP, aby sme legalizovali urýchlené zriadenie potrebných laboratórií.“

Takto vyslovená myšlienka a jej realizácia, do čoho som bol zaangažovaný aj ja osobne, mala by byť uznaná za myšlienku zrodu dnes jubilujúceho ústavu. Na najbližšom stretnutí MVDr. M. Ferjenčíka so zástupcami Štátnej veterinárskej správy MP, so zástupcami riaditeľstva mestského bitúnku v Bratislave (MVDr. P. Opluštil a MVDr. I. Hudec) sa dohodli, že z bitúnkového laboratória pre kontrolu potravín pri mestskom bitúnku v Bratislave vznikne štátne centrum diagnostiky chorôb zvierat. Výber prvých diagnostikov zabezpečia orgány civilnej a vojenskej

veterinárnej správy. Postupne obe úlohy sme zvládli výberom osôb z počtu mne známych a k tomu spôsobilých veterinárnych lekárov, vykonávajúcich svoju vojenskú povinnosť. Prvým z nich bol MVDr. F. Nižnánsky (1911) a ďalšími boli moji rovesníci MVDr. F. Stricker, MVDr. L. Tepper, MVDr. L. Landau, MVDr. L. Klauzer a i. Do funkcie prvého riaditeľa bol vymenovaný občan Nemeckej ríše MVDr. N. Weidlich, v tom čase expert pre hygienu potravín, s pôsobnosťou až do nástupu MVDr. F. Nižnánskeho, keď tento bol z vojenskej služby uvoľnený v auguste r. 1942.

Personálne budovanie špecializovaného ústavu viazlo pre všeobecný nedostatok zverolekárov (zavretá VŠZ v Brne, odchod zverolekárov českej národnosti zo Slovenska a i.) Čas a dobrá organizácia práce nakoniec zdolali všetky prekážky.

Chcem vyzdvihnúť aj tretiu stránku aktivity jubilujúceho ústavu, tú, ktorá by nemala zostať nepovšimnutá v mori nevidane pestrých iných vývojových, časovo aktuálnych úloh. Ide o zabezpečenie diagnostiky invázií chorôb zvierat, ktoré sa po socializácii poľnohospodárstva nevidane prejavili na celom území štátu – ČSR, v oblastiach pasienkového i maštalného chovu. Na takúto, dovtedy novú činnosť sme neboli pripravení. V rokoch 1954 -1955 som osobne v každom okrese - ČSR absolvoval inštruktáže kolektívov veterinárov v okresoch v smere diagnostiky, prevencie a liečby zvierat. Pri všetkých krajských diagnostických ústavoch sme vybudovali parazitologické oddelenia (na Slovensku 6 a v Čechách 13). Ich práca bola spočiatku metodicky nami usmerňovaná. Išlo o skupinu helmintóz (fasciolóza, gastrointestinálne, pľúcne a i.) arachnoentomózy a protozoózy, výrazné v pasienkových regiónoch. Práca týchto oddelení bola veľmi úspešná. Na Slovensku ju riadil MVDr. M. Halaša v ŠVVÚ a Helmintologický ústav SAV. V tomto smere záslužnú prácu urobili MVDr. M. Halaša CSc, MVDr. P. Lietava CSc, MVDr. H. Andraško, MVDr. L. Roško a i.

Na koniec svojho vystúpenia prijmite milí kolegovia môj obdiv nad objemom i kvalitou vykonaných úloh za obdobie 60 rokov. Pestrosť a pohotovosť aktivít vždy s predpokladom potrebnej špecializácie svedčí o tom, že ste ako kolektív boli nielen spôsobilí, ale aj schopní vykonať a zvládnuť každú úlohu laboratórnej a klinickej diagnostiky chorôb zvierat, ktorých zdolanie je predpokladom zabezpečenia zdravia národa v každej etape rastu či vývoja. Pracovali ste potíchu, zodpovedne a dôsledne podľa nami požadovaných zásad. Majú z vás radosť občania našej vlasti, aj keď o tom málo vedia, ale nech o tom vedia viac. Z vás majú radosť vaše rodiny, vaši bývalí učitelia, všetky zložky veterinársko-medicínskej komunity štátu, všetci poslanci NR SR, vaši priatelia doma i za hranicami. Radosť z vás

mám i ja, váš učiteľ, najstarší z vás v primeranej aktivite v etape tohto jubilea. Vaša práca a jej výsledky, preto o tom hovorím, nech sú vzorom generáciám -vaším nasledovníkom.

Je veľmi zaujímavé, že po celý čas okolo seba, okrem niekoľkých nepodarkov, vidím samých entuziastov, čo sa spätne na mňa pozitívne odráža, takže sa ešte necítim byť zbytočný vďaka vám. Ja osobne vám nemám čo podarovať, iba dobré slovo uznania, ale môžem odporúčať vašim riadiacim orgánom, aby odvážnejšie a otvorenejšie hodnotili a vyzdvihovali vaše individuálne či kolektívne zásluhy na poli diagnostiky. Oni najlepšie vedia, aký význam majú vaše výsledky pri zabezpečovaní zdravia našich spoluobčanov Slovenskej republiky.

Vážený pán riaditeľ MVDr. Ivan Bereš, aj Vy osobne za seba, za Vašu dlhodobú prácu v kolektíve a za rad bývalých riaditeľov Vášho ústavu v Bratislave, v krajských či iných centrách, s ktorými som úzko spolupracoval, prijmite odo mňa ako môj žiak a partner uznanie za zásluhy, za výsledky 60- ročnej činnosti v oblasti veterinárskej laboratórnej a klinickej diagnostiky na Slovensku a za vzornú odbornú medzinárodnú reprezentáciu.

Do ďalších desaťročí, do budúceho tisícročia nové úspechy pre česť svojej krajiny.

Prof. MUDr. Emil KMETY, Dr.Sc.
za Lekársku fakultu UK a Ministerstvo zdravotníctva SR

Vážené dámy, vážení páni, účastníci konferencie.

Predovšetkým chcem poďakovať organizátorom tohoto podujatia za osobné, milé pozvanie na toto podujatie. Pozvanie ma rozhodne úprimne potešilo.

S bývalým Ústredným štátnym veterinárnym ústavom, predchodcom terajšieho Štátneho veterinárneho ústavu v Bratislave spájali a spájajú nás dlhodobé kontakty. Tieto siahali až do čias, keď riaditeľom bol člen korešpondent SAV MVDr. František Nižnanský, síce svojrázna osobnosť veterinárnej medicíny, no, osobnosť so širokým rozhľadom a svojským humorom, prístupný rozhodne diskusii o každom naliehavom zverozdravotnom i zdravotnom probléme. Veľmi úspešne sa rozvíjala naša spolupráca aj za vedenia riaditeľa ústredného veterinárneho ústavu MVDr. Miloša Halašu, CSc., u ktorého sme sa stretli s porozumením aj pre menšie experimentálne štúdie pri sledovaní niektorých zoonóz napr. pri prežúvavcoch. V jednej z nich sme si chceli overiť napr. patogenetickú pôsobnosť napr. leptospirového hemolyzínu. Nepriamo nám k našim dobrým vzťahom napomáhala aj vtedajšia epidemiologická situácia, keď epidémie zoonóz boli temer na dennom poriadku a teda aj skutočnosť, ktorá stále výraznejšie poukazovala na nevyhnutnosť úzkej spolupráce pracovísk veterinárnej a zdravotnej služby.

Na tlak reality reagovali aj naše vrchnosti. Na návrh Vedeckej rady Povereníctva zdravotníctva bola ustanovená so súhlasom Povereníctva pôdohospodárstva Komisia vlády pre koordináciu boja proti chorobám, prenosným zo zvierat na človeka a opačne, skrátka Komisia vlády pre zoonózy. Komisia, zložená z odborníkov vedy i praxe, vypracovala pracovný plán komplexnej surveillancie 14 vybraných zoonóz a postupne ho uvádzala do praxe na báze referenčných pracovísk. Tento program našiel pozoruhodné porozumenie v kruhoch tak veterinárnych, ako aj zdravotníckych, ale tiež vysokoškolských a tiež útvarov SAV. Semeno, zasiate na vtedajšom ústrednom štátnom veterinárnom ústave konečne začalo klíčiť a klíčilo po mnoho rokov a rozhodne sa obdivuhodne rozrástlo. Komisia úspešne pôsobila temer 20 rokov a rozhodne získala aj medzinárodné uznania. Žiaľ, dnes už iba živí.

Záverom si dovoľujem vysloviť želanie, aby sa táto skvelá tradícia spolupráce naďalej nielen udržovala, ale tiež rozvíjala a nedala sa tlmiť, ba

dokonca tlačit' do úzadia, pod silným tlakom podmienok trhovej ekonomiky.

Ing. Ladislav FELSEN

riaditeľ odboru krmív a živočíšnej výroby ÚKSÚPu

Vážený jubilant, vážení prítomní hostia.

Dovoľte mi v mene Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho, v mene kolektívu pracovníkov i v mene svojom predniesť pár slov pri príležitosti osláv 60. výročia veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky na Slovensku.

Naše ústavy spolupracujú už dlhé roky pri hodnotení kvality krmív, kde váš ústav plnil úlohu dozoru nad ich zdravotnou nezávadnosťou. Chceme vám úprimne poďakovať za dlhoročnú precíznu spoluprácu a dochvilné riešenie spoločných úloh v oblasti vyšetrovania a kontroly krmív, zaželať Vám do ďalších rokov veľa pracovných úspechov a kolektívu pracovníkov zdravie a pohodu na pracovisku.

Prof. Ing. Ján GROLMUS, CSc.
Katedra genetiky, Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava

Vážené predsedníctvo, dámy a páni, milí priatelia.

Je mi čťou a potešením, že Vás môžem, v zastúpení nášho pracoviska Katedry genetiky Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, srdečne pozdraviť a zúčastniť sa na Vašej odbornej konferencii poriadanej pri príležitosti 60 rokov budovania pracovísk pre veterinárnu laboratórnu a klinickú diagnostiku na Slovensku. Názov konferencie je veľmi výstižný a zapadá do súčasného prudkého rozvoja molekulárno-genetických metód. Problémy riešené týmito metódami nemajú za úlohu len priamu detekciu nežiadúcich rôznych typov génov, ale i komplexnejšie prístupy ako je napr. genetické mapovanie génov ovplyvňujúcich zdravotný stav zvierat metódami hybridizácie DNA in situ, využitím panelov somatických hybridov alebo typovaním jednotlivých spermií v kontexte komplexného mapovania genómu príslušného druhu zvierat. Využitie genetiky v kontrole zdravotného stavu zvierat zahŕňa i celý rad ďalších oblastí. Význam niektorých z nich, napr. farmakogenetiky a ďalších je nesporný, avšak doteraz získané poznatky neposkytujú príležitosť k systematickému spracovaniu. Získané skúsenosti však jasne ukazujú, že pri šľachtení zvierat nemožno od seba oddeľovať parametre úžitkovosti a zdravotného stavu i keď v niektorých prípadoch zohľadnenie oboch znamená spomalenie genetického pokroku. Proces šľachtenia zvierat musí vždy rešpektovať ich fyziologické potreby vyjadrené odpovedajúcim zdravotným stavom. Optimálny zdravotný stav je predpokladom efektívnej realizácie genetického založenia jedinca alebo populácie. Výskyt ochorení v populácii zvyšuje fenotypovú variabilitu, čo má za následok zníženie heritability príslušných kvantitatívnych znakov a tým i efektívnosť šľachtiteľského procesu. A práve tu má veľký význam laboratórna a klinická diagnostika hospodárskych zvierat, ktoré zabezpečujú udržovanie dobrého zdravotného stavu v populáciách zvierat. Preto je taký potrebný a dôležitý neustály rozvoj diagnostických metód v celej šírke uplatňovania veterinárnej medicíny.

Milí priatelia, záverom chcem do ďalšej práce zaželať vedeniu ústavu ako i Vám všetkým pevné zdravie, veľa inšpirácie na poli zavádzania nových diagnostických metód a mnoho ďalších úspechov.

Prof. MVDr. Imrich MARAČEK, DrSc.
Riaditeľ VÚVM Košice

Vážené dámy, vážení páni, účastníci konferencie.

Výskumný ústav veterinárnej medicíny v Košiciach (predtým Ústav experimentálnej veterinárnej medicíny) od svojho vzniku v r. 1970 riešil dôležité vedeckovýskumné otázky vo veterinárnej sfére na Slovensku, najmä veterinárne problémy v chovoch veľkých aglomerácií.

Vďaka integrácii svojej činnosti s Vysokou školou veterinárskou v Košiciach, ale aj s inými vedeckovýskumnými pracoviskami a hlavne s niektorými laboratóriami Ústredného štátneho veterinárneho ústavu v Bratislave a ďalšími ŠVÚ na Slovensku, začal túto úlohu plniť už v prvých rokoch svojej existencie.

Vedeckovýskumná činnosť ÚEVM sa v rokoch 1976 – 1980 zintenzívnila a rozšírila. Ústav sa stal koordinačným pracoviskom úlohy štátneho plánu RVT *Výskum ekonomicky závažných chorôb zvierat vrátane antropozoonóz* a v riešení niektorých problémov sa jeho činnosť dostávala nad celoslovenský rámec, napríklad bol referenčným centrom RVHP pre besnotu a koordinoval podtému 5.4. *Zlepšenie vitamínovej výživy zvierat* v koordinačnom centre II RVHP.

V druhej polovici prvej dekády činnosti ÚEVM jednotlivé riešiteľské kolektívy ústavu veľmi aktívne spolupracovali pri riešení vecných výskumných etáp s ÚŠVÚ v Bratislave a ďalšími ŠVÚ v Košiciach a Prešove. V rámci etapy *Štúdium profylaxie besnoty* bola aktívna spolupráca s ÚŠVÚ v Bratislave a s ŠVÚ v Košiciach. Riešiteľský kolektív z oddelenia chorôb oviec ústavu úzko spolupracoval s pracovníkmi ŠVÚ v Prešove pri riešení vecnej etapy *Výskum homeostázy, prevencie a aktívnej kontroly zdravia oviec*. Pri riešení vecnej etapy *Štúdium metód terapie a profylaxie bovinných mastitíd* kolektív ústavu pod vedením doc. MVDr. F. Federiča, CSc. účinne spolupracoval s pracovným tímom z ÚŠVÚ v Bratislave pod vedením MVDr. B. Havelku, DrSc., ako aj s pracovníkmi ŠVÚ v Michalovciach pod vedením doc. MVDr. M. Vasiľa, DrSc., riaditeľa ŠVÚ. Laboratórium veterinárnej genetiky ÚEVM bezprostredne spolupracovalo s pracoviskom Kontroly dedičnosti zdravia (KDZ) na ŠVÚ v Nitre pri riešení výskumnej etapy *Dedičné choroby a chyby hospodárskych zvierat*.

V druhom decéniu pôsobenia Ústavu experimentálnej veterinárnej medicíny v rokoch 1981 až 1984 ústav koordinoval a podieľal sa na riešení

úlohy štátneho plánu technického rozvoja – *Štúdium produkčných a reprodukčných chorôb zvierat vrátane antropozoonóz*, ktorá sa členila na sedem čiastkových úloh a 48 vecných etáp, z ktorých 5 riešili pracovníci laboratórií ÚŠVÚ v Bratislave a niektorých ŠVÚ na Slovensku.

Najvýraznejšie bola spolupráca pracovísk ÚŠVÚ v Bratislave a štátnych veterinárnych ústavov Slovenska v rokoch 1985 až 1998, keď v rámci štátneho plánu republikového programu RVT bola naším ústavom koordinovaná a riešená úloha *Ochrana zdravia zvierat a životného prostredia v špecializovaných chovoch a vo voľnej prírode*. Táto sa členila na osem čiastkových úloh a 45 vecných etáp. Z uvedeného členenia bola podstatná časť 7. čiastkovej úlohy v počte troch z 5 vecných etáp a celá 8. čiastková úloha, riešená na pracoviskách štátnych veterinárnych ústavov Slovenskej republiky. Išlo o vecné etapy:

- Toxikologické prvky a produkčno-reprodukčná schopnosť oviec (ŠVÚ Prešov)
- Chemická kontaminácia Laborca, Zemplínskej Šíravy a zdravie rýb (ŠVÚ Michalovce)
- Chlórorganické kontaminanty prostredia pri zveri a rybách (ŠVÚ Košice)
- ELISA test v diagnostike leukózy hovädzieho dobytku (ÚŠVÚ Bratislava)
- Diagnostika niektorých vírusových ochorení hydiny ELISA testom (ŠVÚ Zvolen)
- Inovácia diagnostiky *Campylobacter* sp., chlamydióz a listerióz (ÚŠVÚ Bratislava)
- Systém laboratórnej diagnostiky parazitóz rýb vo veľkochove (ŠVÚ Michalovce)
- Výber metód na stanovenie xenobiotík v krmivách u rýb a zveri (ŠVÚ Košice)
- Sústava metód na stanovenie kovových prvkov a metaloidov (ŠVÚ Dolný Kubín)

Keď sme na našom výskumnom ústave bilancovali druhú dekádu činnosti a zamýšľali sme sa nad spoluprácou s domácimi pracoviskami, po bezprostrednej spolupráci s vtedajšou Vysokou školou veterinárskou, terajšou UVL a nezištnej spolupráci s Biovetou, š.p., terajší Mevak, a.s. Nitra sme na bronzovej priečke veľmi pozitívne hodnotili spoluprácu s Ústredným štátnym veterinárnym ústavom v Bratislave a ďalšími štátnymi veterinárnymi ústavmi, hlavne v Prešove, Košiciach, Michalovciach a v Nitre, ktoré sa neustále zúčastňovali riešenia niektorých vecných etáp alebo subetáp úloh koordinovaných našim ústavom.

V ostatnom, **treťom decéniu** spoluprácu Výskumného ústavu veterinárnej medicíny v Košiciach so Štátnymi veterinárnymi ústavmi v Slovenskej republike hodnotíme ako utlmenú, málo docenenú a žiaľ ani nepodporovanú. Po zániku ÚŠVÚ v Bratislave sa nevytvorili podmienky pre dobrú koordináciu spolupráce. Po nástupe procesu transformácie a prechode z rozpočtovej formy hospodárenia na formu príspevkovú a hlavne pre nekoordinovanú komercionalizáciu mnohých činností sme sa dostali tam, kde sme, a spolupráca na poli výskumu je ojedinelá a nesystematická. Možno konštatovať, že existuje trvalá spolupráca na úseku poradenskej činnosti na komerčnom základe s tým, že pracovníci VÚVM v Košiciach v rámci prijímaných opatrení odporúčajú chovateľom resp. ich žiadajú, aby si objednali príslušné laboratórne vyšetrenia u oficiálnych, akreditovaných laboratórií príslušného ŠVÚ.

Napriek uvedenému sa v určitej miere stále udržiava spolupráca medzi oddeleniami VÚVM v Košiciach a ŠVÚ v Košiciach, Dolnom Kubíne, Zvolene a Prešove; žiaľ aj táto má príležitostný charakter. Pre súčasnosť a hlavne budúcnosť vidíme v tejto oblasti veľké rezervy. Budú nám zreteľné zvlášť vtedy, keď sa v širšej miere oboznámime s tým, ako je zabezpečovaná kooperácia medzi výskumnými a diagnostickými pracoviskami vo Veľkej Británii, zvlášť v Anglicku a v Škótsku.

Je potrebné pripomenúť chybu, ktorá sa stala v roku 1978, kedy sa započalo s financovaním programu rozvoja a využívania biotechnológií v pôdohospodárstve, do ktorého bol v náležitom rozsahu zaradený aj projekt rozvoja a využívania biotechnológií vo veterinárnej medicíne. Tento program bol prerušený a financovanie sa doteraz nevybavilo. V opačnom prípade by sa bolo nadviazalo na rozvíjajúcu sa spoluprácu z osemdesiatych rokov.

Za významný musíme považovať podiel pracovníkov ÚŠVÚ a ŠVÚ na Slovensku na hodnotení a oponovaní záverečných správ ako aj na recenzovaní prác pripravených na uverejnenie vo vedeckých a odborných časopisoch, prípadne knižných publikáciách. Rovnako bola a je úspešná spolupráca pri pôsobení v rôznych oponentských radách a komisiách výskumných úloh, ako aj v redakčných radách vedeckých a odborných časopisov.

V nasledujúcom uvádzam aktuálne úlohy pre súčasnú a budúcu spoluprácu pracovísk ŠVÚ v Slovenskej republike s VÚVM:

- Zapojiť sa do riešenia, vývoja a overovania nových metodických postupov na báze výsledkov molekulovej biológie a génového inžinierstva (monoklonové protilátky, PCR a pod.).

- Poradenstvo a tvorba komplexných programov zdravia stád hospodárskych zvierat na zmluvnom základe v záujme inovácie a zabezpečenia systémového prístupu ku komplexnej veterinárnej preventívnej činnosti.
- Tvorba a systematické budovanie veterinárnej informatiky ako východiska pre ekonomiku zdravia zvierat a verejného zdravia.
- Tvorba modelov analýzy a hodnotenie ekonomiky zdravia a komplexné analýzy rizika vo veterinárnej činnosti.

Doc. MVDr. Pavol DUBINSKÝ, DrSc.
Riaditeľ Parazitologického ústavu SAV Košice

Vážení prítomní.

Pri príležitosti 60. výročia založenia Štátneho veterinárneho ústavu v Bratislave a budovania pracovísk pre veterinárnu laboratórnu a klinickú diagnostiku na Slovensku Vám srdečne blahoželáme v mene pracovníkov a vedeckej rady Parazitologického ústavu SAV v Košiciach. Pripájam tiež osobný pozdrav Vám a Vaším spolupracovníkom.

Vysoko si vážime priekopnícku prácu na poli veterinárnej laboratórnej diagnostiky, ktorú vykonal ŠVÚ v Bratislave od založenia doteraz. Za významnú považujeme aj organizačnú prácu, lebo pod vedením a koordináciou vašich pracovníkov boli konštituované ďalšie diagnostické pracoviská na celom Slovensku. Vytvorená sieť týchto pracovísk a vysoká erudícia ich pracovníkov umožnili zvládnuť epizoótie, ktoré v rokoch kolektívizácie poľnohospodárstva boli príčinou veľkých strát v živočíšnej výrobe.

Počas ďalších desaťročí bolo Vaše pracovisko metodickým centrom veterinárnej laboratórnej diagnostiky a spracované ročné súhrnné správy o výsledkoch diagnostickej činnosti boli podkladom pre prijímanie opatrení riadiacich orgánov veterinárnej služby na eradikáciu alebo tlmenie závažných infekčných, parazitárnych a iných ochorení zvierat.

Veľmi oceňujeme skutočnosť, že Vaši pracovníci dôsledne preberali a aplikovali najnovšie diagnostické metódy vyvinuté slovenskými aj zahraničnými pracovníkmi a tak prenášali najnovšie výsledky vedy a výskumu do diagnostickej praxe.

Spolupráca nášho ústavu a jeho pracovníkov s pracovníkmi ÚŠVÚ a terajšieho ŠVÚ v Bratislave má dlhodobú tradíciu. Aj táto spolupráca prispela k eradikácii alebo k zníženiu výskytu najzávažnejších parazitóz hospodárskych zvierat.

Vychádzajúc z doterajšej úspešnej spolupráce dúfajme, že táto spolupráca prispeje k monitorovaniu závažných parazitozoonóz, ktoré už cirkulujú na Slovensku, alebo ich šírenie predpokladáme.

Ďakujeme za doterajšiu spoluprácu a tešíme sa na jej úspešné pokračovanie.

Do ďalších rokov prajeme úspešný rozvoj a k tomu pracovnú pohodu.

MVDr. Štefan KRCHO
Dlhoročný pracovník a riaditeľ ŠVÚ Nitra

CHRONOLÓGIA VZNIKU A ROZVOJA LABORATÓRNEJ A KLINICKEJ DIAGNOSTIKY NA ŠVÚ NITRA

Vážení prítomní, milé kolegyně, milí kolegovia.

Je mojou milou povinnosťou vás oboznámiť s podielom ŠVÚ v Nitre na činnosti počas 60-ročnej histórie veterinárnej laboratórnej diagnostiky. ŠVÚ v Nitre si v budúcom roku pripomenie 45. výročie svojho vzniku. Vznik a činnosť ŠVÚ Nitra možno zhruba rozdeliť na 3 obdobia.

Prvé obdobie - obdobie vzniku - kedy bolo 1.6.1955 zriadené vysunuté pracovisko hygieny potravín ŠVÚ pod vedením MVDr. Štefana Krchu. Toto obdobie možno charakterizovať ako obdobie vytvárania materiálových a odborných možností pre perspektívne rozširovanie odborných činností. Do roku 1958 laboratórne vyšetrovania sa vykonávali v laboratóriách KHES v Nitre.

Počas tohoto obdobia sa podnikali kroky na získanie vhodných priestorov s možnosťou na vybudovanie vlastných laboratórií. Našlo sa pochopenie na bývalom KNV Nitra, ktoré v roku 1956 pridelo budovu na Jašíkovej ulici. Adaptačné práce boli ukončené v roku 1958, kedy nastalo druhé obdobie – budovania ďalších odborných úsekov tak prepotrebných pre terénnu veterinárnu službu.

Vzniká oddelenie serológie, na ktorého budovaní sa podieľal MVDr. Ján Kučera a neskôr pokračovala MVDr. Oľga Šnircová. Oddelenie parazitológie začal budovať MVDr. František Mrakič. Na rozvoji oddelenia patologickej anatómie a histológie sa podieľali MVDr. Juraj Ursín a MVDr. Ján Dobiáš. Z počiatku bakteriologickú diagnostiku zabezpečovala MVDr. Anna Šeševičková a o jeho ďalší rozvoj sa pričínili MVDr. Jozef Sabo, CSc.

Vybudovaním laboratória pre vyšetrovanie krmív a diagnostiky plesní bola poverená MVDr. Nad'a Szabová a v jej krokoch pokračuje MVDr. Vladimír Hrušovský, starostlivosť o úsek chémie prevzala Ing. Eva Szabóová.

V roku 1967 bola Krajská veterinárna nemocnica začlenená do ŠVÚ Nitra pod vedením MVDr. Jozef Illéša, čím bolo umožnené prehĺbenie činnosti ako laboratórnej tak klinickej diagnostiky. Vznikol odbor klinickej diagnostiky s oddelením interným, chirurgickým a gynekologickým pod

vedením MVDr. Dušana Gajdošíka, MVDr. Igora Škerleho a MVDr. Jozefa Švelana. Pričlenené Referenčné centrum kontroly zdravia a dedičnosti zdravia hospodárskych zvierat organizačne zabezpečoval MVDr. Jozef Illéš. Tento úsek činnosti bol v roku 1976 reorganizačne prečlenený do OVZ Nitra.

Postupom času dochádzalo k prehlbovaniu odbornej činnosti na úseku reprodukcie hosp. zvierat (MVDr. Jozef Švelan), biochemickej diagnostiky z pohľadu kontroly výživy zvierat (MVDr. Dušan Gajdošík), bolo zriadené referenčné pracovisko pre typizáciu mykobaktérií (MVDr. Mária Hanzlíková).

Z uvedeného vidieť, že došlo k podstatnému rozšíreniu činnosti ústavu, ale aj k poznaniu, že je potrebné uvažovať o vybudovaní vhodných podmienok. A nastáva 3. obdobie - výstavba nového ústavu, s ktorou sa začalo v roku 1968. Kvôli nezodpovedným prístupom generálneho dodávateľa, Pozemné stavby Nitra, bolo potrebné prekonávať mnohé ťažkosti. Stavba bola zakonzervovaná. Zásadný obrat nastal v roku 1975. Dosiahlo sa, že nové priestory ústavu boli 1.12.1977 odovzdané do užívania a tým umožnený ďalší rozvoj odbornej činnosti. V roku 1985 vzniká pracovisko - neskôr referenčné pracovisko pre diagnostiku viróz hydiny, referenčné pracovisko pre diagnostiku protilátok slintačky a kriváčky a národné referenčné laboratórium pre surové kravské mlieko.

Táto bohatá rôznorodá činnosť si vyžiadala výstavbu nových priestorov. Bohužiaľ i túto stavbu postihol podobný osud, vo výstavbe sa nepokračuje a stavba je zakonzervovaná.

Vedenie ŠVÚ Nitra, ktorý je samostatne hospodársko-právnou inštitúciou verí, že nájde pochopenie u nadriadených orgánov, nový pavilón sa dostavia, čím sa umožní pracovníkom ústavu výraznejšie sa podieľať

na rozvoji živočíšnej výroby a potravinárskeho priemyslu.

Vážení prítomní záverom mi dovoľte poďakovať všetkým, ktorí pomohli jednak pri budovaní a rozvoji laboratórnej diagnostiky na ŠVÚ Nitra ako aj pri prekonávaní ťažkostí spojených s vybudovaním ústavu.

Vďaka patrí akademikovi Františkovi Nižnanskému, riaditeľovi ŠVVÚ, profesorovi MVDr. Štefanovi Haladejovi, CSc. bývalému riaditeľovi ŠVS, MVDr. Milošovi Halašovi riaditeľovi UŠVÚ, ako aj všetkým pracovníkom pôsobiacim na ŠVÚ Nitra od jeho vzniku dodnes.

MVDr. Juraj SALAJ, CSc.
Pracovník akciové společnosti BIOVETA Ivanovice na Hanej

Vážené slávnostné zhromaždenie, vážení přítomní.

Dovoľujem si pozdraviť vás v mene Predstavenstva akciové spoločnosti BIOVETA so sídlom v Ivanoviciach na Hanej. Pri tejto príležitosti by som vám chcel v prvom rade poďakovať za pozvanie na toto slávnostné podujatie a tiež pracovníkom z pracovísk veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky na Slovensku za dlhoročnú spoluprácu s pracovníkmi výrobných organizácií očkovacích látok pre veterinárne účely. Dobrá spolupráca bola nielen v oblasti diagnostiky a tlmenia chorôb zvierat, ale tiež v oblasti vývoja a inovácie diagnostických prípravkov a najmä metód ich používania. Prajem vám v mene pracovníkov a.s. BIOVETA veľa úspechov vo vašej činnosti, ktorou je prehlbovanie činnosti diagnostiky a tiež odborného poradenstva na všetkých úsekoch veterinárnej starostlivosti.

Veterinárne pracoviská pre diagnostiku chorôb zvierat, najmä v prvej polovici tohto storočia, boli základom pre budovanie moderných pracovísk, určených aj na vývoj a výrobu účinných očkovacích látok a liečebných sér u nás pomenovaných spoločným menom BIOVETA. Vychovali veľké množstvo vynikajúcich odborníkov, ktorí preslávili našu vlasť aj v zahraničí a podieľali sa aj na budovaní našich vedeckých pracovísk, najmä Univerzity veterinárneho lekárstva v Košiciach, Ústavu experimentálnej veterinárnej medicíny v Košiciach a ďalších.

Dovoľte mi, aby som bol trochu aj osobný. Som totiž hrdý na to, že som mohol takmer po celý profesný život pracovať medzi pracovníkmi výrobní očkovacích látok pre veterinárnu potrebu a pracovníkmi z úsekov veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky. Som vďačný všetkým, ktorí sa zaslúžili o budovanie týchto pracovísk na území Slovenska, ale tiež Čiech.

Na záver chcem poďakovať všetkým obetavým organizátorom, ktorí pripravili túto dôstojnú a milú slávnosť.

Ing. Marián KANDRIK
Tajomník Výkonného výboru SZV

Vážené predsedníctvo, vážené a milé dámy, vážení páni.

Dovoľte, aby som menom Slovenského zväzu včelárov pozdravil účastníkov slávnostného podujatia pri príležitosti 60. výročia vzniku, budovania a činnosti pracovísk pre veterinárnu a klinickú diagnostiku na Slovensku a vedeniu poďakoval za pozvanie.

Naša aktívna spolupráca sa odvíja od roku 1955, kedy Štátny diagnostický veterinárny ústav v Bratislave prevzal od Výskumného ústavu včelárskeho v Liptovskom Hrádku diagnostiku chorôb včiel na Slovensku. Pri dobrej dlhodobej spolupráci sa dosiahlo, že došlo k stabilizácii zdravotnej situácie v chovoch včiel, boli zavedené dlhodobé systémy pri diagnostike a likvidácii jednotlivých chorôb včiel a taktiež, a to hlavne, pri ich prevencii. Tým sa stalo, že v rokoch 1957 až 1988 bolo Slovensko určitou „oázou“ v porovnaní so situáciou v ostatných štátoch Európy pri riešení zdravotných otázok v chovoch včiel a najmä prepracovaným systémom opatrení a nariadení sa dosiahla celkovo veľmi dobrá zdravotná situácia. Že sa situácia po roku 1988 postupne zhoršovala bolo spôsobené prienikom novej choroby včiel – varroózy na územie Slovenska. Táto nákaza má celosvetovú dimenziu a je vektorom celého radu nebezpečných nákaz včiel a včelieho plodu. Plne si uvedomujeme, že jej tlmenie, ako aj tlmenie ostatných chorôb včiel môže byť úspešné len pri dobrej spolupráci Štátnej veterinárnej správy SR, ŠVÚ, včelárskych organizácií ako aj včelárov a to za pochopenia Ministerstva pôdohospodárstva SR.

Keď hodnotíme uplynulé obdobie, nemožno zabudnúť na ľudí – veterinárnych lekárov a diagnostických pracovníkov, ktorí sa podieľali a podieľajú na tejto závažnej práci. Vážime si prácu pána MVDr. Miloša Halašu, CSc., dlhoročného riaditeľa ÚŠVÚ, ktorý bol členom Komisie pre choroby včiel pri SZV, po mnoho rokov členom redakčnej rady časopisu Včelár, tajomníkom Komisie pre prevenciu a tlmenie chorôb včiel, poradného orgánu ústredného riaditeľa ŠVS SR. Takto mohol, na základe poznatkov a názorov odborníkov pre choroby včiel usmerňovať diagnostické práce a podieľať sa na opatreniach ŠVS SR.

Spomeniem aj pána MVDr. Ľudovíta Rošku, dlhoročného predsedu našej Zdravotnej komisie a predsedu ZO SZV Košice, ktorý výrazne ovplyvňoval postupy nášho zväzu pri tlmení nákazlivých chorôb včiel a včelieho plodu.

Vážime si vašich pracovníkov, ako hovoríte „z terénu“, ktorí nie sú anonymní pre nás včelárov. Ohotne pomáhajú radami alebo účasťou aj na našich schôdzach.

Záverom mi dovoľte vysloviť presvedčenie, že laboratórna diagnostika bude aj naďalej zohrávať dôležitú úlohu na tomto úseku.

Veríme, že dobrou spoluprácou v ďalšom období sa podarí udržať choroby včiel pod kontrolou, čo sa zaiste odrazí aj na prosperite slovenského včelárstva.

Ďakujem a želim veľa úspechov.

KOREFERÁTY

MVDr. Ľuba KAŇUŠČÁKOVÁ
Riaditeľka ŠVÚ vo Zvolene

Vážení prítomní, vážení hostia, milí laboratórni spolupracovníci.

Slovenská veterinárna diagnostika jubiluje - má 60 rokov – môžeme povedať, že dožíva sa šesťdesiatich rokov. Môžeme totiž o tejto inštitúcii hovoriť ako o živom organizme, ktorým ona skutočne je, pretože žije desiatkami - stovkami pracovníkov, ktorí sa v nej vystriedali, je živá ich pracovnými aj osobnými osudmi, žije desaťtisícami - státisícami vyšetrených vzoriek a diagnostických prípadov.

V živote ľudského jedinca je 60 rokov akokoľvek už maximálne kulmináčny bod života. Čo je 60 rokov inštitúcie? Rozhodne, ako sami túto našu poznáme, je už tiež dospelá - je totiž rozvinutá na maximálnu súčasnú úroveň, ale má tú výhodu oproti ľudskému jedincovi jej veku, že ako sa bude podľa odborného trendu rozvíjať, bude stále dokonalejšia a pridá jej to len na význame, kvalite, postavení a vlastne nebude tým starnúť.

Tak, ako všetko prináša život, aj u nás život priniesol – **myšlienku - potrebu** - ale hlavne **nutnosť** (vidíte - všetko ženského rodu) vybudovať slovenskú veterinárnu laboratórnu diagnostiku. A tak táto - **myšlienka - potreba - nutnosť**, stala sa matkou a pri jej realizácii - prvých krokoch (na rozdiel od biologickej sféry, kde otec môže byť naozaj len jeden), stáli tu otcovia, ktorí, či už priamo v prvom roku, alebo v priebehu prvých rokov, štartovali jednotlivé úseky a disciplíny.

Ja osobne som veľmi rada a je mi ťou, že som celý život mohla pracovať na pracovisku, ktoré zakladal a dlhé roky viedol MVDr. Štefan Hajdu CSc., ktorého vzhľadom na jeho už v tom čase vysoký odborný profil možno pokladať tiež za jedného z otcov veterinárnej diagnostiky a to konkrétnejšie na úseku serológie.

Vôbec, títo otcovia na všetkých našich pracoviskách, boli výraznými osobnosťami nielen na dané obdobie, ale ak by ľudský vek nebol limitovaný, tak takými by boli aj dnes. A je preto veľmi krásne a jedinečné (dúfam, že pre všetkých nás, predsa len skôr narodených), že pri tomto jubileu sme generácia (a je nás ešte dosť), ktorí sa na väčšinu týchto osobností - niektorí viac a niektorí možno menej - ešte pamätáme, alebo aspoň trochu si ich vieme vybaviť.

Pri týchto zakladateľoch - prvých pracovníkoch diagnostiky veľmi prirodzene vyrastali ďalšie nové osobnosti. Vzdávam úctu všetkým, ale predsa len prioritne chcem vzdať patričné poďakovanie prvému tímu ŠVÚ

vo Zvolene, sústredenému okolo MVDr. Hajdu CSc. (a myslím si, že aj v týchto kruhoch známym osobnostiam), a to MVDr. Lietavovi CSc., jednému z prvých parazitológov veterinárnej diagnostiky, dlhoročnému dobrému riaditeľovi nášho ústavu po nástupe do tejto funkcie po MVDr. Hajduovi CSc., MVDr. Benkovi CSc. – tiež poprednému patológovi a hlavne histológovi veterinárnej diagnostiky, ktorý okrem iného, svojou vysokou odbornosťou dôstojne reprezentoval aj v zahraničí. MVDr. Časnochovi CSc., ktorý (toho času - žiaľ už nie medzi nami) - bezpochybné jedinečnému virológovi.

Dovoľujem si hodnotiť - verím, že objektívne - z nášho ústavu tých prvých najvynikajúcejších, ale to neznamená, že v priebehu predchádzajúcich rokov a tiež v súčasnosti neboli a nie sú v radoch našich veterinárnych lekárov, prípadne iných našich pracovníkov, výrazné osobnosti na vynikajúcej odbornej úrovni.

Ľudský potenciál je rôznorodý, ale je potrebné povedať na margo slovenskej veterinárnej diagnostiky, že mala a stále má to šťastie, že nejaká prirodzene do tejto sféry prichádzajú pracovať ľudia, ktorí si uvedomujú špecifickosť tejto práce - jej osobitosť, drobnú, mravenčiu precíznosť, dôslednosť, čo nakoniec prináša slovenskej veterinárnej diagnostike všeobecné uznanie a ocenenie (a tým nechcem ani v náznačku podceňiť ostatné úseky v rámci celej veterinárnej starostlivosti.).

Slovenská veterinárna pospolitosť oslavuje v tomto roku viacero výročí:

- už sme oslavovali 50. výročie založenia našej Alma mater,
- teraz oslavujeme 60. výročie založenia slovenskej veterinárnej diagnostiky

a čoskoro s celým ľudstvom oslávim vstup do nového tisícročia, čiže treba si len blahoželať.

Ja želám všetkým našim pracoviskám

- múdrych odborníkov - veterinárnych lekárov a aj iných vysokoškolákov
- chytré a dôsledné laborantky
- precízne umývačky
- čistotumilovné upratovačky
- zodpovedných šoférov
- bystrých ekonómov
- a samozrejme dobrých riaditeľov

a vo všeobecnosti šťastie, dobré zdravie a ako bude už onedlho aktuálne - pokoj ľuďom dobrej vôle.

UZNANIE A PERSPEKTÍVY VETERINÁRNEJ LABORATÓRNEJ DIAGNOSTIKY

Cesta, ktorou prešla veterinárna laboratórna diagnostika za obdobie existencie 60 rokov je pestrá a poznačená mnohými zmenami. Každá zmena, ako vidieť na jubilanke, je najsilnejším a najúčinnjším impulzom rozvoja a nesporným predpokladom ďalších úspechov. Veľká väčšina pracovníkov, ktorí boli pri zrode veterinárnej laboratórnej diagnostiky už nie je s nami, avšak neúnavnou prácou vytvorili pevné základy pre jej následný rozvoj. Tým priamo i nepriamo zaviazali ďalšie generácie veterinárnych lekárov, laboratórnych technikov a iných odborných pracovníkov, aby sa s takou istou láskou a nadšením snažili udržať a neustále skvalitňovať výsledky, ktoré dosiahli predchádzajúce generácie.

Súčasný životný svetový trend je charakterizovaný množstvom informácií, veľkým pohybom osôb, transportom zvierat, materiálov a potravín, ako aj zvýšenou záťažou na životné prostredie. Laboratórna diagnostika vždy flexibilne kopíruje tieto podmienky, rešpektuje určené smery a potreby.

Z nich prioritne vyplýva preventívny prístup k ochrane zdravia zvierat, ľudí a k ochrane životného prostredia. Optimálny rozvoj veterinárnej starostlivosti je možné zabezpečiť len koordinátnym a komplexným prístupom všetkých zložiek, ktoré ho ovplyvňujú a špecifické, pohotové, dostatočne citlivé metódy laboratórnej diagnostiky nevynímajúc. Orientácia veterinárnej laboratórnej diagnostiky sa vzhľadom na vznik samostatnej Slovenskej republiky aktivizovala a transformovala.

Výsledkom toho je

- špecializácia diagnostiky analýz a diagnostiky
- spolupráca s medzinárodnými organizáciami, referenčnými pracoviskami OIE, EU a FAO
- aktívna aplikácia medzinárodných noriem
- akreditácia metód
- činnosť v systéme správnej laboratórnej praxe a validácie
- sústreďovanie špičkovej laboratórnej techniky na špecializované pracoviská.

Ešte nie u všetkých chorôb infekčného charakteru môžeme vykonávať laboratórnu diagnostiku na úrovni požadovanej zásadami správnej

laboratórnej praxe. Ide najmä o prácu s pôvodcami vysokorizikových nákaz (SLAK), ktorých diagnostika je sústredená v špeciálnych pracoviskách za prísne kontrolovaných podmienok. Laboratórna diagnostika pôvodcov týchto ochorení sa vykonávala na pracovisku v Terezíne. Spolupráca ostala však naďalej. V Terezíne vo fy. Dyntec sme mali po roku 1993 do roku 1998 zakúpenú a uskladnenú pohotovostnú rezervu vakcíny proti slintačke a krívačke proti typom, ktoré boli aktuálne na našom území v roku 1973 a takto zabezpečenú aj diagnostickú pohotovosť. V súčasnosti sme nadviazali kontakty s Komisiou SLAK pri FAO. Snahou je pripojiť sa do svetovej banky vakcín. Laboratórna diagnostika je zatiaľ riešená zmluvne so Štátnou veterinárnou správou ČR v SVÚ Praha. Zriadenie pracoviska tejto rizikovej skupiny je finančne nákladné. V tomto ohľade máme podporu PHARE, avšak v obmedzenom riešení, z dôvodu novej koncepcie zriaďovania týchto laboratórií v EÚ.

Sústredovania mozgového potenciálu a špičkovej techniky do určených pracovísk vytvára predpoklady a priestor pre skvalitnenie laboratórnej diagnostiky a optimalizáciu finančných nákladov. Predmetné postupy vo vzťahu k európskej laboratórnej diagnostike realizovať i v podmienkach Slovenskej republiky.

Ale i tak slovenskú veterinárnu laboratórnu diagnostiku a úroveň práce a jej rozsahom možno zaradiť na jedno z popredných miest v Európe a vo svete. Svedčí o tom nielen množstvo vyšetreného materiálu, ale najmä výsledky dosiahnuté pri ozdravovaní chovov zvierat, v prevencii, monitoringu a kontrole chorôb, pri zabezpečovaní zdravotne neškodných a biologicky plnohodnotných potravín a krmív a kontrole životného prostredia. Preukazná je činnosť jej pracovníkov pri likvidácii, eliminácii a validácii nákaz zvierat a zoonóz. Ocenením aj laboratórnej diagnostiky, je zaradenie Slovenskej republiky rozhodnutím Komisie EÚ 97/232/EC medzi krajiny úradne bez výskytu brucelózy oviec a kôz (*B. mellitensis*) a zaradenie Slovenskej republiky Medzinárodným úradom pre nákazy v roku 1996, medzi krajiny úradne bez slintačky a krívačky a bez vakcinácie, čo značne zjednodušuje obchod so živými zvieratami a ich produktmi. V tomto roku sme podali žiadosť o zaradenie Slovenskej republiky medzi krajiny úradne uznané bez moru hovädzieho dobytká.

Veterinárna laboratórna diagnostika zohrala dôležitú úlohu aj pri eliminácii tuberkulózy hovädzieho dobytká. Za posledných 5 rokov sa nevyskytli pozitívne izolácie *M. bovis* zo zvierat a ľudí. Mnohé ochorenia ako je napr. obrna ošipaných, žrebčia nákaza, maleus sú na našom území neznáme.

Konštatujeme, že nie je možné v stručnej forme zhodnotiť všetku prácu, ktorá bola na úseku veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky vykonaná. Aplikovaním nových techník a nových metód sa vytvára priestor na ešte kvalitnejšie využitie odborného potenciálu a prípravu mladých perspektívnych pracovníkov.

Je nevyhnutné priebežne zdokonaľovať úroveň laboratórnej diagnostiky a zachovať jej popredné miesto v európskom a svetovom kontexte.

Väčšina dosiahnutých výsledkov sa v rozličnej forme a rozsahu uplatnila, prípadne uplatňuje pri praktickom riešení zdravotných problémov zvierat, v odhaľovaní zdraviu škodlivých potravín, krmív a v zabezpečovaní neškodného životného prostredia. Okrem toho vytvárajú priestor pre úlohy vedecko-výskumnej základne.

Na úseku laboratórnej diagnostiky je perspektívne potrebné venovať pozornosť

- rozlíšeniu imunitnej odozvy deletovaných a subjednotkových markerových vakcín,
- zoonózam a ich pôvodcom, hlavne podrobnejšej analýze serovarov, kmeňov a typov, intoxikáciám z potravín, zhromažďovaniu a spracovávaniu podrobných epidemiologických údajov a vyhodnotenie v zmysle smernice EÚ 92/117/EEC,
- diagnostike neurodegeneratívnych chorôb (menovite BSE, scrapie),
- diagnostike a kontrole retrovirusových ochorení (leukóza hydiny, enzootická bovinná leukémia) a lentivirusových ochorení, ktoré spôsobujú imunodeficienciu u zvierat,
- riešením problematiky multifaktoriálnych chorôb (mastitídy, pleuropneumónie ošípaných, dyzentérie, hepatodystrofie hovädzieho dobytku, poruchy pohybového aparátu), poruchám reprodukcie zvierat a riešeniu problémov dedičnosti zdravia,
- výžive a dietetike zvierat,
- dôkazu rezistencie mikroorganizmov na antibiotiká a antiparazitiká s určením citlivých druhov,
- etiologickým príčinám dermatóz (hlavne u psov),
- chorobám voľne žijúcej zveri,
- využitiu mlieka ako materiálu pre diagnostiku infekčných chorôb,
- nebezpečným látkam a intoxikáciám z rýb, morských mäkkýšov a kôrovcov a ich kontrole.

Ďalej

- prehliť diagnostiku ďalších patogénnych a podmienene patogénnych mikrobov ako napr. E. coli (tých, ktoré tvoria verotoxíny), Aeromonas hydrophila, Vibrio parahaemolyticus, Listeria monocytogenes,
- zaviesť histologické a histochemické vyšetrenie niektorých potravín a surovín,
- zrýchliť diagnostiku salmonel napr. metódou impedancie alebo reťazovou polymerázovou reakciou (PCR),
- aktívne sa zapojiť do zavádzania a kontroly systému HACCP v potravinárskom priemysle,
- monitorovať vývoj pri diagnostike geneticky modifikovaných mikroorganizmov a zložiek používaných pri ich výrobe.

V rámci programu zvyšovania kvality poľnohospodársko-potravinárskej produkcie Ministerstva pôdohospodárstva SR, ktorý bol schválený na 35. porade vedenia ministerstva dňa 28.10.1999, sa pripravuje v r. 2000 schválenie zákona o geneticky modifikovaných organizmoch.

Uvedený program zabezpečuje realizáciu súboru opatrení napr. v oblasti

- a) živočíšnej výroby (uvádzame iba tie, ktoré sa dotýkajú veterinárnej laboratórnej diagnostiky),
  - vypracovať systém a jeho zavedenie do praxe pre komplexné riadenie kvality výroby, spracovania a distribúcie potravín a krmív,
  - kontrolovať predpisovanie a používanie veterinárnych medikamentov ako aj dodržiavanie ochranných lehôt po ich aplikácii (kontrola reziduí),
  - kontrolovať predpísanú prvotnú evidenciu v hromadnom, príp. aj individuálnom používaní medikovaných krmných prípravkov, probiotík, vitamínových prípravkov, antibiotík, antiparazitík a iných látok, ktoré môžu ovplyvniť fyziologické funkcie organizmu zvierat alebo zanechávať nežiadúce reziduá,
  - dobudovať systém hodnotenia kvality mlieka a mliečnych výrobkov.
- b) potravinárstva
  - dôsledne kontrolovať napĺňania ustanovení zákona 152/1995 Z. z. o potravinách a jednotlivých hláv potravinového kódexu SR, vrátane zavádzania a realizácie princípov správnej výrobnéj praxe a odhadu rizika a kritických kontrolných bodov (GMP, HACCP),

- inovovať princípy a zásady stanovené v Koncepcii potravinového dozoru Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva zdravotníctva SR a zabezpečiť ich realizáciu v praxi,
- personálne a technicky vybaviť laboratóriá na autentifikáciu, identifikáciu pôvodu potravín,
- dovybaviť laboratóriá kontrolných inštitúcií na rozšírenie škály sledovaných cudzorodých látok, patogénnych mikroorganizmov a ich metabolitov a geneticky modifikovaných organizmov.

Výpočet uvedených úloh nepokrýva celú škálu činností, ktoré sú kladené na veterinárnu laboratórnu a klinickú diagnostiku v rámci uznávania výsledkov v medzinárodnom obchode a v rámci aproximácie legislatívy s legislatívou EÚ.

Záverom si dovoľíme poďakovať všetkým, ktorí sa priamo alebo nepriamo zúčastňovali a zúčastňujú na procese budovania veterinárnej laboratórnej diagnostiky, za doterajšiu prácu a do ďalších rokov zaželať veľa entuziazmu a úspechov.

Na tomto mieste chceme vysoko vyzdvihnúť a poďakovať sa za obetavú prácu všetkým pracovníkom, ktorí sa zapojili do organizácie tohto podujatia.

MVDr. Ľudovít ROŠKO
Štátny veterinárny ústav Košice

Vážené predsedníctvo, vážené dámy, vážení páni.

Som rád, že sa môžem zúčastniť tohto slávnostného podujatia, uskutočneného pri príležitosti 60 rokov od započatia budovania a činnosti veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky na Slovensku. Chcel by som zároveň zaželať organizátorom tohoto podujatia dobrý priebeh podujatia.

Dovoľte mi, aby som, pomaly ako jeden z najstarších pracovníkov, ktorí dosť dlho pracovali na úseku veterinárnej laboratórnej diagnostiky, prispel svojimi spomienkami na začiatky a rozvoj, v podstate druhého diagnostického pracoviska na Slovensku, terajšieho ŠVÚ v Košiciach. Toto pracovisko započalo činnosť už v roku 1948. V začiatkoch vzniku tohto ústavu bol na jeho čele, ako prednosta ústavu MVDr. Rudolf Polóny, ktorému v začiatkoch činnosti hodne pomohol prof. MVDr. Ján Hovorka, ktorý pôsobil ako profesor na vtedajšej Vysokej škole poľnohospodárskej a lesníckej v Košiciach, najmä tým, že prepožičal pre vytvárané pracovisko miestnosti na vtedajšej Katedre biológie a parazitológie. Tu bolo umiestnené pracovisko až do jeho presťahovania do vlastnej budovy na Palackého ulici. Po odchode MVDr. R. Polónyho z pracoviska, nastúpil na miesto vedúceho pracoviska najprv MVDr. Augustín Sokol a po ňom MVDr. Zoltán Koppel. Pod vedením MVDr. Z. Koppela sa na pracovisku postupne začali zavádzať do praxe rôzne nové diagnostické metodiky na jednotlivých odborných úsekoch vtedajšej diagnostiky. Spočiatku to boli síce len bežné pitvy zvierat, sérologické, bakteriologické a parazitologické vyšetrenia, ktoré sa postupne prehlbovali a nahradzovali novými, na prácu náročnejšími metódami z pohľadu laboratórnej diagnostiky.

Ja som na ústav nastúpil v roku 1953. Všetci veterinárni lekári, ktorí boli na ústave v tej dobe, pracovali spoločne pri jednotlivých laboratórnych rozboroch a analýzach a v práci sa vzájomne zastupovali. Postupom času však bolo treba vytvárať samostatné laboratóriá, resp. oddelenia pre jednotlivé odborné úseky.

Po zriadení Vysokej školy veterinárskej (VŠV) v Košiciach v roku 1949 sa vytvorila dobrá spolupráca medzi ústavom a VŠV. Dobrá spolupráca pokračuje doposiaľ. Zásluhu na tom mali a majú tak pracovníci školy ako aj pracovníci ústavu. Viacerí pracovníci školy totiž začínali na ústave a postupne prechádzali pracovať na VŠV. Stalo sa akýmsi

pravidlom, že aj prevážna väčšina návštevníkov VŠV, obyčajne navštívili ŠVÚ, oboznamovali sa s prácou na diagnostickom pracovisku a vymieňali si s pracovníkmi ústavu poznatky a názory na súčasné zdravotné problémy v chovoch zvierat. Jedna z mnohých návštev bola pre mňa významná a pozoruhodná. Ústav navštívil profesor MVDr. Kotlan, ktorý pôsobil na VŠV v Budapešti a prednášal parazitológiu. Keďže sme chceli ukázať a pochváliť sa, že aj u nás na úseku veterinárnej laboratórnej diagnostiky je také pracovisko, ktoré sa zaoberá parazitológiou, rýchlo sme našli priestor, kde sme umiestnili stôl a naň sme postavili mikroskop. Pracovisko sme pomenovali parazitologickým laboratóriom. Zhodou okolností sme mali zistené motolice u zajaca, čo bolo vtedy dosť zaujímavé a neobyčajné, lebo motolice sa u zajacov vtedy moc nevyskytovali. Keď sme tento nález ukázali pánu profesorovi, ten si so záujmom preparát prezrel a vyslovil nám pochvalu a uznanie. Keďže ja osobne som stál pri mikroskope a podával som k nálezu vysvetlenie, v ďalšom som sa stal pracovníkom na úseku parazitológie ústavu.

Na ústave sa vystriedal celý rad veterinárnych lekárov, ktorí tu pôsobili len kratšiu alebo dlhšiu dobu a potom prešli na iné pracoviská, kde zastávali rôzne dôležité posty a dosiahli úspechy v živote. Žiada sa pri tejto príležitosti spomenúť aspoň nasledovných: MVDr. Eugen Sádecký, MVDr. Ján Kollár, MVDr. Ján Rohárik, MVDr. Elena Križanová, MVDr. Groch a ďalší. Viacerým bol ústav určitým odrazovým mostíkom, odkiaľ prešli na iné pracoviská vo vtedajšej ČSR, kde potom zastávali dôležité posty a kde dosiahli cenné úspechy vo svojom živote.

Rozvoj poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov vo Východoslovenskom regióne kládli čím ďalej, tým väčšie požiadavky aj na ústav. Priestory pracoviska na Palackého ulici nevyhovovali pre činnosť ani po ich rekonštrukcii. Preto sa začalo diskutovať o výstavbe nových objektov pre ústav. S prípravnými prácami sa započalo v roku 1955. Trvalo to však 10 rokov, kým bol postavený nový ústav na ulici Duklianskych hrdinov (terajšia Hlinkova ulica) v areáli Vysokej školy veterinárskej (terajšia Univerzita veterinárneho lekárstva). Do nových priestorov bol ústav presťahovaný koncom roku 1965 a začiatkom roku 1966. Touto skutočnosťou bolo v Košiciach vybudované významné a dôležité zariadenie veterinárskej služby. V uvedenej oblasti boli postupne vybudované aj ďalšie pracoviská dôležité z pohľadu budovania veterinárnej starostlivosti (Ústav fyziológie hospodárskych zvierat, Helmintologický ústav, Parazitologický ústav, Výskumný ústav veterinárneho lekárstva, Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov, zariadenia pre krajskú a okresnú (regionálnu)

veterinárnu starostlivosť. Tým sa stalo mesto Košice silným a dobre organizovaným celkom z pohľadu veterinárnej starostlivosti na Slovensku.

Vývoj zdravotnej situácie v chovoch zvierat a hlavne stúpajúci výskyt vírusových ochorení zvierat (mor hydiny, mor ošípaných, respirátorne a intestinálne ochorenia teliat a ošípaných) viedli k tomu, že ich diagnostika bola zintenzívňovaná, a tak už v roku 1959 bolo na ústave zriadené oddelenie virológie, ako druhé veterinárne virologické pracovisko po Bratislave na Slovensku.

Postupne sa v novom objekte ústavu skompletizovali skoro všetky oddelenia ústavu: patologickéj anatómie a histológie, bakteriológie, sérologie, parazitológie, virológie, hygieny potravín a surovín živočíšneho pôvodu, výživy a dietiky zvierat, reprodukcie zvierat, chémie a toxikológie. V roku 1962 bola v rámci ústavu zavedená zvozná linka infekčného materiálu k laboratórnemu vyšetreniu, ako prvá v podstate v rámci veterinárnych ústavov na Slovensku. Zavedením zvoznej linky bolo sledované:

- rýchle doručovanie vzoriek na laboratórne vyšetrenie,
- šetrenie nákladov na poštovnom a balnom (v tej dobe bol nedostatok vhodného obalového materiálu pre zasielanie infekčného materiálu k laboratórnemu vyšetreniu poštou),
- zlepšenie styku s terénou veterinárnou službou pri doručovaní materiálov na laboratórne vyšetrenia a pod.

Týmto opatrením sa dosiahlo, že infekčný materiál bol do ústavu dopravovaný bez problémov a včas. Opatrenia si veľmi pochvaľovali okresní, ale tiež terénni veterinárni lekári, ktorým odpadla starosť v spojitosti so zasielaním materiálov na laboratórne vyšetrenia, znížili sa náklady na poštovné, realizoval sa periodický odber materiálov na laboratórne vyšetrenia podľa predpisov. Toto opatrenie sa postupne zaviedlo, ako účinné, neskôršie v rámci všetkých ŠVÚ v SR.

V rokoch sa započalo na ústave s diagnostikou cudzorodých a reziduálnych látok v potravinách živočíšneho pôvodu a v krmivách. Táto diagnostika sa zabezpečovala pre celé územie Slovenska. Pracovisko budoval a viedol RNDr. I. Breyl. V roku 1984 bolo pracovisko premenované na Národné referenčné pracovisko. V rámci ústavu boli vytvorené aj ďalšie referenčné pracoviská. Ako jedno z veľmi aktívnych sa žiada uviesť Národné referenčné pracovisko pre varroózu a akarapózu včiel, ktoré viedol MVDr. L. Roško. MVDr. L. Roško ako prvý diagnostikoval pôvodcu varroózy na Slovensku a súčasne odskúšaval rôzne lieky (prostriedky) proti klieštikovitosti (*Varroa jacobsoni* Oud.). Ako ďalšie dôležité referenčné pracoviská sa žiada uviesť: Referenčné

pracovisko pre leukózu hovädzieho dobytku, ktoré viedol MVDr. T. Beninghaus a Referenčné pracovisko pre problematiku morských rýb a výrobkov z nich, ktoré viedol MVDr. G. Lengyel.

Pod vedením ústavu riaditeľom prof. MVDr. J. Plevom, DrSc. sa ústav pripravoval na akreditáciu. Začalo sa s prestavbou miestností, s vybavovaním laboratórií novými, modernými prístrojmi, so zavádzaním do používania nových metodík, predpísaných z pohľadu medzinárodných predpisov. Po všetkých týchto úpravách a po previerke, uskutočnenej komisiou SNAR, obdržal ŠVÚ Košice osvedčenie o akreditácii č. 24/1997 na vykonávanie a vydávanie osvedčení o laboratórnych vyšetreniach. Dostal pomenovanie „Skúšobné laboratórium – Diagnostika.“ V rámci ústavu je už aj druhé akreditované pracovisko, ktoré má osvedčenie o akreditácii č. 43/1997 s názvom „Skúšobné laboratórium ekotoxikológie a monitorizácie cudzorodých látok.“

V súčasnej dobe ústav zabezpečuje komplexnú laboratórnu diagnostiku pre okresy: Košice I. – IV., Košice – okolie, Rožňavu, Trebišov, Spišskú Novú Ves, Gelnicu a diagnostiku besnoty pre celý východoslovenský región.

Pri tejto príležitosti sa žiada zdôrazniť, že pracovníci ŠVÚ Košice majú, mimo laboratórnej činnosti, zásluhu aj na výchove mnohých veterinárnych lekárov a pracovníkov iných profesií, pretože ústav úzko spolupracoval a spolupracuje s Inštitútom výchovy a vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach, a pracovníci ústavu sa podieľali na prednáškach a praktických ukážkach na podujatiach, ktoré organizoval a organizuje Inštitút.

Na záver mi dovoľte vysloviť poďakovanie pracovníkom ŠVÚ na Slovensku, najmä ŠVÚ v Bratislave za pomoc a spoluprácu pri budovaní a činnosti ŠVÚ Košice. Do budúceho milénia by som chcel zaželať terajším, ale aj budúcim pracovníkom všetkých ŠVÚ v SR, veľa nadšenia, úspechov a dobrej pohody pri práci a pri vykonávaní laboratórnej diagnostiky, ale i pri výskumných prácach.

MVDr. Mária KANTÍKOVÁ
Riaditeľka ŠVÚ Dolný Kubín

PODIEL ŠTÁTNEHO VETERINÁRNEHO ÚSTAVU V DOLNOM KUBÍNE NA ROZVOJI VETERINÁRNEJ LABORATÓRNEJ DIAGNOSTIKY NA SLOVENSKU

Vznik a historický vývoj ŠVÚ v Dolnom Kubíne bol iniciovaný predovšetkým potrebami poľnohospodárskej verejnosti regiónov Oravy, Liptova a Kysúc, potrebou ochrany zdravia ľudí a k tomu návaznej potrebe rozvoja štruktúr zabezpečujúcich veterinárnu starostlivosť na území Slovenska.

Predchodcom ŠVÚ v Dolnom Kubíne bola Okresná veterinárna ošetrovňa vo Veličnej, zriadená v roku 1956 pod odborným vedením MVDr. Jána Poliaka. Činnosť ošetrovne bola na dobrej úrovni a bola prínosom pre svoju nasávaciu oblasť.

Neskôr prechádzala v rámci veterinárnej služby reorganizačnými zmenami spojenými so zmenami názvov cez "Krajskú veterinárnu nemocnicu", "Stanicu klinickej diagnostiky a terapie" na "Štátny veterinárny ústav" vo Veličnej (v roku 1968) ako zálohovej organizácie Oblastného veterinárneho ústavu v Bratislave.

K zmenám dochádzalo aj v náplni činnosti a to v smere rozvoja laboratórnej diagnostiky ako potreby pre rozširovanie prevencie v spoločných chovoch zvierat. Prvé údaje z laboratórnej činnosti sú z roku 1965. Stály nárast laboratórnej činnosti vyžadoval prestavbu areálu, ktorá bola realizovaná v rokoch 1970 -71. K laboratóriu klinickej hematológie a biochémie pribudli laboratória pre rozbor krmív zariaďované Ing. Baranovičom a dobudované MVDr. Zaťkom. Laboratória chémie a biochémie budované Ing. Petrom Zvadom a Ing. Máriou Juráškovou umožnili rozšíriť diagnostiku v oblasti výživy zvierat cestou metabolických testov, diagnostiku hromadných porúch zdravia z titulu výživy a intoxikácií.

V roku 1972 prevzal vedenie ústavu MVDr. Uhrín, ktorý dobudoval a využíval laboratórnu základňu aj pre diagnostiku v oblasti andrológie a reprodukcie. Pre potreby prevencie a liečby mastitíd zriadila Prom. biol. Jozefína Urbanová bakteriologické laboratórium. MVDr. Juraj Pánis zriadil a viedol laboratórium mykológie. V hematologickej diagnostike bovinnej leukózy, andrológie a cytológie mlieka pokračoval MVDr. Dubovský. Laboratórnu činnosť prepájali s činnosťou v teréne napr. v dg. aleutskej

choroby noriek, röntgenodiagnostike sĺpavky ošípaných, zoohygiene mlieka MVDr. Albín Mareta, MVDr. Juraj Pánis a Milan Skokna.

Laboratórium chémie pod vedením Ing. Zvadu zaradením a využívaním moderného prístrojového vybavenia pre atómovú absorbčnú spektrofotometriu vytvorilo predpoklady pre výkon analýz obsahu rizikových kovových prvkov v potravinovom reťazci a v životnom prostredí. Touto činnosťou sa zaradilo ŠVÚ medzi popredné diagnostické pracoviská a nastúpilo cestu špecializácie pre detekciu cudzorodých látok.

Ďalší rozvoj ústavu si vyžadoval rozšírenie priestorových kapacít. Pre výstavbu nového areálu bola vybraná lokalita v katastri Dolného Kubína. Projekt výstavby bol realizovaný v dvoch etapách 1980-83 a 1986-88.

Tak začiatkom roka 1984 bola zahájená činnosť v nových priestoroch ŠVÚ v Dolnom Kubíne. K pôvodnej činnosti pribudlo oddelenie hygieny potravín pod vedením MVDr. Kantíkovej.

Ukončenie výstavby v roku 1988 znamenalo možnosť dobudovania ústavu so záberom celej šírky problematiky zabezpečovania laboratórnej diagnostiky.

Pod vedením MVDr. Mydlu, MVDr. Duška, MVDr. Vankúšovej a MVDr. Uhrína sa vybuďovalo oddelenie epizootológie s laboratóriami patologickej anatómie a histológie, besnoty, serológie a imunológie, virológie, parazitológie. Zlepšili sa priestorové pomery všetkých oddelení ako aj pracovné podmienky zamestnancov. Moderné prístrojové vybavenie umožnilo zavádzanie nových skúšobných postupov s možnosťou dosahovania a zabezpečovania kvality. Začiatkom 90-tych rokov boli zvýšené požiadavky na výkon a modernizáciu chemických analýz v smere monitorovania výskytu cudzorodých látok v potravinovom reťazci a v životnom prostredí.

V rokoch 1989-1992 bol ústavu odobratý štatút ŠVÚ a organizácia bola zaradená ako "Okresné veterinárne laboratórium" do štruktúry OVZ v Dolnom Kubíne pod vedením MVDr. Štefana Filu CSc. Vďaka obetavému prístupu všetkých pracovníkov nedošlo k zníženiu úrovne činnosti a v roku 1992 bol pracovisku prinavrátený štatút ŠVÚ.

Do funkcie riaditeľky ŠVÚ bola menovaná MVDr. Mária Kantíková. Pod jej vedením pokračoval výrazný rozvoj činnosti. Na úseku chémie došlo k zavedeniu plynovej a kvapalinovej chromatografie, čo pod odborným vedením Ing. Germušku znamená ako prínos pre činnosť ŠVÚ ako aj pre porovnanie úrovne veterinárnej diagnostiky s identickými pracoviskami iných rezortov.

K výraznému vzostupu došlo na úseku chémie potravín zaradením výkonných prístrojov a zariadení. Na úseku bakteriologickej diagnostiky sa

zaviedli do rutinnej praxe metódy PCR urýchľujúce a spresňujúce diagnostiku. Oddelenie epizootológie zavádza diagnostiku leptospiróz. Úroveň celkovej činnosti umožňuje vytvorenie Referenčného pracoviska pre choroby lososovitých rýb a Referenčného pracoviska pre bakteriológiu hygieny potravín.

Požiadavky na zabezpečovanie kvality sú realizované v súlade s požiadavkami medzinárodne platných noriem, výsledkom čoho bolo získanie osvedčenia o akreditácii č.2/1995 udeleného akreditačnou komisiou UNMS ako prvému ŠVÚ na Slovensku.

Súčasná úroveň laboratórnej diagnostiky ŠVÚ v Dolnom Kubíne je vďaka hodným výsledkom odbornej a obetavej práce vedení a všetkých pracovníkov v každej fáze jeho historického vývoja.

MVDr. Zuzana BAJSOVÁ
Riaditeľka ŠVÚ Žilina

Vážení prítomní, milí kolegovia a kolegyně.

Dovoľte mi pozdraviť vás v mene mojom a v mene pracovníkov Štátneho veterinárneho ústavu v Žiline, ktorý je v súčasnosti najmenší počtom zamestnancov, ale od 1. Jánuaára roku 2000 Ministerstvom pôdohospodárstva zrušeným ústavom.

Mnohí kolegovia vystúpia na tomto aktíve so svojimi príhovormi a budú rozprávať nielen o histórii, ale aj o budúcnosti svojho pracoviska, ja sa môžem obmedziť už len na históriu Štátneho veterinárneho ústavu v Žiline.

Štátny veterinárny ustav v Žiline vznikol 1. apríla roku 1955 ako vysunuté pracovisko *Štátneho vedeckého veterinárneho ústavu v Bratislave - pobočka v Žiline*. Sídlil v priestoroch mäso priemyslu v Žiline. Laboratórium zabezpečovalo kontrolu potravín a surovín živočíšneho pôvodu. Jeho vedením bol poverený MVDr. Guryča Viktor CSc.

V auguste roku 1959 boli ústavu pridelené miestnosti v priestoroch bývalého vojenského objektu. Pribudli oddelenia serológie, parazitológie, bakteriológie. V roku 1960 sa začalo s výstavbou novej budovy, do objektov ktorej sa pracovníci i so svojou činnosťou presťahovali v roku 1962.

Po reorganizácii v júli roku 1960 bol ustav s novým názvom *Veterinárna vyšetrovacía stanica v Žiline* začlenený do novovytvoreného Krajského veterinárneho zariadenia v Banskej Bystrici. V tomto období bolo ku Veterinárnej vyšetrovacej stanici v Žiline pričlenené pracovisko diagnostiky chorôb včiel v Trnave.

V roku 1963 dochádza opäť k novej reorganizácii veterinárnej starostlivosti a Vyšetrovacía veterinárna stanica v Žiline bola premenovaná na *Stanicu laboratórnej diagnostiky v Žiline*. Organizačne bola včlenená do novovytvorenej pobočky ÚŠVÚ v Banskej Bystrici.

Súčasným názvom Štátny veterinárny ústav v Žiline bola Stanica laboratórnej diagnostiky pomenovaná pri reorganizácii v roku 1968. Ústav bol organizačne a hospodársky napojený na Oblastný štátny veterinárny ústav v Bratislave.

K ďalšej reorganizácii veterinárnej starostlivosti došlo v roku 1989, kedy Ministerstvo pôdohospodárstva a výživy zrušilo ÚŠVÚ a zriadilo sieť Štátnych veterinárnych ústavov Slovenska s právnou subjektivitou. V roku

1993 boli tieto rozpočtové organizácie delimitované a zriadené ako príspevkové.

So stúpajúcimi požiadavkami terénnej veterinárnej služby o rozsiahlejšie vyšetrovacie metodiky vznikali postupne ďalšie oddelenia. Ku hygiene potravín a surovín živočíšneho pôvodu pribudli v roku 1960 oddelenia serológie, parazitológie, bakteriológie, v roku 1961 oddelenie patologickej anatómie, v roku 1962 oddelenie hygieny krmív a dietetiky, v roku 1963 oddelenie patologickej histológie, v tomto roku vzniklo na našom ústave Referenčné laboratórium II. stupňa pre hygienu ovčieho mlieka a výrobkov z neho a Referenčné laboratórium II. stupňa pre trichomonádovú nákazu hovädzieho dobytku, v roku 1965 oddelenie chémie a toxikológie a v roku 1967 oddelenie mykológie.

Predmetom činnosti ústavu bola a je nielen diagnostika príčin ochorení a úhynov zvierat, porúch produkcie a reprodukcie, preventívna kontrola nakažlivých a nenakažlivých ochorení zvierat, vyšetrovanie potravín a surovín živočíšneho pôvodu, kontrola zdravotnej bezchybnosti krmív a ich výživná hodnota, detekcia cudzorodých látok v biologických materiáloch, potravinách, krmivách a vodách, stanovenie PCB, ťažkých kovov použitím atómovej absorpčnej spektrofotometrie, kvapalinovej a plynovej chromatografie, ale aj poradenská činnosť, ktorú hlavne terénna veterinárna služba, ale i súkromní chovatelia využívali v plnej miere a veľkej spokojnosti.

O rozvoj jednotlivých oddelení a tým celého ústavu sa zaslúžili nielen jednotliví riaditelia ŠVÚ Žilina, ktorými boli MVDr. Guryča Viktor, CSc., MVDr. Čičman Vladimír, MVDr. Mendel Stanislav, MVDr. Rečičár Jozef, MVDr. Kaššová Soňa, MVDr. Bajsová Zuzana, ale i zamestnanci MVDr. Maloušek (odd. bakteriológie), MVDr. Šramko (odd. parazitológie), MVDr. Kalafa CSc., MVDr. Brezány (odd. patológie), MVDr. Mokrý (odd. krmív), Ing. ŠuJán, Ing. Marosz (odd. chémie a toxikológie), a mnohí ďalší pracovníci nielen z radov vysokoškolákov, ale aj laborantov.

Našou snahou bolo zabezpečiť čo najvyššiu kvalitu diagnostiky, ktorá by v nových ekonomických podmienkach vývoja Slovenska spĺňala medzinárodné kritériá a dosiahnuť maximálnu dôveru v profesionálnu úroveň nášho pracoviska.

Zostáva mi len veriť, že rozhodnutie o zrušení ŠVÚ prispeje k ďalšiemu rozvoju, ale hlavne zefektívneniu veterinárnej laboratórnej diagnostiky na Slovensku a želám všetkým kolegom veľa úspechov do ďalšej tvorivej práce.

Ako sa zvykne hovoriť pri poslednej rozlúčke s človekom stredného veku, že odchádza v najlepších rokoch, tak aj náš ústav odchádza

bezprostredne pred tým ako mu bola daná možnosť konečne dokázať, že nie nadarmo tu existoval.

Doc. MVDr. Július ŠNIRC, CSc.
Riaditeľ Štátneho veterinárneho ústavu Nitra

VÝVOJOVÉ SMERY KONTROLY A ERADIKÁCIE INFEKČNÝCH CHORÔB V 21. STOROČÍ

Vážené predsedníctvo, dámy a páni, kolegyne a kolegovia.

Úprimne som veľmi rád, že v zastúpení Štátneho veterinárneho ústavu v Nitre, ako jeden zo služobne mladších pracovníkov môžem pozdraviť toto slávnostné stretnutie k jubileu 60-tich rokov veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky na Slovensku.

Je to príležitosť introvertného poobhliadnutia sa nad doteraz vykonanou prácou a vzdaním vďaky všetkým tým pracovníkom, ktorí túto odbornú sféru veterinárnej medicíny budovali a do nej vkladali svoju odbornú erudíciu a vlastnú bioenergiu. Bol to nezabudnuteľný vklad pracovníkov laboratórnej a klinickej diagnostiky, že v jednotlivých dekádach druhej polovice 20. storočia boli dosiahnuté preukázateľné úspechy v kontrole a eradikácii klasických infekčných chorôb, ako sú tuberkulóza, brucelóza, klasický mor ošípaných, slintačka a krívačka, červienka a ďalších infekčných a invázných chorôb.

Vážení kolegovia, chcel by som zdôrazniť, že laboratórna diagnostika, tak ako v minulosti, tak aj v budúcnosti bude mať stále významnejšiu úlohu nielen vo veterinárnej medicíne, ale aj v zaistení zdravého prostredia pre život človeka. Tomu nasvedčuje aj aktuálna a predikovaná epizootologická situácia, kedy sme svedkami v posledných rokoch nenávratne odchádzajúceho storočia, akejsi renesancie vo výskyte novodobých infekčných chorôb, ako je súbor neurodegeneratívnych transmisívnych chorôb vyvolaných netradičnými infekčnými agens - príónmi, vírusmi vyvolávajúcimi imunodeficientne stavy, mikroorganizmami vyvolávajúcimi vážne až fatálne systémové poruchy, ale aj zvyšujúcou sa prevalenciou klasických infekcií, ako sú salmonelóza, paratuberkulóza, besnota a ďalších z ktorých mnohé majú zoonotický charakter.

V tejto oblasti je možné globálne konštatovať, že v súčasnosti sa ľudstvo nachádza v takej etape evolúcie, kedy narastajúci počet chemických a fyzikálnych mutagénov drasticky mení nielen diverzitu, ale aj vlastnosti mikroorganizmov a ich hostiteľov. V dôsledku tejto skutočnosti vznikajú nové choroby živočíchov a celý evolučný proces stráca

svoju benevolenciu. Je zarážajúci predpoklad, že viac ako 90 % mikroorganizmov a terestrálnych a aquatických ekosystémoch je rezistentných na kultiváciu.

V procese kontroly a eradikácie infekčných chorôb bude v krátkej budúcnosti dôležité poznať ich fyziologické a ekologické niky, z ktorých sa rôznymi cestami dostávajú do makroorganizmu hostiteľa, kde za príhodných okolností vyvolávajú hromadné ochorenia. Bude potrebné determinovať jednotlivých participantov infekčného procesu od mikroorganizmu a jeho niky, cez faktory virulencie, cesty šírenia etiologického agens a permanentnú realizáciu vedeckého surveillance.

Pri riešení epizootologických problémov v prichádzajúcom 21. storočí budú využívané nové poznatky z oblasti molekulárnej biológie, ako sú zavádzanie biosenzorov, genetických testov, nových generácií DNA vakcín, vakcín technologických pripravených na individuálny genetický profil a protilátok produkovaných transgénnymi animálnymi bioreaktormi. Už v súčasnosti sa v laboratórnej diagnostike využívajú molekulárno-genetické metódy, ktoré na základe identifikácie genómu mikroorganizmu umožňujú študovať fylogenetickú príbuznosť mikróbov a ich kategorizáciu podľa nových kritérií. Tieto metódy predstavujú zásadný prínos a účinný nástroj v kontrole zdravotného stavu zvierat, umožňujúc mimoriadne citlivú a rannú diagnostiku a presné určenie patogéna. Využitím metód génového inžinierstva boli technologicky pripravované a sú v imunoprofylaxii používané napr. delekčné vakcíny proti herpesvirusovým infekciám, rekombinantná E.coli vakcína a ďalšie. Tieto geneticky zmanipulované vakcíny spoločne s diagnostickými preparátmi pripravenými na báze hybridomových technológií umožnili diferencovať postvakcinačnú a postinfekčnú protilátku, čo má zásadný význam nielen z hľadiska epizootologického, ale hlavne umožnili medzinárodný obchod so živými zvieratami a ich produktmi.

Prudké napredovanie epizootologického výskumu evokuje urýchliť proces odbornej transformácie laboratórnej diagnostiky, ktorá je v súčasnosti prevalentne založená na individuálnom vyšetrení, obvykle v čase, keď už sú manifestné klinické príznaky a patologické zmeny k zavádzaniu monitorovacích programov a deklarácii zdravotného statusu pre jednotlivé kategórie zvierat v rámci druhu. V tomto smere budú dominantnú úlohu zohrávať národné certifikačné programy pre jednotlivé druhy hospodárskych zvierat a kategórie infekčných chorôb. Uvedené programy budú predovšetkým deklarovať zdravotný status a následne kategorizovať jednotlivé chovy, vychovávať chovateľov k správnej technologickej praxi, k správne mu menežovaniu chovu a veterinárnych

lekárov k zmene filozofie prístupu ku komplexnosti preventívnych opatrení a terapeutických zákrokov.

Pre zvládnutie tohoto kvalitatívneho prechodu v oblasti laboratórnej a klinickej diagnostiky je nanajvýš potrebné zmeniť filozoficko-odborný prístup profesných pracovníkov v jednotlivých špecializovaných sférach laboratórnej diagnostiky. V kompatibilite so zahraničnými trendmi bude potrebné proces pregraduálnej, ale hlavne postgraduálnej výchovy orientovať na prípravu rozumového typu veterinárneho lekára a jeho uprednostnenie pred technicko-realizačným typom.

Milí spolupracovníci dovoľte mi záverom vysloviť osobné pranie do budúcnosti, aby sa nám naša spoločná práca darila, aby sme v nej nachádzali sebarealizáciu a vnútorné uspokojenie.

Ing. Imrich LANČ
Riaditeľ IVHE Trnava

Vážený pán predsedajúci, dámy a páni.

Každé výročie má svoje špecifiká a vždy stojí za spomienku. Nech už je to v živote, umení, či odbornej činnosti. Preto je treba poďakovať tým, ktorí sa rozhodli dnešné stretnutie zorganizovať a pripomenúť si 60 rokov klinickej diagnostiky na Slovensku.

Patrím k tým mladším a mojich 30 rokov v laboratórnej diagnostike si pamätá vyšetovanie od pitevného stola po bakteriologický výsledok či histologický preparát.

Dnes sa k vám prihovám za pracovníkov organizácie, ktorá za necelých 20 rokov od svojho vzniku v roku 1981 dosiahla veľa úspechov a prešla mnohými zmenami, ale stále jej chýba malý krôčik k plnej spokojnosti.

Chcel by som Vás pozdraviť menom zamestnancov Inštitútu veterinárnej hygieny a ekológie v Trnave, ktorý bol známy do roku 1995 ako Ústav zoohygieny a veterinárnej techniky a mal svoje pracoviská ako sa hovorilo od Šumavy k Tatrám. V Prahe, Brne, Ivánke pri Dunaji, Zvolene, Nitre, Košiciach, vybudoval v zmysle svojej činnosti toxikologické centrum v Košiciach, laboratórium rádioekológie v Nitre, referenčné laboratórium pre surové kravské mlieko v Koliňanoch.

Som rad, že aj centrum tejto organizácie, t.j. vlastne pracovisko v Trnave malo možnosť prispôbiť laboratórne priestory a skromne sa dovybaviť laboratórnou technikou.

O histórii, odbornej činnosti a zamestnancoch píše publikácia, ktorá nás vracia do minulosti a vhodne dopĺňa dnešnú atmosféru.

Chcel by som túto príležitosť využiť k tomu, aby som Vás oboznámil s činnosťou Inštitútu veterinárnej hygieny a ekológie v Trnave.

Nechcem hovoriť o činnostiach, ktoré majú takmer všetky ústavy, chcel by som upriamiť Vašu pozornosť na dve kľúčové činnosti, ktoré IVHE pre Slovenskú republiku v rámci veterinárnych úloh zabezpečuje.

Prvá je činnosť laboratória rádiometrie a rádioekológie v Nitre. Po havárii jadrového reaktora v Černobyle v roku 1986 poverilo MPVŽ SSR vedenie Štátnej veterinárnej správy v Bratislave vybudovať rezortné rádiometrické pracovisko, ktorého odbornou náplňou je nezávislá kontrola obsahu rádioaktívnych látok v poľnohospodárskej produkcii Slovenska, ako aj v poľnohospodárskych vstupoch - prvkoch životného prostredia.

V záujme minimalizácie finančných a časových strát bolo v rámci ÚZaVT Trnava vytvorené v spolupráci s VŠP v Nitre „Laboratórium rádiometrie a radioekológie“ (LRR).

Najdôležitejším umelým rádionuklidom s dlhodobým významom pre životné prostredie a človeka je Cs-137 s polčasom rádioaktívnej premeny 30 rokov. Kontaminácia povrchu Slovenska vďaka veľmi priaznivej poveternostnej situácii v čase preletu kontaminovaných vzdušných mäs nad naším územím nedosiahla úroveň, ktorá bola pozorovaná v susedných krajinách (Rakúsko, Poľsko, Česká republika). Z tohto dôvodu významná časť meracej kapacity laboratória je venovaná rádiohygienickej kontrole dovážaných poľnohospodárskych produktov podľa rovnakých pravidiel, ako je to aj v krajinách EÚ. Z tohto dôvodu boli v roku 1998 prístroje pracoviska čiastočne modernizované cez program PHARE.

Druhou oblasťou je vyšetrovanie komodít živočíšneho pôvodu na cudzorodé látky so zameraním na hormonálne látky a zabezpečovanie štátneho dozoru v oblasti monitorizácie a testácie rezíduí cudzorodých látok ako súčasť národného programu kontroly.

Kontrolná činnosť v zmysle príslušných smerníc Európskej únie a v nadväznosti na príslušné metodické pokyny nadriadeného orgánu je zameraná na odber vzoriek biologického materiálu od zvierat produkujúcich potraviny a ich testovanie na prítomnosť rezíduí hormonálnych látok (látky s estrogénnym, androgénnym, gestagénnym účinkom) a látok zo skupiny beta-agonistov a kokcidiostatík.

Kontrola importu a exportu je zameraná na kontrolu surovín a potravín živočíšneho pôvodu na prítomnosť rezíduí cudzorodých látok v rozsahu požiadaviek kontrolného orgánu, resp. požiadaviek dovozcov a vývozcov.

Každé výročie poskytuje príležitosť na hodnotenie. Postavenie IVHE v rámci štátneho rozpočtu dáva síce určitú istotu, ale súčasne netreba zabúdať na úskalia, ktoré rozpočtová sféra skrýva.

Ako som podotkol, IVHE Trnava v uvedených dvoch oblastiach zabezpečuje úlohy Slovenskej republiky na úseku veterinárnej starostlivosti smerom k Európskej únii a garantuje nestrannosť, ktorú ťažko môže spĺňať spoločnosť s podnikateľskými zámermi.

Chcel by som poďakovať pri tejto príležitosti súčasným i bývalým zamestnancom Ústavu zoohygieny, resp. Inštitútu veterinárnej hygieny a ekológie v Trnave za vykonanú prácu.

Chcel by som vysloviť presvedčenie, že vzájomná úcta, porozumenie a odborná spolupráca budú kritériami, ktoré nás povedú k zabezpečeniu

úloh na úseku veterinárnej starostlivosti a k ďalšiemu výročiu klinickej diagnostiky v Slovenskej republike.

MVDr. Miloš HALAŠA, CSc.
Dlhoročný pracovník a riaditeľ ÚŠVÚ

**PODIEL OKRESNÝCH VETERINÁRNÝCH LABORATÓRIÍ
(OVL), OKRESNÝCH VETERINÁRNÝCH OŠETROVNÍ (OVO) A
VETERINÁRNÝCH NEMOCNÍC (VN) NA ROZVOJI
DIAGNOSTIKY, PREVENČIE A TLMENIA CHORÔB
HOSPODÁRSKÝCH ZVIERAT NA ÚZEMÍ SLOVENSKA ZA
UPLYNULÝCH 60 ROKOV.**

Vypočuli sme si celý rad príspevkov, súvisiacich s hodnotením vzniku, vývoja a činnosti jednotlivých Štátnych veterinárnych ústavov, teda pracovísk, ktoré zabezpečovali a zabezpečujú veterinárnu laboratórnu diagnostiku na Slovensku. Niektorí z vás sa môžu pozastaviť nad tým, že do tohoto komplexu nebolo pojaté aj hodnotenie vzniku a činnosti ostatných pracovísk, ktoré sa v hodnotenom období podieľali tak na veterinárnej laboratórnej, ako aj klinickej diagnostike, t.j. okresné veterinárne laboratóriá, okresné veterinárne ošetrovne, resp. aj veterinárne nemocnice, ale boli na programe hodnotenia aj pracoviská, o ktorých majú niektorí z vás inú mienku o tom, či vôbec ide o pracoviská, kde sa robila aj laboratórna diagnostika, t.j. Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv v Nitre a Ústav zoohygieny a veterinárnej techniky (teraz Inštitút veterinárnej hygieny a ekológie) v Trnave. Nuž len okrajovo by sme chceli pripomenúť, že tak v IVHE v Trnave, ako aj v ÚŠKVBL v Nitre sa robili a robia aj laboratórne rozbor, či analýzy, ktoré súvisia s diagnostikou ochorení zvierat, ako aj so zásahmi na úseku prevencie a tlmenia chorôb zvierat. Navyiac len okrajovo pripomíname, že ÚŠKVBL v Nitre po viac rokov bol organizačne a hospodársky začlenený do bývalého Ústredného štátneho veterinárneho ústavu, ktorý bol centrom pracovísk pre veterinárnu laboratórnu diagnostiku na Slovensku. A tak pre doplnenie obrazu ako to bežalo na Slovensku na úseku laboratórnej a klinickej diagnostiky komplexne, bol som poverený komisiou pre prípravu dnešného podujatia, aby som aspoň stručne zhodnotil aj podiel okresných veterinárnych laboratórií, okresných veterinárnych ošetrovní a veterinárnych nemocníc na tejto činnosti za hodnotené obdobie. Iste vám všetkým je známe, že na základe rozhodnutia ústredného riaditeľa ŠVS SR, vydaného pod č. 819/93 zo dňa 16. marca 1993 mohli byť aj viaceré OVL sprivatizované, a ostatné OVL a OVO zanikli. No, aby informácie o laboratórnej a klinickej veterinárnej diagnostike boli čo najkompletnejšie, dohodli sme sa, že niekto z nás sa aspoň stručne dotkne budovania a

činnosti aj týchto diagnostických a terapeutických pracovísk, aby obraz bol komplexnejší, pretože aj tieto zohrali na úseku diagnostiky ochorení zvierat i na úseku prevencie a tlmenia jednotlivých chorôb zvierat, záslužnú prácu.

Najprv by som sa chcel dotknúť problematiky súvisiacej s činnosťou okresných veterinárnych laboratórií, ktoré, vedľa jednotlivých ŠVÚ, urobili kus užitočnej práce pri objasňovaní zdravotnej situácie v našich chovoch, pri prevencii a tlmení nákazlivých a parazitárnych chorôb zvierat, ale tiež chorôb neinfekčného pôvodu, a tiež na úseku kontroly potravín a surovín živočíšneho pôvodu, ako aj pri riešení iných veterinárnych problémov. Na zvládanie vtedajších problémov vo veterinárnej činnosti na úseku veterinárnej starostlivosti boli zriaďované v jednotlivých krajoch OVL. Bolo to najmä v období šesťdesiatych rokov. Spolu ich bolo vytvorených 20. Vo svojich začiatkoch bola ich činnosť zameraná na, časovo a materiálno, menej náročné laboratórne rozbory, napr. na helmintologickú, hematologickú a sérologickú diagnostiku, na rozbory a vyšetrovania krmív, na laboratórne vyšetrovanie niektorých druhov potravín živočíšneho pôvodu a pod. Od začiatku bola činnosť jednotlivých OVL značne rozdielna a závisela najmä od kvalifikovanosti pracovníkov, od pracovných podmienok a od prístrojového vybavenia pracovísk.

Okresné veterinárne laboratóriá zohrali pozitívnu úlohu pri objasňovaní príčin strát a nedostatkov v živočíšnej výrobe najmä v období vytvárania chovov s vysokou koncentráciou zvierat a tiež pri odhaľovaní nedostatkov pri spracovávaní, uskladňovaní a distribúcii potravín a surovín živočíšneho pôvodu, pri výrobe krmív a pod. Kladnú úlohu zohrali pri odhaľovaní nedostatkov vo výžive zvierat, príčin morbidity a letality zvierat, príčin vzniku infekčných zápalov mliečnej žľazy u dojnic i pri kontrole plnenia preventívnych opatrení v chovoch zvierat.

Okresné veterinárne laboratóriá rozhodne treba brať ako súčasť histórie celej veterinárnej laboratórnej a čiastočne aj klinickej a klinicko-laboratórnej diagnostiky na Slovensku.

Najviac okresných veterinárnych laboratórií bolo vybudovaných v bývalom Západoslovenskom kraji, vrátane hlavného mesta Slovenska - Bratislavy, menej v Stredoslovenskom a najmenej vo Východoslovenskom kraji. Tento stav bol do značnej miery ovplyvnený koncentráciou živočíšnej výroby. Len pre informáciu uvediem sídla jednotlivých OVL, pretože bližšie informácie o jednotlivých OVL nájdete v knihe „60 rokov laboratórnej a klinickej veterinárnej diagnostiky na Slovensku“, ktorú ste obdržali. Išlo o OVL: OVL Mestského veterinárneho zariadenia v Bratislave, OVL Okresného veterinárneho zariadenia Bratislava - vidiek so sídlom v Senci, OVL Okresného veterinárneho zariadenia v Dunajskej

Strede, OVL Okresného veterinárneho zariadenia v Nových Zámkoch, OVL Okresného veterinárneho zariadenia v Senici, OVL Okresného veterinárneho zariadenia v Topoľčanoch, OVL Okresného veterinárneho zariadenia v Trenčíne, OVL Okresného veterinárneho zariadenia v Trnave, OVL Okresného veterinárneho zariadenia v Martine, OVL Okresného veterinárneho zariadenia vo Zvolene so sídlom v Krupine, OVL Okresného veterinárneho zariadenia v Žiari nad Hronom so sídlom v Novej Bani, OVL Okresného veterinárneho zariadenia v Lučenci, OVL Okresného veterinárneho zariadenia v Rimavskej Sobote, OVL Okresného veterinárneho zariadenia vo Veľkom Krtíši so sídlom v Pôtri-Slatinke a neskôr priamo vo Veľkom Krtíši, OVL Okresného veterinárneho zariadenia v Rožňave so sídlom v Dobšinej, OVL Okresného veterinárneho zariadenia v Michalovciach, z ktorého bol v roku 1970 vytvorený Štátny veterinárny ústav v Michalovciach a OVL Okresného veterinárneho zariadenia v Poprade. Z uvedených OVL boli zrušené ešte pred rokom 1993 nasledovné OVL: OVL v Trnave po roku 1976 prešlo do novovytvoreného Ústavu zoohygieny a veterinárnej techniky, neskôršie premenovaného na Inštitút veterinárnej hygieny a ekológie (IVHE) v Trnave, OVL v Krupine zaniklo v r. 1992. Ostatné OVL zanikli v podstate v r. 1993. Na záver k stati „vznik a vývoj OVL a k hodnoteniu ich činnosti“ len toľko, že jednotlivé OVL rozhodne splnili úlohy, ktoré sa na ne v jednotlivých rokoch kládli.

A teraz aspoň stručne k vznikaníu a vývoji pracovísk pre klinickú diagnostiku a terapiu. Po poštátneí veterinárnej služby v bývalej ČSR (vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva č. 168/1951) sa v roku 1951 uskutočnila prestavba veterinárnej služby na úrovni krajov a okresov. V tomto období sa začalo aj s budovaním prvých veterinárnych klinických zariadení - nemocníc a ošetrovní.

Prvé veterinárne nemocnice v bývalej ČSR boli vojenské veterinárne nemocnice, kde liečili najmä kone vojenských organizácií. Tieto pracoviská vypomáhali aj súkromnému sektoru, najmä v poradenskej službe. Začiatkom päťdesiatych rokov prešli vojenské veterinárne nemocnice postupne pod civilnú správu, v rámci ktorej sa začali budovať obdobné zariadenia. Na území Slovenska vtedy existovala len Vojenská veterinárna nemocnica v Bratislave. Pretože v tom čase nemala civilná správa o túto nemocnicu záujem, v roku 1951 zanikla. V rokoch päťdesiatych a šesťdesiatych však vznikol celý rad veterinárnych liečebných zariadení na Slovensku. Aj tu, podobne ako je to z pohľadu hodnotenia vzniku OVL, najviac veterinárnych liečebných zariadení vzniklo v Západoslovenskom regióne - spolu 11 (v Šamoríne -v r. 1954, v

Dunajskej Strede -v šesťdesiatych rokoch, v Trnave -v r. 1956, v Piešťanoch začiatkom šesťdesiatych rokov, v Senici -v r. 1959, v Senci koncom päťdesiatych rokov, v Topoľčanoch, ktorá po krátkom čase v r. 1958 zanikla, OVO v Ripňanoch, ktorá na začiatku šesťdesiatych rokov zanikla, OVO v Šulekove, ktorá v podstate nebola ani uvedená do prevádzky, hoci objekty pre ňu boli zrekonštruované, OVO v Nitre, ktorá prekonala viac zmien a v určitej dobe bola organizačne podriadená vtedajšiemu ÚŠVÚ ako veterinárna nemocnica), v Stredoslovenskom kraji ich bolo spolu 7 (v Pôtri-Slatinke, vo Veľkom Krtíši, v Jesenskom, v Žiline, vo Veličnej, v Martine a v Rimavskej Sobote). OVO v Pôtri-Slatinke existovala od r. 1955 do roku 1978, v ďalšom jej činnosť bola prevedená na OVO vo Veľkom Krtíši, OVO v Rimavskej Sobote zanikla r. 1961, OVO v Jesenskom bola v šesťdesiatych rokoch premenená na OVL v Rimavskej Sobote, OVO v Žiline zanikla v r. 1975, OVO vo Veličnej prešla v šesťdesiatych rokoch pod krajské riadenie a potom pod ÚŠVÚ ako Štátny veterinárny ústav, kde bolo zriadené komplexné diagnostické pracovisko ÚŠVÚ. Ostatné OVO boli v rokoch 1992 -199J sprivatizované. Vo Východoslovenskom regióne bolo vytvorených 10 OVO a to: OVO v Spišskej Novej Vsi, OVO v Moldave, OVO v Trebišove, VO v Dobšinej, VO v Sečovciach, VO v Kráľovskom Chlenci, OVO v Poprade, VN v Prešove, VO v Čiernom, OVO v Michalovciach a OVO v Humennom. Prevažná časť veterinárnych ošetrovní vo Východoslovenskom regióne bola v prevádzke len krátku dobu (VO v Moldave, v Trebišove, v Kráľovskom Chlenci, v Poprade a v Humennom). Tu treba konštatovať, že všetky veterinárne ošetrovne vo Východoslovenskom regióne, okrem OVO v Prešove, vznikli v rámci podnetu okresných veterinárnych služieb. Prevažná väčšina z nich bola po roku 1960 podriadená pod správu krajských veterinárnych zariadení. Veterinárna ošetrovňa v Prešove vznikla z podnetu vtedajších funkcionárov na úrovni kraja a v podstate ako prvá veterinárna nemocnica na území Slovenska. Táto bola neskoršie v podstate základom pre vznik ŠVÚ v Prešove.

Vo veterinárnych ošetrovniach sa od začiatku budovali oddelenia: chirurgické, interné a gynekologicko-pôrodnické. Koncom šesťdesiatych rokov sa začali v jednotlivých veterinárnych ošetrovniach, resp. nemocniciach zriaďovať aj klinické laboratóriá. Koncom osemdesiatych rokov, kedy dochádzalo k intenzifikácii chovov zvierat, najmä presadzovaním ekonomických pohľadov na efektívnosť sa činnosť pracovísk značne obmedzovala. Úplne iný pohľad na potrebu zariadení veterinárnych ošetrovní nastal v deväťdesiatych rokoch, keď sa značne znižoval počet hospodárskych zvierat a tým tiež požiadavky na nemocničné

ošetrovanie, najmä veľkých zvierat. Nový fenomén pozorujeme vo väčších mestách, kde si súkromní veterinárni lekári zriaďujú ambulancie, najmä pre kuratívu malých zvierat (napr. priamo v Bratislave už bolo zriadených 18 ambulancií). Na záver možno konštatovať, že aj veterinárne ošetrovne i veterinárne nemocnice zohrali v uplynulých obdobiach významnú úlohu na úseku ochrany zdravia zvierat a zvyšovania úžitkovosti zvierat v jednotlivých chovoch.

POZDRAVY

ZOZNAMY PRACOVNÍKOV

ZOZNAMY PRACOVNÍKOV JEDNOTLIVÝCH ŠVÚ NA ÚZEMÍ SLOVENSKA ZA HODNOTENÉ OBDOBIE

Po vydaní historického materiálu „60 rokov veterinárnej a klinickej diagnostiky na Slovensku“ sa vyskytli požiadavky, aby sa pri určitej príležitosti zverejnili tiež zoznamy pracovníkov, ktorí sa podieľali na budovaní a činnosti jednotlivých pracovísk, ktoré tvorili komplex ústredne riadených pracovísk tejto veterinárskej činnosti za uplynulých 60 rokov. Preto v prílohe tohoto zborníku zverejňujeme zoznamy, spracované na základe prístupných materiálov. V zoznamoch pracovníkov za jednotlivé diagnostické pracoviská uvádzame údaje, predložené vedeniami týchto ústavov. Podotýkame, že materiály rozhodne nie sú úplné, pretože na jednotlivých pracoviskách došlo k rôznym organizačným zmenám, ktoré do značnej miery ovplyvnili spracovanie požadovaných zoznamov. Aj tak má príloha určitý význam pre spracovávanie histórie veterinárskej laboratórnej, ale tiež klinickej diagnostiky na Slovensku.

ŠTÁTNY VETERINÁRNY ÚSTAV V BRATISLAVE

Prehľad pracovníkov, ktorí pracovali resp. ešte pracujú na ŠVÚ
(bývalý ÚŠVÚ, resp. ŠDVÚ) v Bratislave po dobu jeho trvania:

Pracovníci s vysokoškolským vzdelaním

Abrahámová Daniela, MVDr.	1973 - 1977
Adámať Samuel, MVDr.	1953 - 1963
Adamčík Juraj, MVDr.	1967 - 1977
André Ján, MVDr.	1950 - 1963
Andrejka Kazimír, Ing.	1961 - 1963
Bajová Hilda, MVDr.	1998 - doposiaľ
Balgavá Sofia, prom. biol.	1973 - 1985
Balážová Alena, prom. práv.	1977 - 1978
Baláž Andrej, MVDr.	1965 - 1981
Beladičová Viera, MVDr.	1979 - doposiaľ
Belanová Anna, RNDr.	1961 - 1989
Bereš Ivan, MVDr.	1984 - doposiaľ
Beseda Mikuláš, MVDr.	1946 - 1980
Bocková Ružena, MVDr.	1962 - 1963
Bodnár Peter, MVDr., CSc.	1984 - 1985
Bolgáč Viliam, Ing.	1987 - 1988
Boleček Kamil, MVDr.	1995 - doposiaľ
Botková Marta, Ing.	1995 - 1998
Budaj Ladislav, MVDr.	1992 - 1993
Buchlerová Zuzana, MVDr.	1994 - 1997
Csárová Gabriela, Ing.	1984 - 1985
Celder Ladislav, MVDr.	1955 - 1957
Čenovská Jana, Ing.	1988 - 1994
Černá Ľubica, MVDr.	1984 - 1998
Červínková Margita, MVDr.	1973 - 1974
Čizmár Ivan, Ing.	
Danihel Miloslav, MVDr., CSc.	1989 -
Dömök Vojtech, Ing.	1963 - 1967
Drobný Ján, Ing.	1998 - doposiaľ
Eölös Ondrej, MVDr.	1963 - 1967
Dušek Juraj, MVDr.	1984 - 1989
Fašiangová Katarína, Ing.	1994 - doposiaľ

Ferenčík Miroslav, Ing.	1957 - 1970
Filo Július, MVDr.	1963 - 1967
Fišera Jozef, MVDr., PhMr.	1951 - 1970
Fišerová Jana, Pharm.Dr.	1984 - 1989
Florián Andrej, MVDr.	1956 - 1971
Fodora Stanislav, Ing.	1982 - 1984
Franková Anna, dipl. tech.	
Frantová Elena, RNDr.	1968 - doposiaľ
Gacíková Eva, MVDr.	1979 - doposiaľ
Gajdošová Alena, MVDr.	1985 - doposiaľ
Gašpar Gabriel, MVDr.	1987 - doposiaľ
Gmitter Jozef, MVDr.	1954 - 1987
Goiš Milan, MVDr., CSc.	1954 - 1960
Grúnert Zoltán, MVDr.	1949 - 1974
Guothová Viera, PhMg.	1958 - 1961
Habaj Jozef, MVDr.	1948 - 1967
Hajdu Štefan, MVDr., CSc.	1968 - 1972
Halaša Miloš, MVDr., CSc.	1953 - 1988
Halík Juraj, MVDr. ,	1958 - 1991
Haliny Ivan, PhMr.	1961 - 1967
Hammelová Eva, MVDr.	1973 - 1993
Havelka Božej, MVDr., DrSc.	1956 - 1989
Hocmanová Mária, MVDr.	1959 - 1967
Holeva Ján, Dipl. tech.	1975 - 1977
Hollý Vladimír, MVDr.	1953 - 1967
Horváth Jozef, MVDr.	1967- 1984
Hrubša Ľubomír, Ing.	1989 - 1993
Hrušecká Beáta, MVDr.	1982 - doposiaľ
Hrušovská Valéria, MVDr.	1960 - 1964
Hrúziková Zuzana, Ing.	1987 - 1993
Hudec Imrich, MVDr.	1955 - 1976
Hudecová Anna, Ing.	1965 - 1976
Huraj Bohuslav, MVDr.	1963 - 1967
Chovan Koloman, MVDr.	1955 - 1957
Chovanová Viera, MVDr.	1960 - 1967
Chrappová Anna, MVDr.	1958 - 1960
Jacková Selma, MVDr. CSc.	1992 - 1996
Jakubík Jozef, MVDr.	1968 - 1969
Juriga Jozef, Ing.	
Juršík Jozef, MVDr.	1989 - doposiaľ

Kafka Ján, MVDr.	1963 - 1967
Karová Zuzanna, Ing.	1995 - 1996
Kákoni Karol, Ing.	1975 - 1977
Kalafa Štefan, MVDr., CSc.	1975 - 1976, 1984 - 1992
Kladný Jozef, MVDr.	1968 - 1971
Klindová Filipína, MVDr.	1957 - 1992
Klokner Ladislav, MVDr.	1968 - 1971
Koudela Jaroslav, MVDr.	1963 - 1967
Kováčova Ludmila, MVDr.	1967 - 1974
Kováčová Angela, MVDr.	1970 - doposiaľ
Kovárová Oľga, Ing.	1975 - doposiaľ
Krčméry Vladimír, Ing., Dr.Sc.	
Kriszt Mária, MVDr.	1989 - 1992
Križanová Helena, MVDr.	1954 - 1989
Kršková Edit, Ing.	1988 - 1991
Krušpán Jaroslav, MVDr.	1963 - 1987
Kubiková Mária, Ing.	1977 - 1981
Kuczmanová Zuzana, Ing.	1991 - 1997
Kučera Ján, MVDr.	1957 - 1992
Kučera Ján, MVDr.	1970 - 1992
Kučera Jozef, MVDr.	1960 - 1962
Kvietková Daniela, MVDr.	1990 - doposiaľ
Ladzianska Klára, RNDr.	1957 - 1992
Laktiš Karol, MVDr.	1964 - 1967
Láni Daniel, MVDr.	1974 - doposiaľ
Laurenčík Pavel, MVDr.	1958 - 1967
Leibner Leopold, MVDr.	1962 - 1967
Likavec Ondrej, MVDr.	1947 - 1967
Lipová Jana, Ing.	1972 - 1976
Lorko Marián, MVDr.	1981 - doposiaľ
Lübke Robert, MVDr.	1958 - 1969
Marková Anna, JUDr.	1983 - 1987
Michálek Karol, MVDr.	1960 - 1967
Milko Milan, Ing.	1984 - 1987
Mondek Ján, Ing.	1988 - 1989
Moravcová Adela, MVDr.	1945 - 1956
Mráz Albín, MVDr.	1962 - 1987
Mrázová Zuzana, Ing.	1992 - doposiaľ
Nižnanský František, MVDr., akademik	1941 - 1959
Obetková Iveta, JUDr.	1989 - 1992

Ofúkaný Ladislav, MVDr.	1952 - 1989
Olexa Jozef, MVDr.	1986 - 1990
Orlická Mária, Ing.	1999 - doposiaľ
Pastieriková Antónia, MVDr.	1981 - doposiaľ
Paška Pavel, MVDr.	1971 - 1973
Pescha Peter, Ing.	1987 - 1989
Petrovičová Ľuboslava, Ing.	
Poláková Petra, MVDr.	1999 - 2000
Rakovský Otto, MVDr.	1974 - 1989
Rakús Jozef, Ing.	1978 - 1979
Reháková Henrieta, MVDr.	1989 - 1997
Repka Pavel, MVDr.	1941 - 1967
Rojek Dušan, Ing.	1981 - 1982
Rosa Ľubomír, MVDr.	1964 - 1973
Sabo Vladimír, Ing.	1972 - 1976
Sarvaš Ján, Ing.	
Sásik Milan, MVDr., Ing.	1967 - doposiaľ
Sellán Pavel, MVDr.	1943 - 1966
Senyšín Štefan, Ing.	1983 - 1995
Scherer Viktor, MVDr.	1968 - 1975
Smetanová Anna, Ing.	
Stankovský Imrich, MVDr.	1963 - 1986
Steiner Ľudovít, Ing.	1971 - 1975
Stricker František, MVDr., MUDr.	1942 - 1961
Svetiková Mária, MVDr.	1983 - 1985
Szemere Ján, MVDr.	1963 - 1966
Šedivá Ľudmila, MVDr.	1979 - doposiaľ
Šesták Karol, MVDr.	1962 - 1968
Šikulova Mária, Ing.	1977 - 1984
Šimík Štefan, MVDr.	1960 - 1967
Šinka Ján, JUDr.	1986 - 1988
Škarková Alena, MVDr.	1989 - doposiaľ
Škoda Rastislav, MVDr.	1953 - 1958
Šlezárová Alexandra, MVDr.	1980 - doposiaľ
Šnejdárková Mária, Ing.	1971 - 1976
Španelová Dana, MVDr.	1992 - doposiaľ
Špániková Renata, Ing.	1994 - doposiaľ
Šranko Ladislav, MVDr.	1950 - 1982
Štefánik Pavol, MVDr.	1977 - doposiaľ
Tamašíková Monika, MVDr.	1974 - 1986

Tepper Imrich, MVDr.	1942 - 1972
Tomči Miroslav, MVDr.	1999 - doposiaľ
Trebatická Vlasta, Ing.	1982 - 1990
Trebatický Jozef, Ing.	1984 - 1989
Trnáková Miriam, Ing.	1997 - doposiaľ
Trnavský Milan, RNDr.	1980 - 1984
Turoň Juraj, Ing.	1982 - 1985
Uday Ladislav, Ing.	1986 - 1987
Uherko Jozef, MVDr.	1953 -
Ursíny Juraj, MVDr,	1939 - 1941, 1945 - 1975
Vajzerová Gabriela, MVDr.	1979 - 1980
Valášková Zuzanna, MVDr.	1988 - 1989
Valentová Daniela, MgPh.	1999 - doposiaľ
Valkovič Marián, MVDr.	1974 - 1978, 1985 - 1990
Vančová Marta, Ing.	1996 - 1997
Vasilková Anna, LIVDr.	1968 - 1980
Velebná Radvana, MVDr.	1997 - doposiaľ
Veselský Ladislav, Ing.	1961 - 1963
Vojsová Iveta, Ing.	1986 - doposiaľ
Vlček Jiří, MVDr.	1960 - 1966
Vlčková Štefánia, MVDr.	1959 - 1963
Wiedermann Ján, Ing.	1970 - 1973
Závodská Katarína, MVDr.	1989 - 1994
Závodská Táňa, MVDr.	1958 - 1965
Závodský Ivan, MVDr.	1968 - 1991
Zelízková (Silná) Eva, Ing.	1968 - 1976
Zubaj Ján, MVDr.	1963 - 1967
Žákovíc Marián, Ing.	1975 - 1977
Žitňanová Ivona, Ing.	1984 - 1989

Pracovníci so stredoškolským vzdelaním

Adamovičová Emília	1955 -
Andrásová Petra	1999 - doposiaľ
Angerová Beata	1988 - doposiaľ
Archlebová Katarína	1984 - 1986
Arje Juraj	1982 - 1982
Augustiniová Zuzana	1999 - 1999
Baán Ladislav	1963 - 1967

Bachratý Peter	1975 - 1976
Badáková Monika	1975 - 1984
Bajnóciová Mária	1997 - doposiaľ
Bako Imrich	1975 - 1975
Bakošová Gabriela Ema	1970 - 1970
Balážová Viera	1960 - 1970
Balghavá Anna	1961 - 1965
Balková Etela	1972 - doposiaľ
Baluchová Anna	1963 -
Banovičová Erika	1995 – doposiaľ
Baranovičová Marta	1969 - 1974
Barčáková Valéria	1957 - 1963
Bárta Pavel	1979, 1983 - 1986
Bauerová Matilda	1950 - 1987
Belko Jaroslav	1985 - 1986
Beneš Dušan	1993 - 1997
Beňová Zlata	1985 - 1987
Beran Ladislav	1963 - 1967
Beranová Anna	1958 - 1959
Berecová Ivana	1969 - 1977
Bezáková Antónia	1970 - 1972
Biermanová Anna	1955 - 1969
Blahová Danica	1980 -
Blašková Anastázia	1962 - 1969
Blašковиč Barna	1954 - 1959
Biečák Kliment	1963 - 1967
Bírová Mária	1973 - 1977
Blaško Peter	1974 - 1975
Bodecký Milan	1973 - 1975
Bogdanová Viera	1973 - 1974
Böhmová Eva	1979 - 1989
Bohúnska Elena	1971 - 1977
Borkovičová Anna	1978 - 2000
Botka Ján	1963 - 1967
Botlíková Františka	1955 - 1963
Brachnáková Magda	1975 - 1976
Braunerová Eliška	1967 - 1968
Brecchiová Ružena	1969 - 1999
Brenkusová Terézia	1963 - 1967
Brendzová Anna	1986 - 1992

Brezinová Viera	1958 - 1990
Brezinová Zlata	1977 - 1989
Bródyová Katarína	1984 - 1985
Bubusák Peter	1964 - 1967
Brhlíková Darina	1981 - 1982
Budová Alžbeta	1973 - 1979
Butášová Viera	1998 - doposiaľ
Cesneková (Frolová) Eva	1956 - 1995
Cibulková Marta	1990 -
Cicáková Karin	1997 - doposiaľ
Cimerová Margita	1995 - doposiaľ
Cisár Ján	1959 - 1963
Citovská Emília	1955 - 1960
Čejková Luba	1960 -
Černá Oľga	1965 - 1966
Černák Dušan	1966 - 1967
Červeňanová Oľga	1996 - doposiaľ
Čižnárová Eva	1968 - 1975
Čulenová Anastázia	1961 - 1963
Daneková Danica	1970 -
Daneková Darina	1970 -
Danihel Igor	1989 - 1992
Deptová Stela	1970 - 1974
Diešková Katarína	1970 - 1972
Dingová Darina	1968 - 1969
Dobiášová Marta	1971 - 1974
Dobříková Anna	1943 - 1981
Dočkal Otto	1983 - 1985
Dörnhofer Gabriel	1982 - 1991
Dörnhoferová Pavla	1982 - 1986
Drahoš Pavel	1953 - 1959
Drobný Tibor	1953 - 1963
Dubna Eva	1965 - 1967
Dubničková Milada	1954 - 1964
Dudáš František	1960 - 1967
Duchoňová Petruška	1997 - 1997
Ďurecová Mária	1959 - 1965
Ďurišová Elena	
Erdélyová Kvetoslava	1975 - 1976
Fabšičová Darina	1980 - 1982

Facúnová Mária	
Gabura Emil	1972 - 1973
Gabrišová Mária	1993 - 1998
Gaduš Igor	1972 - 1975
Gáll Ján	1987 - 1989
Garžíková Viera	1993 – 1997
Garžík Patrik	1997 - doposiaľ
Gašparová Gabriela	1965 - 1971
Gážová Margita	2000 - doposiaľ
Gombová Jarmila	1979 - 1985
Gondeková Karolína	1968 - 1984
Gregová Julia	1954 - 1960
Grosová Eva	1984 - doposiaľ
Grožajová Aurélie	1988 - 1992
Grusová Dáša	1975 - 1979
Guldanová Jana	1981 - 1994
Guothová Viera	
Hajduková Daniela	1974 - 1983
Hajíčková Emília	1970 - doposiaľ
Halajová Alice	1984 - 1989
Halíková Mária	1968 - 1975
Hanousková Mária	1972 - 1974
Hanulová Magda	1960 - 1962
Hanusová Zita	1953 - 1967
Hässierová Jana	1985 - 1992
Hanzlová Jarmila	1998 - doposiaľ
Havelková Sidónia	1948 - 1987
Henslová Božena	1955 - 1958
Hlavatá Martina	1997 - 1998
Hlavatý Pavol	1968 - 1976
Herdová Annamária	1968 - doposiaľ
Hojsíková Dáša	1978 – 1979
Holubková Alena	1980 - 1987
Holény Štefan	1964 - 1966
Horinková Melánia	1984 - 1987
Horáková Mária	1972 - 1975
Horváthová Viera	1977 - 1981
Horvatovičová Jozefína	1947 - 1988
Horváthová Renáta	1988 - 1990
Hrončeková Zuzana	1987 - doposiaľ

Hrušovská Danica	1970 - 1979
Hoscheková Mária	1954 -
Hudáková Katarína	1974 - 1987
Chabroňová Zuzana	1992 - doposiaľ
Chamula Stefan	1963 - 1967
Chrastinová Alžběta	1985 - 1990
Chrenka Milan st.	1997 - doposiaľ
Chrenka Milan ml.	1999 - doposiaľ
Chrenková Viola	1986 - doposiaľ
Chropovská Silvia	1998 - doposiaľ
Chudejová Iveta	1989 - doposiaľ
Chvalová Elena	1992 - doposiaľ
Chynoranský Jozef	1960 - 1963
Illit' František	1963 - 1967
Iľavská Oľga	1954 - 1960
Ivaničová Mária	1964 - 1967
Jacková Zelma	1990 - doposiaľ
Jágerová Ľudmila	1976 - 1980
Jakubíková Anna	1960 - 1965
Janáčová Júlia	1970 -
Janíková Marta	1978 - 1979
Janošíková Rozália	1958 - 1979
Jarová Jana	1990 - doposiaľ
Ješinová Margita	1968 - 1970
Ješková Mária	1960 - 1967
Jílková Anna	1951 - 1974
Jánošková Mária	1970 - 1975
Juricová Mária	1982 - 1986
Kaderková Karin	1999 - doposiaľ
Kajanovičová Mária	1998 - doposiaľ
Kanasová Mária	1990 - doposiaľ
Kaníková Zlatica	1968 - 1974
Karellová Jarmila	1949 - 1961
Kimlíčková Ľudmila	1986 - doposiaľ
Kivicová Margita	1977 - 1979
Kisa Juraj	1956 - 1960
Klíma Alojz	1960 - 1963
Klimovská Helena	1991 - doposiaľ
Klímovská Helena	1967 - 1977
Kňazová Hana	1979 - 1987

Knollmayerová Júlia	1950 - 1984
Koberová Soňa	1974 - 1980
Kobzová Marta	1972 - 1974
Kollárová Oľga	1972 - 1984
Kompoltová Anna	1956 - 1978
Kompoltová Oľga	1965 - 1970
Korčeková Eva	1993 - doposiaľ
Koričanská Katarína	1974 - 1977
Kovačiková Mária	1977 - doposiaľ
Kováčova Elena	1960 - 1962
Kovalčíková Katarína	1951 - 1959
Kováč Imrich	1950 - 1965
Kovárová Františka	1957 - 1961
Kozovská Iveta	1990 - 1999
Kozačíková Oľga	1965 - 1999
Kováčiková Jana	1986 - 1989
Krajčiová Zdena	
Krajčíková Estera	1976 - 1981
Krajňáková Dana	1997 - 1998
Kráľ Jozef	1963 - 1965
Králiková Jarmila	1982 - 1983
Krišková Zuzana	1989 - doposiaľ
Krištofiková Helena	1980 - 1985
Křížová Edita	1954 - 1962
Křížová Serena	1964 - 1966
Kubišová Iveta	1980 - 1986
Kučerová Mária	1956 -
Kudzej Eliáš	1956 - 1960
Kukučková Jana	1998 - doposiaľ
Kvetková Monika	1987 - 1989
Laciková Klaudia	1997 - doposiaľ
Lackovská Katarína	1995 - doposiaľ
Lahvičková Magda	1955 - 1968
Lednárová Mária	1952 - 1960
Lehotská Mária	1977 -
Lenghartová Barbora	1997 - 1998
Lesayová Margita	
Lipková Eva	1958 - 1988
Lóciová Eliška	1996 - 1999
Lohnická Božena	1995 -

Lipovská Mária	1976 - 1980
Liptáková Etela	1958 - 1963
Lisická Alžběta	1978 - 1988
Lukáčová Kristína	1994 - 1996
Lörinc Ján	1981 - 1983
Liberčanová Elena	1977 - 1988
Lukáč Ladislav	1963 - 1967
Lukáčová Kristína	1994 - 1996
Lacová Viera	1968 - 1970
Lásková Lúbia	1972 - 1976

Litvínová Michaela	1985 - 1989
Malá Dana	1973 - 1978
Malinovský Jozef	1953 - 1958
Mališová Štefánia	1956 - 1982
Matúš Jozef	1941 - 1967
Matušík Gustáv	1959 - 1967
Macková Margita	1955 -
Malíková Anna	1968 -
Masticzová Anna	1974 -
Masárová Lucia	1955 -
Magyavics Jozef	1960 - 1966
Machayová Zlata	1960 - 1966
Magulová Emília	1955 - 1959
Machová Želmíra	1978 - 1985
Machalíková Eva	1976 - doposiaľ
Mateová Adriana	1997 - doposiaľ
Matulová Elena	1962 - 2000
Matúšová Magdaléna	1980 - doposiaľ
Mayerová Anna	1957 - 1989
Miček Karol	1940 -
Mikóczyová Gizela	1957 -
Michajlová Michaela	1999 - doposiaľ
Michalovičová Monika	2000 - doposiaľ
Miklošiková Mária	1992 - 1999
Miklošiová Viola	1971 - 1973
Mentová Jarmila	1991 - 1995
Mikovič Jozef	1960 - 1963
Mínavičová Zuzana	1998 - doposiaľ
Miškolciová Magda	1969 - 1972
Mošaťová Mária	1970 - 1977
Mlynaričová Klaudia	1975 - 1981
Mráziková Martina	1997 - 1998
Mrázová Paulína	1961 - 1993
Mrázová Regina	1968 - 1974
Mrenová Valéria	
Nebehajová Margita	1969 - 1973
Nováková Gizela	1970 - 1974
Nováková Magda	1961 - 1966
Nogheová Ernestína	1968 - 1972
Molnárová Ružena	1977 - 1985

Molnárová Helena	1962 - 1969
Nvotová Alica	1964 - 1966
Ollé Michal	1960 - 1965
Oravcová Ida	1955 -
Ovadeková Oľga	1988 - 1997
Pániková Eva	1975 - 1992
Oravcová Jana	1978 - 1980
Ostrovská Helena	1968 - 1977
Otherová Magda	1960 - 1967
Ovadeková Oľga	1988 - 1997
Padáčová Nataša	1955 - 1957
Páleschová Margita	1959 -
Pamerová Margita	1970 -
Pásková Hedviga	1970 -
Pagáč Emil	1980 - 1983
Pagáčová Eva	1972 - 1973
Pajtizová Eva	1969 - 1972
Pankuchová Anna	1970 - 1972
Pavlíková Blažena	1967 - 1979
Pavlovičová Irena	1981 - 1987
Pašková Hedviga	1970 -
Pavúček Rudolf	1968 - 1976
Paulík Štefan	1968 - 1976
Paulus Gejza	1977 - 1978
Pazdera Jozef	1958 - 1967
Pekárová Anna	1972 -
Pekárek Ladislav	1990 - 1993
Petrík Peter	1960 - 1965
Petrovičová Alžbeta	1992 - doposiaľ
Piešová Jana	1977 - doposiaľ
Piluchová Zlatica	1983 - 1986
Pišoft Oskar	1954 - 1958
Poláková Mária	1986 - 1989
Podmanický Juraj	1994 - 1998
Polák Miroslav	1960 - 1962
Porvazníková Marta	1954 - 1960
Potúček Ján	1958 - 1967
Potúčková Katarína	1988 - doposiaľ
Profóta Igor	1954 - 1963
Psotná Alžbeta	1963 - 1966

Puchlová Alica	
Puškárová Dagmar	1960 - 1963
Randa Miroslav	1955 - 1956
Randová Ružena	1955 - 1956
Raninec Jozef	1989 - 1992
Rehušová Zuzanna	1988 - doposiaľ
Repková Melánia	1988 - 1992
Rožková Eva	1975 - 1983
Ruňaninová Jana	1976 - 1978
Rybárová Magdaléna	1981 - 1992
Ryzová Pavla	1986 - 1988
Šakalová Mária	1953 - 1958
Sabóová Edit	1963 - 2000
Saverová Alžbeta	1962 - 1985
Sedláčková Jana	1975 - 1985
Sedláčková Terézia	1950 - 1990
Sedlák Michal	1948 - 1967
Sedová Dáša	1998 - doposiaľ
Sekerák Peter	1978 - 1981
Schatzová Gizela	1968 - 1970
Schwantzer Ľudovít	1970 - 1972
Sigetyová Magdaléna	1988 - doposiaľ
Skáčiková Mária	1983 - 1991
Slabeyciusová Zuzana	1963 - 1995
Sládková Eva	1968 - 1971
Slavíková Natália	1990 - doposiaľ
Slezák Jozef	1960 - 1966
Slováková Ľudmila	1963 - 1966
Slováková Zuzana	1977 -
Smetanová Oľga	1970 - 1975
Smolicová Emília	1994 - doposiaľ
Smolíček Samuel	1945 - 1967
Sokolíková Mária	
Sokolová Mária	1985 - 1989
Sokolová Irena	1985 - 1989
Somogyová Mária	1993 -
Somolayová Ildiko	1972 - 1978
Sorbická Alžbeta	1973 - 1981
Steinerová Mária	1972 - 1974
Stránská Svá	1999 - doposiaľ

Stropko Jozef	
Struháriková Božena	1969 - 1980
Szamaranská Renáta	1968 -
Svinteková Anna	1948 - 1970
Svítek Igor	1978 - 1981
Szabó Jozef	1974 - 1978
Szabo Štefan	1959 - 1964
Szárázová Gabriela	1979 - 1985
Szitányi Július	1968 - 1972
Szomolayová Ildiko	1972 -
Sýkorová Jarmila	1981 - 1983
Sýkorová Andrea	1999 - doposiaľ
Šimeková Emília	1995 - 1997
Štefáková Jarmila	1998 - doposiaľ
Šcepánková Mária	1975 - 1978
Šebestiánová Oľga	1974 - 1992
Šilleová Viera	1970 - 1972
Šimeková Helena	1956 - 1969
Šimová Valéria	1987 - 1989
Široká Pavlína	1974 - 1977
Šišková Mária	
Šoltýs Rudolf	1963 - 1967
Šotnárová Anita	
Štefáková Jarmila	1998 - doposiaľ
Števouková Libuša	1971 - 1985
Švarcová Ernestína	1994 - 2000
Švarná Anna	2000 - doposiaľ
Šturma Peter	1954 - 1960
Šubertová Soňa	1966 - 1990
Tabačár Josef	1969 - 1970
Tadanaiová Jana	1989 - 1991
Takác Július	1961 - 1967
Takácsová Mária	1968 - 1975
Teznerová Mária	1963 - 1980
Toman Ivan	1984 - 1986
Tóthová Oľga	1978 - 1985
Tamerová Margita	1970 -
Tašková Hedviga	1970 -
Töröková Zuzana	1961 - 1965
Unger Augustin	1955 - 1959

Vajarská Anna	1955 -
Valentová Dagmar	1990 - doposiaľ
Valíková Alojzia	1956 - 1983
Valuchová Klára	1974 - 1976
Vančová Marta	1970 - 1987
Veľká Mária	1963 - 1966
Vicanová Anna	1987 - 1991
Vinohradská Helena	1980 - 1982
Voskár Daniel	1965 - 1967
Voskárová Valéria	1965 - 1967
Vlado Michal Pavol	1958 - 1965
Vlna Rudolf	1980 - 1983
Vybochová Anna	1955 -
Vyrašteková Mária	1975 - 1983
Vadovičová Judita	1979 - doposiaľ
Vašková Vlasta	1987 - doposiaľ
Vaszká Zuzana	1998 - doposiaľ
Václavková Júlia	1999 - 2000
Večeřová Katarína	1995 - doposiaľ
Urbánková Anna	1959 - 1988
Weisová Agnesa	1976 - 1978
Zajasenský	
Zajíčková Elena	1971 - 1973
Zárubová Valéria	1974 -
Zedník Štefan	1964 - 1967
Zelman Jozef	1963 - 1967
Zeman Stanislav	1974 - 1980
Zimányiová Marcela	1997 - doposiaľ
Zliechovcová Eva	
Želízka Ľudovít	1971 - 1974
Žember Ľudovít	1983 - 1989
Živčáková Aurélla	1968 - 1977
Žižková Vladka	1982 - 1984

Pomocní pracovníci ústavu

Adamov Andrej	1971 - 1973
Ambrová Edita	1984 - 1986
Anger Štefan	1986 - 1988

Baláž Roland	1991 - 1994
Bajrámiová Mária	1973 - 1876
Báliová Anna	1950 - 1975
Belajová Margita	1970 - 1972
Berecká Beatrix	1988 - 1993
Benech Vendelín	1961 - 1963
Benešová Viera	1971 - 1973
Berková Katarína	1983 - 1984
Biberle Jozef	1978 - 1980
Bírová Zora	1987 - 1988
Blohová Mária	1956 - 1967
Boháčova Elena	1990 - 1992
Bombara Dezider	1993 - 1997
Botková Viera	1964 - 1965
Csellárová Anna	1986 - 1989
Cisárová Ružena	1971 - 1973
Čechvala Michal	1950 - 1970
Čechvalová Júlia	1950 - 1964
Červeň Ladislav	1984 - 1988
Čermák Ľubomír	1990 - 1991
Daitová Irena	1982 - 1985
Dejová Vilma	1976 - 1977
Dikyová Vincencia	1972 - 1976
Distlerová Alžbeta	1968 - 1988
Dömeová Dana	1980 - 1982
Drličáková Jolana	1960 - 1984
Drozdová Júlia	1981 - 1986
Dubanská Valéria	1974 - 1981
Durecová Klára	1956 - 1975
Dvoráková Antónia	1974 - 1989
Emmer Ľudovít	1987 - 1990
Erdély Juraj	1958 - 1965
Fabšic Ján	1983 - 1984
Farkašová Hajnalka	1993 - doposiaľ
Ferenčíková Cecília	1972 - 1976
Fronc Dušan	1990 - 1994
Froncová Katarína	1990 - 1994
Fuleová Mária	1989 - doposiaľ
Gabrišová Mária	1993 - 1998
Garžík Miroslav	1990 - doposiaľ

Garžík Miroslav ml.	1995 - 1998
Gažíková Júlia	1961 - 1965
Gážová Jozefína	1972 - 1977
Glišičová Andrea	1996 - doposiaľ
Halás Jozef	1976 - doposiaľ
Herega Vít	1959 - 1976
Heregová Anna	1957 - 1978
Holbeinová Terézia	1953 - 1967
Homolová Mária	1981 - 1983
Holub Michal	1967 - 1979
Horváthová Ludmila	1988 - 1990
Hollá Anna	1968 - 1970
Hrnčalová Katarína	1970 - 1998
Chudý Ivan	1994 - doposiaľ
Kakašová Mária	1974 - 1976
Kaník Jozef	1955 - 1992
Kaniková Mária	1957 - 1968
Kašiak Jozef	1985 - 1990
Kelemen František	1968 - 1970
Kľačko Martin	1972 - 1984
Klauszová Zuzanna	1956 - 1957
Kľúčovský Michal	1972 - 1978
Kohútová	
Koch Jozef	1984 - 1990
Koláriková Helena	1968 - 1984
Kolaříková Alena	1987 - 1993
Konečný Štefan	1968 - 1972
Kovalová Judita	1973 - 1980
Kolláriková Mária	1968 - 1984
Koppová Alžbeta	1968 - 1974
Kováčova Matilda	1956 - 1968
Kovalčíková Marta	1995 - 1999
Krajčírová Alma	1976 - 1982
Kubovský Mikuláš	1958 - 1959
Kucharovičová Anna	1965 - 1967
Kulašík Ivan	1982 - 1983
Kürthy Vojtech	1981 - 1984
Lackovičová Anna	1957 - 1967
Lahútko Štefan	1946 - 1959
Lánská Anna	1991 - 1995

Lehnbecherová Helena	1953 - 1956
Malíková Anna	1967 - 1970
Mazáčková Viola	1988 - 1993
Mašková Margita	1978 - 1981
Maszticsová Anna	1974 - 1977
Macalová Mária	1970 - 1974
Matejka Milan	1986 - 1990
Mate Mário	1998 - doposiaľ
Mariová Rozália	1978 - 1987
Mikócziová Gizela	1983 - 1985
Miklušová Anna	1969 - 1984
Mocbeichlová Jolana	1954 - 1956
Navrátil Vlastimil	1984 - 1990
Navrátilová Justína	1988 - 1992
Némethová Mária	1983 - 1993
Molnárová Alžbeta	1969 - 1982
Murgeliová Rút	1974 - 1978
Nagyová Mária	1954 - 1954
Ondreasová Helena	1967 - 1972
Paganík Ábel	1972 - 1975
Petrasová Ludmila	1977 - 1981
Petríček Ondrej	1974 - 1982
Pípová Anna	1983 - 1990
Podlipná Helena	1984 - 1991
Podmanický Juraj	1995 - 1998
Polaček Konstantin	1985 - 1992
Prelovská Mária	1982 - 1985
Prislach Peter	1955 - 1963
Ptáčinová Štefánia	1953 - 1976
Psota Ján	1940 - 1958
Psotová Cecília	1968 - 1969
Puchoň Filip	1968 - 1972
Porubská Anna	1968 -
Puskailerová Viera	1962 - 1966
Pokorná Amália	1973 - 1975
Potocký Alexander	1985 - 1991
Rezdovičová Hermína	1956 - 1967
Révai Koloman	1968 - 1971
Sasková Marta	1979 - 1981
Semaník Juraj	1971 - 1978

Schniererová Gizela	1957 - 1964
Slezáková Antónia	1977 - 1985
Starchoň Bernard	1999 - doposiaľ
Starchoňová Lýdia	1994 - 1999
Súkeníková Viera	1987 - 1996
Sýkorová Rozália	1970 - 1972
Szaboová Alena	1992 - doposiaľ
Šimeková Emília	1989 - 1999
Šušková Eva	1991 - doposiaľ
Tomišová Kornélia	1983 - 1988
Tomík Juraj	1984 - 1986
Tomšík Karol	1977 - 1980
Tomšíková Magdaléna	1970 - 1975
Tóthová Edit	1982 - 1985
Uhrák Tibor	1960 - 1964
Úradníková Edit	1974 - 1979
Valentová Dagmar	1990 - doposiaľ
Vargová Eleonóra	1999 - doposiaľ
Vaváková Zoja	1995 - doposiaľ
Várnay František	1985 - 1990
Viktorinová Jarmila	1996 - doposiaľ
Vojteková Anna	1989 - 1998
Vöröšová Anna	1995 - doposiaľ
Vöröšová Anna	1998 - doposiaľ
Vrbiarová Eva	1999 - doposiaľ
Vrbovský Jozef	1970 - 1971
Wéberová Ružena	
Welterová Ružena	1956 - 1973
Wiedermann Karol	
Liptáková Ružena	
Lišková Mária	1956 -
Mičeková Viera	1954 -
Luptáková Zuzanna	1954
Šotnárová Alžbeta	1970 -
Závadský Jozef	1983 - 1985
Zemanová Anna	1985 - 1995

ŠTÁTNY VETERINÁRNY ÚSTAV V KOŠICIACH

Pracovníci s vysokoškolským vzdelaním

Augustínsky Vojtech, MVDr., CSc.	1960 – 1985
Bartík Michal, MVDr., prof.	1972 – 1973
Bečková Jána, MVDr.	1972 – 1973
Belobrad Gejza, MVDr.	1952 – 1965
Benko Gustáv, MVDr.	1972 – 1995
BenIng.haus Tibor, MVDr.	1958 – 1991
Bobáková Milena, MVDr., CSc.	1983 – doposiaľ
Breyl Ivo, RNDr.	1984 – doposiaľ
Breylová Mária, MVDr.	1980 – doposiaľ
Cáková Zdenka, MVDr.	1996 – doposiaľ
Čiernik Juraj, MVDr.	1967 – 1968
Danielis Tomáš, MVDr.	1979 – 1968
Doničová Klára, MVDr.	1969 – doposiaľ
Federič František, MVDr., Doc.	1989 – 1992
Federičová Jána, MVDr.	1976 – doposiaľ
Feješ Ján, MVDr.	1962 – 1991
Fridmanová Valika, MVDr.	1960 – 1964
Gajdoš Branislav, MVDr.	1994 – doposiaľ
Gajdoš Ján, MVDr.	1993 – 1994
Goiš Milan, MVDr. CSc.	1953 – 1954
Groch Ladislav, MVDr., Doc., CSc.	1952 – 1954
Gmitter Jozef, MVDr., CSc.	1960 – 1962
Harvan Ondrej, MVDr.	1950 – 1969
Halásová Jolana, RNDr.	1969 – 1969
Chudý Dušan, Ing.	1998 – doposiaľ
Chvojka Dušan, MVDr.	1989 – 1992
Káldy Alexander, MVDr., Ing.	1964 – 1969
Karahuta Štefan, MVDr.	1974 – 1975
Kollár Ján, MVDr.	1951 – 1952
Koppel Zoltán, MVDr., Doc.	1950 – 1960
Koziak Igor, Ing.	1967 – 1970
Koziaková Zuzana, MVDr.	1970 – 1971
Križanová Helena, MVDr.	1954 – 1955
Kutschyová Kvetoslava, RNDr.	1989 – doposiaľ
Kuzma Ľuboslav, MVDr.	1992 – doposiaľ

Lašanda Vladimír, MVDr.	1978 – doposiaľ
Lehotský Peter, MVDr.	1990 – 1996
Lenart Jozef, MVDr.	1972 – 1978
Lengyel Gejza, MVDr.	1969 – 1991
Maďar Milan, MVDr.	1983 – 1991
Michnová Eva, MVDr.	1961 – 1963
Mudrák Anton, MVDr.	1964 – 1992
Nemec Igor, MVDr.	1987 – 1989
Niščiarová Agnesa, MVDr.	1979 – 1984
Opát Jozef, MVDr.	1980 – 1984
Pauerová Adriana, MVDr., CSc.	1959 – 1992
Pengerová Estera, MVDr.	1987 – doposiaľ
Perl Rudolf, MVDr.	1965 – 1976
Pichnarčík, MVDr.	1963 – 1968
Pleva Ján, MVDr., DrSc., prof.	1970-71, 1994-2000
Polóny Rudolf, MVDr.	1948-49, 1959-60
Rohárik Ján, MVDr.	1954 – 1958
Roško Ľudovít, MVDr.	1953 – 1990
Ruščinová Darina, Ing.	1980 - 1985
Ružík Vladimír, MVDr.	1986 - 1996
Sádecký Eugen, MVDr.	1951 - 1953
Saladiová Danica, MVDr.	1995 - doposiaľ
Sitkova Margita, MVDr.	1966 - 1987
Slávik Juraj, MVDr.	1968 - 1972
Sobota Vladimír, MVDr.	1976 - 1978
Sokol Augustín., MVDr., DrSc., prof.	1949 -1950
Strapáč Imrich, RNDr., CSc.	1997 - doposiaľ
Suchomelová Anna, Ing.,	1970 - 1978
Sýkora Jozef, MVDr., CSc., doc.	1970 - 1976
Šalitrašová Helena, RNDr.	1985 - doposiaľ
Škoda Rastislav, MVDr.	1951 - 1953
Škodová Anna RNDr.	1970 - 1988
Tkáčiková Soňa, Mgr.	1993 - doposiaľ
Valiga Jozef, MVDr.	1973 - 1996
Valocik Július. MVDr.	1969 - 1993
Vasilová Zlata, Ing.	1979 - doposiaľ
Vlček Dávid, MVDr.	1996 - 1999
Vlčková Mária, MVDr.	1974 - doposiaľ
Vojtek Jan, Ing.	1990 - 1998
Žofčák Miroslav, MVDr.	1978 – 1980

Laboranti, hospodárski pracovníci a pomocní pracovníci

Andrejčák Andrej	1964 – 1992
Balfalviová Ľudmila	1981 - doposiaľ
Balogová Katarína	1988 - doposiaľ
Baltesová Ľudmila	1976 - doposiaľ
Bedéosová Anna	1968 - 1993
Bednár Štefan st.	1966 - 1967
Bednár Štefan ml.	1966 - 1969
Bednárová Mária	1966 - 1967
Bednářová Helena	1965 - 1967
Beľuš Štefan	1965 - 1967
Borovský Michal	1967 - 1969
Boszerményi Michal	1960 - 1965
Braxatorisová Anna	1970 - 1971
Budaiová Anna	1987 - 1988
Burcová Viola	1960 - 1965
Butalová Anna	1952 - 1959
Cingel Štefan	1961 - doposiaľ
Čigášová Viera	1957 - 1993
Darula Jan st.	1964- 1967
Darula Jan ml.	1966 - 1969
Daruľová Darina	1968 - doposiaľ
Daruová Jolana	1967 - 1987
Džurbalová Alžbeta	1984 - 1999
Farkašová Eva	1970 - 1979
Fecková Mária	1959 - 1963
Feješová Klára	1966 - 1967
Feketová Mária	1969 - doposiaľ
Figušová Viera	1952 - 1986
Findonáková Slávka	1991 - doposiaľ
Foraiová Mária	1963 - 1964
Gall Jindřich	1967 - 1970
Garajová Eva	1962 - 1963
Gašperová Jolana	1985 - 1993
Gorzová Anna	1971 - 1974
Hajsáková Soňa	1986 - 1988
Halásová Jolana	1966 - 1967
Hardová Jolana	1992 – 1993
Harvan Andrej	1949 - 1966

Harvanová Helena	1967 – 1968
Hazuchová Ida	1955 – 1961
Hendrichovská Júlia	1977 – 1978
Henkeľová Eva	1969 – doposiaľ
Holečková Mária	1990 – 1991
Horvátová Viera	1988 – doposiaľ
Hostovčáková Jana	1985 – doposiaľ
Hrkalová Viera	1964 – doposiaľ
Hromadová Etela	1965 – 1999
Hrubší Ludovít	1980 – 1981
Hudaková Mária	1965 – 1966
Chalabalová Dana	1982 – doposiaľ
Janošková Marta	1952 – 1966
Jarušínská Mária	1975 – 1982
Javorová Anita	1989 – 1993
Juhásová Helena	1971 – 1989
Juhás Ján	1984 – 1993
Kaánová Alžbeta	1951 – 1969
Karafová Magda	1965 – 1972
Karelová Jarmila	1960 – 1961
Kateržábeková Magdaléna	1968 – 1991
Kecerová Anna Darina	1977 – doposiaľ
Kelocsényiová Anna	1959 – 1966
Kerekešová Klára	1958 – 1963
Kleinová Margita	1965 – 1966
Klemová Mária	1970 – 1991
Kobulalská Klára	1965 – 1967
Kocúrová Helena	1958 – 1985
Kocúrová Šarlota	1969 – 1992
Kontúrová Tina	1961 – 1967
Korem Imrich	1968 – 1975
Košíková Dana	1970 – 1973
Kovalčíková Ema	1956 – 1969
Kováč Eugen	1966 – 1967
Kováč Ján	1980 – 1982
Kožiarská Mária	1958 – 1984
Köver Pavol	1961 – 1962
Kvočáková Eva	1961 – 1972
Laborecká Mária	1964 – 1972
Lacová Mária	1964 – 1968

Laciňáková Mária	1989 – 1993
Lengyelová Gabriela	1967 – 1992
Lörincová Mária	1980 – 1993
Lukáčová Božena	1970 – 1992
Lukáč Jozef	1970 – 1992
Lukáčková Katarína	1980 – doposiaľ
Lukáčová Mária	1966 – 1988
Mačingová Anastázia	1993 – 1996
Mádová Mária	1958 – 1963
Maková Alžbeta	1964 – 1966
Maková Alžbeta	1990 – 1991
Marcinková Daniela	1973 – doposiaľ
Marhevská Mária	1987 – 1988
Mederáková Ľudmila	1976 – 1982
Medvecká Viera	1987 – 1988
Medvecová Alžbeta	1967 – 1995
Mereiderová Mária	1969 – doposiaľ
Melková Alžbeta	1961 – 1966
Milkovičová Mária	1970 – doposiaľ
Nebesníková Marcela	1985 – 1988
Ničová Alžbeta	1967 – 1969
Numčíková Zora	1996 – doposiaľ
Obšitošová Elena	1992 – doposiaľ
Očvárová Katarína	1962 – 1970
Paapová Irena	1964 – 1969
Petriková Anna	1984 – 1990
Pecheová Mária	1974 – 1975
Peková Mária	1963 – 1999
Pokorná Nora	1967 – 1971
Polana Ladislav	1960 – 1961
Polónyová Eva	1961 – 1962
Přibáňová Ľudmila	1960 – 1961
Rabatinová Elena	1990 – 1991
Repčiaková Eva	1951 – 1988
Repičová Ružena	1958 – 1962
Richterová Anna	1989 – doposiaľ
Rusko Jozef	1994 – 1999
Samuelis Peter	1963 – 1964
Schmidtová Nadežda	1980 – doposiaľ
Schmitová Anička	1963 – 1969

Smižanská Mária	1961 – 1965
Sokolová Eva	1981 – doposiaľ
Spielmanová Mária	1966 – 1967
Síkorová Helena	1974 – 1991
Staňová Oľga	1995 – 1998
Stašinská Marta	1952 – 1961
Sýkorová Gabriela	1992 – doposiaľ
Šebenová Gabriela	1968 – 1970
Šišková Jolana	1990 – 1991
Štefanovičová Mária	1963 – 1967
Švidová Alžbeta	1976 – doposiaľ
Takáčová Mária	1961 – 1962
Timková Darina	1988 – 1990
Timková Ludmila	1974 – doposiaľ
Timurová Magdaléna	1960 – doposiaľ
Tkáčová Anna	1970 – doposiaľ
Tokarčíková Klaudia	1991 – doposiaľ
Tomko Štefan	1979 – 1982
Töszerová Gabriela	1963 – 1964
Trnovcová Milada	1957 – 1964
Turczanyiová Klára	1957 – 1964
Turzo Igor	1962 – 1963
Ujházyová Helena	1957 – 1962
Urbančíková Mária	1960 – 1968
Vachková Etela	1968 – 1970
Vaňová Mária	1969 – 1996
Vincej Jaroslav	1993 – doposiaľ
Výrostková Helena	1962 – 1964
Výrostková Mária	1961 – 1963
Weisová Zora	1963 – 1965
Zambová Mária	1973 – 1976
Žigrai Juraj	1951 – 1969
Žigraiová Mária	1952 – 1977
Žitňanová Viera	1987 – doposiaľ

ŠTÁTNY VETERINÁRNY ÚSTAV VO ZVOLENE

Pracovníci s vysokoškolským vzdelaním

Bartko Ján, MVDr.	1969 - 1970
Belková Miriam, MVDr.	1997 - 1997
Benko Ladislav, MVDr., Csc.	1958 - 1991
Beseda Imrich, Ing., CSc.	1959 - 1973
Bory Ján, MVDr.	1959 - 1980
Bučeková Lýdia, MVDr.	1999
Bukovčanová Beáta, MVDr.	1974 - 1975
Bukovčanová Viera, MVDr.	1968 - 1971
Časnocha Eugen, MVDr., CSc.	1961 - 1989
Dirbáková Zuzana, Mgr.	1997
Džugas Ján, MVDr.	1970 - 1970
Hajdu Štefan, MVDr., CSc.	1952 - 1972
Hricová Slávka, MVDr.	1994 -
Jaďuď Peter, MVDr.	1992 -
Jerg Slavomír, MVDr.	1998 -
Kaňuščáková Ľubica, MVDr.	1962 -
Konrádová Anna, MVDr.	1965 - 1990
Kováč Ján, Ing., CSc.	1971 - 1996
Lauková Andrea, MVDr.	1983 - 1983
Lietava Pavel, MVDr., CSc.	1957 - 1992
Matúšová Anna, Ing.	1988 - 1989
Michálová Alena, MVDr.	1987 - 1996
Mojžiš Miroslav, MVDr.	1988 -
Murín Radovan, Mgr.	1998 - 1998
Nemčeková Iveta, MVDr.	1989 -
Novák Samuel, MVDr.	1973 -
Pašková Viera, MVDr.	1965 - 1990
Pinčáková Miriam, MVDr.	1987 -
Polahár Pavel, MVDr.	1990 - 1997
Polahárová Alica, MVDr.	1988 -
Poliak Ján, MVDr.	1972 - 1972
Rejková Marta, MVDr.	1980 - 1996
Ruttkay Dušan, MVDr.	1969 -
Sládkovičová Oľga, MVDr.	1982 - 1984
Solár Ivan, MVDr.	1989 -

Stassel Eugen, MVDr.	1968 - 1990
Šály Ján, MVDr.	1954 - 1962
Šimuthová Gabriela, MVDr.	1998 -
Široký Ján, MVDr.	1970 - 1971
Šmidriaková Mária, Ing.	1991 -
Štollmannová Miluška, MVDr.	1981 - 1982
Vacková - Monišová Marta, Ing.	1974 -
Vojs Milan, MVDr.	1967 - 1969
Vojsová Mária, MVDr.	1966 - 1997
Zajac Ján, MVDr.	1993 - 1995
Zupková Jana, MVDr.	1997 -
Žák Otto, MVDr.	1956 - 1961

Pracovníci so stredoškolským vzdelaním

Bačeková Marcela	1978 - 1982	
Bahýľová Božena	1971 -	
Barešová Mária	1971 -	
Beňušková Nataša	1991 - 1992	
Bešinová Milada	1960 - 1970	
Blahová Anna		ÚŠVÚ Vígľaš
Boďa Ondrej	1969 - 1978	
Bošelová Blažena	1977 - 1981	
Brádyová Edita		
Brázdil Svätopluk	1957 - 1976	
Brnáková Želmíra	1976 -	1977
Buzgová Mária		
Bystrianská Jolana	1966 - 1969	
Celder Jozef	1972 - 1972	
Čaňová Edita	1966 - 1975	
Časnochová Mária	1976 - 1977	
Dobišová Mária	1974 - 1978	
Dobrotková Michaela	1998 -	
Donovalová Vlasta		
Donovalová Zdena	1997 - 1998	
Dorotová Anna	1959 - 1998	
Dubovská Zlatica	1962 -	
Ďurianová Jana	1983 - 1988	
Dvorská Margita	1957 - 1984	

Fáberová Božena	1973 - 1975	
Ferenčíková Viera	1973 - 1973	
Ferenčíková Viera	1971 - 1972	
Gašová Ľubica	1971 - 1971	
Gavláková Silvia	1997 - 1998	
Gera Hubert	1969 - 1969	
Gronská Mária	1966 - 1974	
Hajdová Elena	1962 - 1969	
Hanková Dorota	1998 -	
Hanová Mária	1969 - 1992	
Hašková Zora	1970 - 1971	
Hoscheková Mária		1967
Hrašková Zuzana	1997 -	
Hricová Renáta	1988 -	
Husárová Zuzana	1983 - 1983	
Chabadová Mária	1976 - 1996	
Chalupková Anna	1966 - 1970	
Chladná Blanka	1960 - 1965	
Chromeková Anna	1977 - 1978	
Chvojka Štefan	1995 -	
Jančiarová Zdenka	1973 - 1976	
Jánošíková Marcela	1966 - 1973	
Jesenská Zuzana	1985 - 1987	
Jombíková Pavla	1955 - 1989	
Jurenová Mária		
Kabinová Alena	1980 - 1990	
Katreniaková Mária	1966 - 1998	
Kmeťová Mária	1978 - 1979	
Kmeťová Mária	1972 - 1974	
Kmeťová Mária	1988 -	
Koppalová Magda	1966 -	
Kotranová Jana	1968 - 1968	
Kováč Ján	1962 - 1971	
Kozielová Oľga		
Krahulcová Anna		ÚŠVÚ Víglaš
Krasničanová Jiřina		
Krňanová Oľga	1963 - 1971	
Krutošíková Tatiana		
Kubaliaková Drahomíra	1988 -	
Kucejová Martina	1998 -	

Kuzmová Božena	1979 - 1980
Kyjovský Maroš	1988 - 1989
Lalíková Lubica	1996 -
Lehocká Daniela	1981 - 1982
Margóčová Jana	1977 - 1978
Margóčová Jana	1974 - 1976
Mészárosová Mária	
Midriaková Oľga	1968 - 1968
Michalcová Zorica	1976 - 1976
Milovčíková Veronika	1973 - 1978
Mrenicová Elena	1968 - 1969
Nemcová Magdaléna	1970 - 1971
Orságová Alžbeta	1970 - 1995
Oťahel'ová Ljuba	1974 - 1976
Páčková Emília	1977 -
Pastierovičová Mariana	1994 - 1995
Paulovičová Janka	1976 -
Pivarčiová Nora	1965 - 1968
Povodová Emília	1973 - 1973
Prítulová Anna	1988 - 1992
Reháková Zuzana	1990 - 1992
Remeňová Daniela	1978 -
Schneiderová Eva	1984 - 1986
Slančíková Anna	1980 -
Sokolíková Zdena	1962 - 1995
Spodniaková Anna	1983 -
Srnková Lubica	1965 - 1966
Stanová Elena	
Stoklásková Zdena	1972 - 1973
Stuhlová Magda	1972 -
Šafránková	
Šestáková Klára	
Šišková Paula	
Šuleková Marta	1969 - 1969
Tereňová Božena	1965 - 1968
Torkošová Margita	1970 - 1976
Tuhobová Jana	1980 - 1982
Turóciová Lucia	1995 - 1997
Vráblová Dagmar	1972 - 1973
Výbohová Anna	

ÚŠVÚ Vígfaš

Výbošťoková Anna	1985 - 1987
Vyletelová Alena	1994 - 1995
Zaťková Blanka	1986 - 1989
Zaťková Emília	1953 - 1991
Zemková Marta	1972 - 1973
Zmajkovičová Alena	1997 - 1997

Pracovníci na úseku hospodársko-správnom

Borgul'ová Anna	
Brídiková Dana	1989 -
Čábyová Eva	1998 -
Daxnerová Darina	1987 -
Dienová Anna	1988 -
Drahoňová Anna	1995 -
Hanková Drahomíra	1968 - 1968
Horaisová Anna	1981 - 1989
Hoscheková Dagmar	1970 - 1979
Hudecová Viera	1997 -
Jelínková Marcela	1997 - 1998
Kantorová Viera	1993 - 1999
Kelement Jozef, Ing.	1998 -
Krupová Irena	1961 - 1980
Lasabová Jana	1995 - 1995
Makešová Danica	1980 - 1992
Matušiková Janka	1980 - 1988
Muránska Alexandra	1996 -
Ostrolúcky Ivan	1998 - 1998
Petrášová Margita	1964 - 1979
Selecká Gabriela	1996 - 1996
Sláviková Ružena	1977 - 1980
Slováková Mária	1969 - 1970
Šagátová Beáta	1998 -
Šimonová Elfrída	1965 - 1969
Štefanická Oľga	1988 - 1988
Žáková Anna	1979 - 1981

Pracovníci na ostatných úsekoch ústavu

Adamová Margita	1988 -
Albert Zoltán	1972 -
Benková Anna	
Benková Gabriela	1996 -
Bešinová Zuzana	1971 - 1972
Bican Pavel	
Brídik Ivan	1994 -
Čabák Martin	1982 - 1987
Ďurkovič Ján	1994 -
Gombarčeková Anna	1979 - 1981
Gonda Štefan	1959 - 1968
Gondová Emília	1959- 1968
Grečová Jana	1983 -
Gross Pavel	1989 - 1992
Grossmann Stanislav	1968 - 1979
Grossmannová Mária	1968 - 1981
Haríková Anna	1974 - 1980
Heško Štefan	1975 - 1976
Holešová Eva	1984 - 1988
Homolová Mária	1982 - 1983
Hrnčiariková Anna	1964 - 1990
Hustinová Margita	1981 - 1983
Hybká Mária	
Chabada	1987 - 1988
Jackuliaková Anna	1982 - 1992
Jarotová Jolana	1989 - 1990
Jurek Ján	1974 - 1975
Justhová Ella	1984 - 1988
Kanková Anna	1966 - 1968
Kmeťková Oľga	1991 - 1991
Kňazková Mária	1991 -
Kocková Elena	1981 - 1981
Kolenič Pavel	1973 - 1974
Kováčová Oľga	1988 - 1990
Kráglová Anna	1981 - 1983
Krahulcová Paula	1959 - 1990
Krahulec Martin	1955 - 1973
Kučerová Emília	1972 - 1981
Lakotová	1969 - 1970

Ľauko Ján	1978 - 1978
Lehoťan Matúš	1976 - 1979
Lihocká Helena	
Lihocký Ján	1974 - 1976
Martinčík Miroslav	1996 -
Melich Ondrej	1987 - 1989
Michelčíková Beáta	1983 - 1983
Miklušová Anna	1969 - 1984
Mikušová Mária	1985 -
Mojžiš Ján	1963 - 1969
Mojžitová Anna	1996 - 1998
Moravčíková Valéria	1984 - 1984
Mozoľová Anna	1959 - 1974
Neuman Ján	1973 - 1974
Nováková Margita	1981 - 1982
Petreková Anna	1986 - 1987
Sokol Pavel	1976 - 1982
Stanko Vladimír	1974 - 1974
Strelcová Anna	1978 - 1979
Šimová Anna	1965 - 1978
Šovčík Juraj	1971 - 1972
Šuranský Ondrej	
Tomaník Pavel	1985 - 1986
Trebul'ová Drahomíra	1995 - 1996
Uhliarová Anna	1959 - 1968
Valent Juraj	1985 - 1986
Vilhan Vladimír	1979 -
Zat'ková Ol'ga	1988 - 1990

ŠTÁTNY VETERINÁRNY ÚSTAV V NITRE

Pracovníci s vysokoškolským vzdelaním

Árvay Štefan, MVDr.	
Bardíková Antónia, MVDr.	1988 - 1995
Bradáč Miroslav, MVDr.	1981 - 1985
Černek Ján, MVDr.	1971 - 1991
Dobiáš Ján, MVDr.	1966 - 1992
Eliáš Ján, MVDr.	1976 - 1993
Eliášová Erika, MVDr.	1995 -
Farkaš Vojtech, MVDr.	1974 - 1987
Fülepová Darina, MVDr.	1996 -
Gajdoší Dušan, MVDr.	1968 - 1986
Hanzlíková Mária, MVDr.	1955 - 1996
Hedera Milan, MVDr.	1985 - 1993
Horská Dana, MVDr.	1986 -
Hrušovský Vladimír, MVDr.	1973 -
Hudá Hyacinta, MVDr.	1981 - 1992
Chlústik Marek, MVDr.	1909 - 1997
Illéš Jozef, MVDr.	1962 - 1985
Inštitoris Ivan, MVDr.	1988 -
Kraščenič Tibor, MVDr.	1984 - 1994
Kristínová Jelena, MVDr.	1989 - 1998
Krcho Štefan, MVDr.	1955 - 1985
Kučera Ján, MVDr.	1958 - 1969
Lenčuchová Lenka, MVDr.	1988 - 1995
Majerčiak Miloš, MVDr., CSc.	1982 -
Melichárek Ivan, MVDr.	1990 -
Michalík Juraj, MVDr.	1985 - 1995
Mrakič František, MVDr.	1958 - 1983
Olach Miloslav, MVDr.	1971 - 1976
Orolínová Denisa, MVDr.	1998 -
Palatický Dušan, MVDr.	1986 -
Pavlenda Peter, MVDr.	1985 - 1992
Pavlík Artúr, MVDr.	1966 - 1968
Popelka Pavel, MVDr.	1985 - 1997
Rigo Robert, MVDr.	1989 - 1994
Rigová Katarína, MVDr.	1989 - 1997
Roszová Eva, MVDr.	1986 - 1996

Sabo Jozef, MVDr., CSc.	1960 - 1988
Salaj Juraj, MVDr., CSc.	1985 - 1990
Szabová Naďa, MVDr.	1960 - 1991
Šeševičková Anna, MVDr.	1959 - 1961
Škerle Igor, MVDr.	1959 - 1976
Šnirc Július, MVDr., CSc.	1998 -
Šnircová Oľga, MVDr.	1967 - 1981
Šucha Ján, MVDr.	1985 - 1994
Švelan Jozef, MVDr.	1969 - 1990
Ursíny Juraj, MVDr.	1959 - 1961
Valentovičová Dana, MVDr.	1985 - 1995
Vilímek Íropold, MVDr.	1973 -
Torda Martin, MVDr., CSc.	1972 - 1973
Virgalová Gabriela, MVDr.	1989 - 1991

Laboratórni pracovníci

Bírová Jana	1987 -
Bizová Viera	1960 - 1974
Bystrická Margita	1974 -
Černeková Darina	1964 - 1991
Čulák Jozef	1956 - 1958
Ďurišová Alena	1988 -
Feketeová Cecília	1989 - 1997
Foltýnová Soňa	1988 - 1994
Habrmanová Gabriela	1976 -
Hlaváčková Patrícia	1989 - 1997
Holešová Viera	1969 -
Hullyaková Emília	1971 - 1998
Javorčíková Andrea	1996 -
Kompas Peter	1998 -
Kováčsová Anna	1970 -
Kováčova Ľubica	1973 -
Krčmárová Dana	1991 -
Kuklová Veronika	1988 -
Kvantová Mária	1973 -
Ligačová Eva	1977 -
Letková Alena	1990 -
Lorencová Dana	1971 -
Mačeková Anna	1989 - 1997

Majerčíková Viera	1987 -
Malinová Hedvika	1971 - 1985
Megová Anastázia	1989 - 1997
Mínková Ida	1955 - 1968
Molnárová Zuzana	1996 -
Morvayová Helena	1980 -
Mošat'ová Mária	1970 - 1975
Mršticová Jana	1959 -
Nagy Zoltán	1986 - 1991
Nanová Zuzana	1958 - 1991
Palatická Viera	1985 -
Prepelicová Margita	1967 -
Rajtárová Zlatica	1960 - 1985
Rišková Marta	1970 -
Srnánková Viera	1973 - 1980
Šeffierová Bernadeta	1974 -
Šipulová Viera	1973 -
Šubová Katarína	1987 -
Tarková Gabriela	1959 - 1994
Tátošová Emília	1963 -
Tažárová Mária	1989 -
Tóthová Edita	1958 - 1962
Vašíčková Margita	1963 - 1994
Vaškovičová Marcela	1975 -
Veselá Júlia	1971 -
Vnučkova Margita	1968 -
Záhradníková Zlat.	1939 - 1994
Zambojová Ema	1959 - 1998
Žáčiková Emília	1956 - 1991
Žemberová Elena	1974 -

Technicko-hospodárski pracovníci

Bartňová	
Dubayová Gabriela	1989 - 1992
Graclík Peter	1989 - 1992
Halterová Emília	
Hutčeková Júlia	1971 -
Jambrichová Mária	1972 - 1976

Melicháreková Mária	1991 - 1998
Meňhart Peter	1986 - 1993
Moravčíková Helena	1974 -
Pappová Mária	1976 - 1991
Pavlovičová Ľudmila	1966 - 1991
Péliová Anna	1993 -
Richnáková Eva	1997 -
Schweizer Karol, Ing.	1973 - 1975
Slezáková Terézia	1989 -
Suško Michal, Ing.	1970 - 1973
Šubová Anna	1987 - 1992
Švidráková Irena	
Vachulíková Monika	1965 - 1990
Valachová Emília	1959 - 1987

Pomocní pracovníci

Bakay Peter	1986 -
Bakayová Eva	1989 - 1991
Blahuš Marián	1992 -
Brix Ján	1971 - 1972
Cibula Otto	1979 -
Cigáňová Helena	1990 -
Damašek Miroslav	1976 -
Deményiová M.	
Felzenová Viera	19 - 1973
Furková Dana	1990 -
Gábrišová Eva	1993 -
Habaňová Amália	
Homolová Eva	1981 -
Chaláni Viliam	1971 - 1983
Chalániová F.	1973 - 1990
Chovancová M.	
Illéšová Helena	1986 - 1992
Jakabová N.	1977 - 1979
Kačáková Iveta	1988 -
Kováčsová Alžbeta	1977 - 1992
Kratochvílová F.	
Kuklová Veronika	1988 -

Lahoťáková Anna	
Laca Ľudovít	1996 -
Lehocký František	
Lehocký Ladislav	1995 -
Lešš Július	1989 -
Majdiš Jozef	1971 -
Majdišová M.	
Matesková Anna	1987 - 1992
Mičková Edita	
Molnárová Viera	1987 - 1994
Moravčík Milan	1972 - 1990
Nemešová Zuzana	1990 -
Obrancová Magda	
Ondrušková Eliška	1989 -
Oravičová Soňa	1995 -
Sabová Pavla	1975 - 1983
Supeková Eva	1985 - 1998
Šodel Štefan	1974 - 1975
Štefánik Juraj	1999 -
Štveráková Aurélia	- 1976
Ternényiová Júlia	
Trakovická M.	
Vágaiová Jozefína	1980 - 1992
Varga Dušan	1992 - 1994
Zetocha Laurinec	1961 - 1992
Zetocha Zoltán	1994 - 1995

KRAJSKÁ VETERINÁRNA NEMOCNICA V NITRE
(pomenovaná neskôr ako Odbor klinickej diagnostiky a terapie)
ŠVÚ v Nitre

Veterinárni lekári

Sabo Edmund, MVDr.	okres. vet. lekár
Mokošiak Ján, MVDr.	okres. vet. epizootológ
Mitske Július, MVDr.	1959 - 1962
Gajdošík Dušan, MVDr.	1968 - 1976
Hayde Hyacinta, MVDr.	1965 - 1967
Illéš Jozef, MVDr.	1962 - 1971
Máčik Jozef, MVDr.	1967 - 1968
Paška Peter, MVDr.	1969 -
Pavlik Artúr, MVDr., CSc.	1967 - 1968
Polják Ján, MVDr.	1972 -
Škeble Igor, MVDr.	1971 - 1976
Švelan Jozef, MVDr.	1969 - 1976

Veterinárni technici a laboranti

Beňo Peter	1963 – 1968
Crnomann V.	1970 - 1971
Brath Jozef	1972 -
Ďuračka Jozef	1971 - 1972
Gašparovičová Lýdia	1974 -
Jéney Karol	1963 -
Kováčová Ľubica	1973 - 1976
Krajčírová Zuzana	1975 -
Krivošík Štefan	1972 -
Nagyová Eleonóra	1974 - 1975
Riedl Peter	1972 - 1974
Šumanová Viera	1969 -
Šüttová Oľga	1967 -
Tomanová Viera	1968 - 1973
Vnučková Margita	1968 - 1973

Technicko-hospodárski pracovníci

Jambrichová Mária	1972 - 1976
Kleskeňová Emília	1966 -
Klobušníková M.	1959- 1960
Moravčíková Elena	
Mrázová T.	1960
Škaludová	1963
Vachulíková M.	1963 - 1966
Vachútová M.	1960- 1961
Vajdová Gita	1962 - 1963
Ukropcová M.	1969 - 1972
Skalák	1962
Šalát V.	1961
Šodel Štefan	197 - 1975
Zetocha Laurinec	1961 - 1976

Ošetrovatelia

Belaň V.	1969 -
Brath Štefan	1970 - 1974
Borbéely R.	1967 -
Goldner Otto	1961 -
Herceg	1961 -
Jaška Štefan	1960 - 1961
Kotes A.	1965 - 1967
Lutišan J.	1973 -
Matuch J.	1961 -
Molnár J.	1960 -
Šilík J.	1960 -

Referenčné centrum kontroly zdravia a kontroly dedičnosti zdravia

Illéš Jozef, MVDr.	1971 - 1985
Andrusová Nina, Ing.	1971 - 1991
Kamiňskij Bohdan, MVDr.	1994
Zigová Gabriela, Ing.	1978
Kraščenič Tibor, MVDr.	1992 - 1995
Szilvásiová, MVDr.	1974 - 1975
Šucha Ján, MVDr.	1985 - 1994
Ďurďovičová Helena	1972 - 1973
Jambrichová Mária	1972- 1976
Pappová Mária	1976- 1991

ŠTÁTNY VETERINÁRNY ÚSTAV V ŽILINE

Pracovníci s vysokoškolským vzdelaním

Bajsová Zuzana, MVDr.	1988 – 1999
Bielik Pavol, MVDr.	1988 – 1990
Bôcik Peter, MVDr.	1997 – 1998
Brezány Dušan, MVDr.	1967 – 1995
Cáková Zdena, MVDr.	1982 – 1991
Čičman Vladimír, MVDr.	1984 – 1990
Dieneš Marián, MVDr.	1998 – 1999
Ďureček Peter, Ing.	1989 – 1992
Franková Gabriela, MVDr.	1973 – 1996
Guryča Viktor, MVDr., CSc.	1955 – 1984
Húšťavová Mária, Ing.	1999 – 1999
Jašo Jozef, MVDr.	1976 – 1999
Kalafa Štefan, MVDr., CSc.	1963 - 1969
Karcolová Danka, MVDr.	1999 – 1999
Kaššová Soňa, MVDr.	1968 – 1998
Kosorinský Dobroslav, MVDr.	1986 – 1999
Kotříková Zuzana, MVDr.	1989 – 1999
Krajčí Peter, MVDr.	1998 – 1998
Lihocká Elena, Ing.	1999 – 1999
Maloušek Vladimír, MVDr.	1958 – 1993
Marosz Stanislav, Ing.	1975 – 1999
Mendel Stanislav, MVDr.	1990 – 1992
Mokrý Jozef, MVDr.	1965 – 1984
Múdrík Jozef, MVDr.	1988 – 1993
Pokoj, Ing.	
Prívarová Eva, MVDr.	
Rečíčár Jozef, MVDr.	1985 – 1997
Rigo Róbert, MVDr.	1989 – 1990
Reháková J., Ing.	1996 – 1996
Staníková Dana, MVDr.	1985 – 1999
Strýčková Michaela, MVDr.	1987 – 1994
Šramko Samuel, MVDr.	1963 – 1984
Šujan, Ing.	
Urbaník Milan, MVDr.	1991 – 1992
Vyšatová Marta, MVDr.	1973 – 1986

Žeriavová Mária, Ing. 1996 – 1998

Pracovníci so stredoškolským vzdelaním

Balalová Ľubica	1986 – 1987
Balalová Štefánia	1961 – 1997
Balvonová Zuzana	1982
Barabášová Mária	
Brezányová Elena	1960 – 1995
Čuboňová Viktória	1960 – 1996
Dorčíková Dana	
Hájniová Dana	1990 – 1991
Haladejová E.	
Heinrichová Marta	
Hoffmeisterová Anna	1968 – 1999
Jaššová Margita	1971 – 1999
Karchová Irena	1976 – 1999
Kempová Oľga	1966 – 1999
Kollárová Eva	
Kubenová Ľubica	
Kupčíková Alžbeta	1966 – 1999
Lamoš Vladimír	1962 – 1988
Matoušková Rozália	1955 – 1993
Maršalová Alena	1982 -
Martinkovičová Jarmila	1982 – 1999
Nagyová D.	1988 – 1999
Nováková Kamila	
Orlická Denisa	1983 – 1984
Pidychová Jana	1990 – 1993
Puškášová Ľudmila	1970 – 1995
Randa Miroslav	1976 – 1979
Randová A.	1976 – 1979
Riecka Eva	1980 – 1994
Rizmanová Jozefa	
Šindelková Estera	1983 -
Šramková Mária	1956 – 1987
Tonhauserová Mária	1961 – 1995
Trantaričová Zlatica	1996 – 1998
Urbaníková Vlasta	1982 – 1999
Veľšic Michal	1985 – 1987

Pomocní pracovníci

Benková Katarína	1995 – 1999
Bogová Jana	1990 – 1998
Guryča Peter	1976 -
Hájková Terézia	1965 – 1999
Hýľlová Mária	1971 – 1993
Konštiaková Anna	1986 – 1999
Kubač Peter	1981 – 1982
Kulhavá Justína	
Majtán Peter	1990 – 1990
Meszároš Ján	1962 – 1998
Nemčeková Ludmila	1971 – 1993
Paraiková Štefánia	1982 -
Smidová Helena	1966 – 1991
Stebel Vladimír	1985 – 1999
Steblová Viera	1985 – 1999
Steblová Jana	1991 – 1993
Škulcová Mária	1980 -
Šuteková Gizela	1982 -
Závodská Mária	1982 -

**ŠTÁTNY VETERINÁRNY ÚSTAV V DOLNOM KUBÍNE
A VETERINÁRNA NEMOCNICA VO VELIČNEJ
(od založenia v roku 1956 do roku 1998)**

Riaditelia ústavu

Poliak Ján, MVDr.	1956 - 1972
Uhrín Ján, MVDr.	1972 - 1990
Filo Štefan, MVDr., CSc.	1990 - 1992
Kantíková Mária, MVDr.	1992 - doposiaľ

Pracovníci s vysokoškolským vzdelaním

Štepán Pavol, MVDr.	1960 - 1964
Uhrín Ján, MVDr.	1964 - 1992
Jelinková Mária, Ing.	1965 - 1969
Máčik Jozef, MVDr.	1966 - 1967
Krumník Juraj, MVDr.	1968 - 1969
Maretta Albin, MVDr.	1969 - 1984
Zaťko Stanislav, MVDr.	1969 - 1989
Zvada Peter, Ing.	1969 - 1972, 1975 - 1992
Baranovič Ján, Ing.	1972 - 1973
Dvorská Viera, Ing.	1972 - 1973
Urbanová Jozefína, prom. biol.	1973 - doposiaľ
Jurášková Mária, Ing.	1974 - doposiaľ
Ďurdina Vladimír, MVDr.	1975 - 1977
Fečková-Lúčanová Vierka, MVDr.	1977 - 1998
Dubovský Jozef, MVDr.	1978
Pánis Juraj, MVDr.	1979 - 1984
Kantíková Mária, MVDr.	1982 - doposiaľ
Vankúšová Miroslava, MVDr.	1986 - doposiaľ
Dropova Katarína, MVDr.	1987 - 1992
Maslová Eva, MVDr.	1988 - 1992
Dušek Juraj, MVDr.	1988 - 1997
Demková Emília, MVDr.	1989 - 1996
Beňová-Dixonová Tatiana, MVDr.	1988 - 1999
Uhliariková Gaba, MVDr.	1989 - 1994
Chomová Mária, Ing.	1988 - 1995

Germuška Robert, Ing.	1991 -
Kollová Jarmila, MVDr.	1994 - 1998
Nováčková, MVDr.	1995 -
Czereiová Jana, Mgr.	1995 -
Bojová Dáša, MVDr.	1995 -
Hrnčiariková Eva, Ing.	1996 -
Březinová Nicole, MVDr.	1998 -

Laboranti a veterinární technici

Skokna Milan	1958 - 1984
Janiga Štefan	1962 - 1968
Plichta Štefan	1962 - 1964
Poliaková Naděje	1960 - 1987
Púchovská Vladislava	1960 - 1965
Fetisová Valika	1969 -
Martinčeková Janka	1969 - 1973
Grígerová Darina	1973 -
Kacková Mária	1974 - 1976
Čuláková Libuša	1974 -
Hromádková Barbora	1974 -
Záhradníková Zlatica	1976 - 1983
Kušnieriková Danka	1983 -
Řemeňová Eva	1984 -
Tekelová Marta	1985 - 1990
Pašovičová	1985 -
Hutárová Jana	1986 -
Katušincová Svetlana	1986 - 1986
Dušeková Daniela	1987 -
Paculíková Ľubica	1988 - 1993
Hruščová Jana	1988 -
Jadroňová Kobelová Mart.	1988 -
Holubová Jana	1988 - 1990
Vankušová Patrícia	1989 -
Klačková Miroslava	1990 -
Matisová Dana	1990 -
Bečková Veronika	1990 -
Adamčová Monika	1992 -
Kazimierová Mária	1993 - 1995

Micháliková Lenka	1994 - 1996
Kollariková Ivana	1994 -
Rončáková Erika	1998 -
Halušková Oľga	1985 -
Mešková Anna	1987 -
Tauchmanová Margita	199 -

Pracovníci ekonomického úseku

Števonka Ondrej	1965 - 1968
Maďarová Jindřiška	1968 - 1969
Ballo Vladimír	1969 - 1970
Blaškovičová Maretová	1970 - 1981
Bírová Kubašáková - Mária	1973 - 1977
Ďurdinová Baša	1976 - 1980
Lukáčiková Zita	1978 - 1979
Krčuľová Oľga	1981 - 1987
Kovalíková Želmíra	1982 - 1986
Vicáňová Mária	1983 - 1984
Hrnčiarová Oľga	1987 - 1993
Kudryová Mária	1987 -
Drobuľová Milka	1988 - 1992
Sitáriková Mária	1993 -
Povalová Marcela	1994 -
Mesiarová Katarína	199 -

Technický personál

Kysel Michal	1960 - 1963
Chodák	1956 -
Zápotočný	1956 -
Očkaják Ondrej	1960 -
Očkaják František	1960 - 1970
Lang Ladislav	1960 - 1992
Surový Ondrej	1962 - 1969
Lacko Michal	1965 - 1974
Macák Pavol	1972 - 1979
Kupčo František	1979 - 1985

Lang Ján	1983 - 1985
Spišák Ignác	1963 - 1966
Madera Ján	1966 - 1967
Dauda Ján	1966 - 1968
Hvezdúľ Ondrej	1971 - 1973
Burian Libor	1973 - 1995
Trčík Franišek	1992 - 1996
Tausk Jozef	1995 - 1997
Števko Milan	1997 -
Stanková Mária	1988 - 1991
Horemuž Ján	1988 - 1991
Patočka František	1983 - 1985
Janigová Mária	1960 - 1968
Hujiková Mária	1972 - 1980
Šimeková Zuzana	1975 - 1986
Rádzová Helena	1980 - 1998
Salvová Anna	1981 - 1988
Macáková	1984 - 1985
Hudáková	1987 - 1988
Balková Hanka	1988 -
Palajová Eva	1989 - 1992
Kyšková Anna	1998 -

Pracovníci, ktorí boli zamestnaní nie viac ako 1 rok

Odborní pracovníci:	MVDr. Dedinský Cyril, MVDr. Šupka Juraj, Ing. Trojaková Mária
Laboranti:	Janteková Jozefína, Kadová Mária, Ševčíková Milota, Repiská Marta, Chodáková Viera, Smolková Eva
Ekonom. prac.:	Lukáčiková Zita, Šarfyová Viera, Ševčíková Milota
Ošetrovatelia:	Trnkóci Michal, Daniel Ladislav, Šuda Ondrej, Turník Ondrej
Pomocný personál:	Ištóková Zuzana, Turnová Zuzana, Lacková Irena, Žilková Táňa

ŠTÁTNY VETERINÁRNY ÚSTAV V MICHALOVCIACH

(*z – od založenia ústavu)

Pracovníci s vysokoškolským vzdelaním

Adam Miroslav, MVDr.	1988 – 1990
Alexa Richard, MVDr.	1983 – 1990
Alexandrová Anna, MVDr.	1972 – 1999
Borko Juraj, MVDr.	1972 – 1999
Dolhá Antónia, MVDr.	1981 – 1999
Ďurečko Rastislav, MVDr.	1991 – 1999
Guoth Ján, Ing.	1972 – 1995
Ivanová Xénia, MVDr.	1982 – 1999
Jančík Ján, MVDr.	1970 – 1972
Kakutová Jana, MVDr.	1989 – 1993
Koník Štefan, MVDr.	1984 – 1989
Korman Ján, MVDr.	1972 – 1976
Kormanová Mária, MVDr.	1972 – 1992
Kudročová Jolana, MVDr.	1991 – 1999
Marko Ján, Ing.	1994 – 1996
Marková Lenka, MVDr.	1995 – 1999
Mirossay Emil, MVDr.	1992 – 1999
Mitterpák Jozef, MVDr., CSc.	1973 – 1986
Pádová Anna, Ing.	1993 – 1994
Pecháč Ondrej, MVDr.	1972 – 1985
Semanová Blanka, MVDr.	1997 – 1999
Skok Marián, MVDr.	1973 – 1999
Šemrákova Ľubica, MVDr.	*z – 1999
Šeševičková Anna, MVDr.	*z – 1991
Varga Marián, Ing.	1990 – 1993
Vasilová Zlatica, MVDr.	1990 – 1977
Zitrický Milan, MVDr.	1987 – 1993
Žemberská Jolana, MVDr.	1981 – 1986

Pracovníci so stredoškolským vzdelaním

Alexová Eva	1981 - 1999
Barákova Helena	*z – 1995

Čarná Daniela	1981 – 1999
Červeňáková Iveta	1981 – 1999
Dzurová Mária	1972 –
Fedorová Milka	1981 – 1999
Dankanimová I.	*z – 1990
Falisová Emília	1983 – 1988
Galová Eva	1972 – 1978
Palková Eva	*z – 1999
Gossanyiová Eva	1983 – 1986
Hornáková Valéria	1981 – 1999
Hricová Margita	*z – 1980
Chovancová Ľudmila	1975 – 1976
Jalinská Viera	1983 – 1985
Jánoš Jozef	1973 – 1975
Kalafová Ingrid	1983 – 1986
Kobanová Milka	1981 – 1999
Kasičová Jana	1993 – 1996
Kačmarová Oľga	1981 – 1986
Kostičová Viera	1983 – 1990
Konczová Ružena	*z – 1999
Kotorová Jana	1981 – 1989
Kubová Viktória	1981 – 1990
Kudročová Jolana	*z – 1991
Kulčárová Valéria	1975 – 1983
Lakatošová Helena	*z – 1980
Lešková Mária	1981 – 1999
Martinková Jolana	1981 – 1986
Maxová Alžbeta	1970 – 1970
Lipecká Mária	*z – 1981
Palenčíková Natália	1982 – 1999
Pešeľová Marika	1973 – 1978
Petriková Eva	1981 – 1991
Petrová Renáta	1983 – 1988
Pivarníková Milka	1973 – 1982
Raničová Blažena	1975 – 1979
Regendová Magda	1974 – 1980
Patriková Eva	1981 – 1981
Slabá Terézia	*z – 1975
Smiškova Anna	1993 – 1998
Špeníková Eva	1972 – 1976

Šperňáková Emília	*z – 1982
Štofová Dana	1981 – 1987
Titáková Kvetoslava	1981 – 1991
Vajdová Helena	1995 – 1999
Vargová Eleonóra	1981 – 1992
Tkáčová Oľga	1975 – 1976
Zitrická Anna	1975 – 1976
Žeňuchová Marta	*z – 1994
Babjaková Eva	1979 – 1994

Pracovníci hospodársko-správneho úseku

Marko Ján, Ing.	1994 – 1996
Pádová Anna, Ing.	1993 – 1994
Varga Marián, Ing.	1990 – 1993
Babjaková Helena	1979 – 1995
Dankanin Stanislav	1981 – 1987
Dankaninová Irena	*z – 1990
Hliničanová Mária	1987 – 1989
Husárová Anna	1992 – 1993
Eštók Ladislav	1979 – 1981
Ivanková Iveta	1996 – 1999
Koščová Anna	1981 – 1987
Kovaľová Jozefína	1989 – 1990
Lakatoš Mikuláš	*z – 1991
Margová Mária	1981 – 1990
Mitrík Michal	1972 – 1999
Paľo Jaroslav	1981 – 1990
Paradičová Anna	1981 – 1999
Raničová Blažena	1975 – 1979
Sabadoš Július	1981 – 1994
Sabolová Mária	1981 – 1992
Smišková Eva	1985 – 1990
Šimková Terézia	1972 – 1975
Titák Jozef	1981 – 1992
Titáková Kveta	1981 – 1991
Vargová Eleonóra	1981 – 1992
Vojnová Bernardeta	1981 – 1990

ŠTÁTNY VETERINÁRNY ÚSTAV V SPIŠSKEJ NOVEJ VSI

Pracovníci s vysokoškolským vzdelaním

Balún Jozef, MVDr., CSc.	1956 - 1958
Barbuš Boris, MVDr.	1978 - 1980
Bendík Ján, MVDr.	1960 - 1981
Fejedelem , Ing.	1979 - 1979
Haladej Štefan, MVDr., CSc.	1957 - 1960
Holeva Lubomír, MVDr.	1980 - 1988
Holevová Mária, MVDr.	1980 - 1988
Kiš Mikuláš, MVDr.	1960 - 1963
Košický Emil, MVDr.	1968 - 1988
Krokavec Milan, MVDr.	1964 - 1988
Krokavec Milan, ml., MVDr.	1986 - 1988
Martinko Albert, MVDr.	1980 - 1988
Matišák Tomáš, MVDr.	1962 - 1970
Novyzedláková Anna, MVDr.	1985 - 1988
Pytel Ladislav, MVDr.	1972 - 1976
Skalka Jozef, MVDr.	1958 - 1961
Šimo Kamil, Ing.	1980 - 1988

Pracovníci so stredoškolským vzdelaním

Günter Alexy	1971 - 1977
Babej Ján	1960 - 1974
Balúnová Eva	1956 - 1958
Farkalínová Dana	1986 - 1987
Čendova Anna	1983 - 1986
Haladejová Klára	1957 - 1960
Javornická Mária	1961 - 1988
Kapralčík Jozef	1974 - 1988
Kišová Alžbeta	1960 - 1963
Kopecká Mariana	1966 - 1988
Krohláková Ema	1966 - 1988

Olšanská Eva	1983 - 1988
Pilkna Jozef	1956 - 1971
Piknová Ida	1956 - 1971
Pospěchová Monika	1979 - 1986
Rusnák Lubomír	1971 - 1981
Staš	1956 - 1960
Špaková Jana	1974 - 1988
Tkáčová Darina	1981 - 1988
Vránová Helena	1960 - 1988

Pracovníci hospodářsko–správního úseku

Babík Štefan	1956 - 1959
Blaško Jozef	1981 - 1987
Brandobúr František	1957 - 1988
Brandobúrová Justína	1960 - 1963
Bušbacher Peter	1984 - 1985
Cehuľa Jozef	1974 - 1975
Čuj Ján	1961 - 1964
Čujová Mária	1963 - 1966
Duračinský Emil	1965 - 1967
Grigl'áková Margita	1966 - 1978
Harabín Šimon	1980 - 1984
Korsáková Jitka	1986 - 1988
Lesnický Karol	1984 - 1988
Molčanová Anna	1978 - 1988
Molitoris Ondrej	1967 - 1980
Mráz	1956 - 1957
Oravcová Anna	1972 - 1981
Rerko Michal	1957 - 1970
Režnický Štefan	1974 - 1978
Richnavský Peter	1960 - 1963
Roxer Jozef	1970 - 1988
Sarňák Ján	1957 - 1974
Šarišský Ondrej	1966 - 1988
Vysopal Ladislav	1957 - 1960

ÚSTAV ŠTÁTNEJ KONTROLY VETERINÁRNÝCH BIOPREPARÁTOV A LIEČIV V NITRE

Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv v Nitre podliehal po organizačnej a hospodárskej stránke pod Ústredný štátny veterinárny ústav v Bratislave. Malo to svoj význam a rozhodne napomohlo aj ďalšiemu postupu pri budovaní ÚŠKVBL. Pretože títo pracovníci značne pomáhali a pomohli aj pri budovaní úsekov veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky na Slovensku, dovoľujeme si uviesť ich mená v tomto prehľade pracovníkov z úsekov veterinárnej laboratórnej a klinickej diagnostiky na Slovensku.

Pracovníci s vysokoškolským vzdelaním

Bony Vladimír, MVDr.	1991 – 1993
Briedik Timot., MVDr., CSc.	1974 – 1990
Čontofalská Oľga, Ing.	1978 – doposiaľ
Eliáš Daniel, MVDr.	1992 – 1997
Eliášová Erika, MVDr.	1989 – 1995
Fekelová Mária, MVDr.	1989 – 1995
Hederová Judita, MVDr.	1988 – doposiaľ
Hrušovská Zuzana, RNDr.	1996 – doposiaľ
Hraško Juraj, Ing.	1992 – doposiaľ
Choma Ján, MVDr.	1969 – 1974
Kaminskyj Bohdan, MVDr.	1979 – 1993
Kováčová Renáta, Mgr.	1998 – doposiaľ
Ľahučký Rudolf, Ing.	1976 – 1989
Majerník Ondrej, Ing., Doc.	1977 – 1983
Massányiová Katarína, MVDr.	1995 – doposiaľ
Rajtár Vojtech, MVDr., CSc.	1960 – 1991
Rác František, Ing.	1989 – doposiaľ
Sedláčková Libuše, MVDr.	1987 – 1997
Skyčáková Mária, RNDr.	1974 – doposiaľ
Sovík Ladislav, MVDr.	1970 – doposiaľ
Soldán Róbert, MVDr.	1983 – 1992
Spišák Michal, MVDr.	1991 – 1994
Stašková Janka, Mgr.	1992 – doposiaľ
Šimovcová Mária, Ing.	1972 – doposiaľ
Šimovec Bohumír, MVDr.	1969 – 1989

Škvára Peter, MVDr.	1998 – doposiaľ
Turzová Mária, MVDr.	1992 – 1996
Veselský Ivan, RNDr., Ing.	1980 – 1982
Virgalová Gabriela, MVDr.	1989 – 1991
Voleková Lujza, Ing.	1968 – 1979
Voleková Mária, Ing.	1960 – 1990

Pracovníci na úseku laboratórnem, hospodárskom a pomocnom

Andelová Helena	1980 - doposiaľ
Bencová Alžbeta	1971 - doposiaľ
Bystrická Erika	1977 - doposiaľ
Bratanič Mário	1964 - 1976
Cintulová Lýdia	1976 - doposiaľ
Čambalová Zoja	1983 - doposiaľ
Deglovičová Terézia	1968 - doposiaľ
Dvorská Tatiana	1996 - doposiaľ
Chlebcová Olívia	1964 - 1998
Ilko Štefan	1974 - doposiaľ
Javor Michal	1970 - doposiaľ
Kasalová Eva	1990 - doposiaľ
Keméňová Emília	1980 - doposiaľ
Kollárik Viliam	1995 - doposiaľ
Levický Vavrinec	1964 - 1984
Liková Alžbeta	1960 - 1992
Martišková Zuzana	1979 - doposiaľ
Maťová Margita	1975 - 1989
Pácalová Alena	1990 - doposiaľ
Rybářova Olga	1975 - doposiaľ
Salajová Helena	1976 - doposiaľ
Solárová Mária	1991 - 1992
Szladicseková Juliana	1975 - 1992
Šubová Katarína	1992 - 1996
Vargová Marta	1975 - 1996
Velčická Vlasta	1975 - doposiaľ
Velčická Jana	1983 - 1985
Žáčiková Tatiana	1978 - doposiaľ

INŠTITÚT VZDELÁVANIA VETERINÁRNYCH LEKÁROV (ÚDVL) V KOŠICIACH

Menný zoznam pracovníkov IVVL (predchádzajúce pomenovanie ÚDVL) v Košiciach v rokoch 1981 - 1985, to jest v dobe, kedy bol ústav po organizačnej i hospodárskej stránke súčasťou Ústredného štátneho veterinárneho ústavu v Bratislave:

Tkáčik Štefan, MVDr., CSc.	dlhoročný riaditeľ ústavu
Letko Ivan, MVDr.	zástupca riaditeľa
Knežo Jozef, MVDr.	samostat. odbor. referent a neskôr zástupca riaditeľa
Nováková Mária	ekonómka ústavu
Úvegešová Dagmar	hospodársko - správ. pracovníčka
Korlová Agneša	hospodársko - správ. pracovníčka
Hrabinská Vlasta	hosp. úsek – kuchárka
Bokomlašková Katarína	hosp. správny úsek – kuchárka
Bokomlaško Ján	hosp. úsek - údržbár a kurič
Drobňák Ján	hosp. úsek -šofér a údržbár
Ferraiová Marta	hosp. úsek – upratovačka
Nigutová Alžbeta	hosp. úsek - upratovačka